

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan
päivämäärä on:

Dokumentet är
daterat:

The document is
dated:

05.11.2025

05.11.2025

05.11.2025

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name:

Emmi Puputti

Pvm / Datum / Date:

05.11.2025

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name:

Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date:

05.11.2025

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)

- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)

- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)

- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Gasgrid Finland Oy

sähköisesti: [REDACTED]

Asia

Kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevan verkkosäännön mukaisen viitehintamenetelmän vahvistaminen tariffiverkkosäännön artiklan 26 mukaisesti

Asianosainen

Gasgrid Finland Oy (y-tunnus 3007894-1)

Ratkaisu

1. Energiavirasto hyväksyy Gasgrid Finland Oy:n käytettäväksi sen esittämän tämän päätöksen liitteenä olevan viitehintamenetelmän. Viitehintamenetelmää sovelletaan siirtokapasiteettituotteiden hinnoitteluun siirtoverkossa.
2. Energiavirasto toteaa analysoineensa asiaan liittyvät kuulemisasiakirjat tariffiverkkosäännön 27 artiklan mukaisesti
3. Gasgrid Finland Oy:n tulee soveltaa hinnoittelussaan tämän päätöksen liitteen mukaista viitehintamenetelmää 1.1.2026 alkaen.
4. Energiavirasto hyväksyy Gasgrid Finland Oy:n käyttöön tariffiverkkosäännön 4 artiklan 3.b kohdan mukaisesti täydentävän maksun tuoton kattamiseksi.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut

Asiassa saatu selvitys

- (1) Komission asetus (EU) 2017/460 (niin kutsuttu Tariffiverkkosääntö tai TAR NC) on ollut sovellettavana Suomessa 1.1.2020 lähtien. Asetuksessa vahvistetaan verkkosääntö, jossa esitetään kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevat säännöt, mukaan luettuina viitehintamenetelmän soveltaminen, siihen liittyvät kuulemis- ja julkaisuvaatimukset sekä rajahinnan laskemista vakioiduille kapasiteettituotteille koskevat säännöt.
- (2) Asetuksen 6 artiklan mukaisesti viitehintamenetelmän hyväksyy tai määrää kansallinen sääntelyviranomainen 27 artiklan mukaisesti. Sovellettavassa viitehintamenetelmässä on otettava tulokset määräajoin toteutettavista kuulemisista, jotka 26 artiklan mukaisesti järjestää kansallisen viranomaisen päätöksestä riippuen yksi tai useampi siirtoverkonhaltija tai kansallinen viranomainen.
- (3) Gasgrid Finland Oy (jäljempänä myös Gasgrid) on järjestänyt julkisen kuulemisen viitehintamenetelmästä tariffiverkkosäännön artiklan 26 mukaisesti.

2009/050003/2025

- (4) Samanaikaisesti edellä mainitun julkisen kuulemisen kanssa Energiavirasto järjesti kuulemisen 28 artiklan mukaisesti siirtopalvelujen hinnoittelun kertoimista, alennuksista ja kausitekijöistä.
- (5) Sekä Gasgridin että Energiaviraston kuulemiset järjestettiin aikavälillä 16.4.2025 – 16.6.2025.
- (6) Kuultua viitehintamenetelmää on tarkoitus soveltaa vuoden 2026 alusta alkaen.
- (7) Energiavirasto on koonnut alle kuulemisessa saadut lausunnot.

Gasgrid Finland Oy:n kuulemiseen saadut lausunnot

- (8) Gasgridin kuulemiseen lausuivat seuraavat sidosryhmät: Elenger Oy, Helen Oy, Auris Kaasunjakelu Oy, Metsäteollisuus Ry, KotkaGas Oy, Tampereen Energia Oy, UPM Fibres Finland Operations.
- (9) Elenger esittää lausunnossaan kritiikkiä siitä, että shippereitä veloitetaan sopimuksiin, joihin he eivät ole osapuolia. Elenger ehdottaakin, että Gasgrid laskuttaisi suoraan loppukäyttäjiä. Tariffin yksikkö (€/MW/vuosi) kaipaa lausunnon mukaan selvennystä. Elenger suosittaa siirtymistä todelliseen kulutukseen perustuvaan malliin ja vastustaa rangaistuskäytäntöjä sekä ehdottaa joustavampaa kapasiteetin hallintaa. Elenger esittää force majeure -lauseke ja reaaliaikaista kulutusvaroitussysteemiä.
- (10) Helen on lausunut keskeisesti seuraavaa. Helen Oy vastustaa tehomaksun käyttöönottoa ja esittää, että Gasgrid Finlandin tulisi löytää vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotka tukevat kaasun kokonaiskäyttöä ja kilpailukykyistä siirtokustannustasoa pitkällä aikavälillä. Helen viittaa lausunnossaan erityisesti Gasgridille vahvistettuihin hinnoittelun kohtuullisuuden valvontamenetelmiin, näiden verkko-omaisuuden arvostamista koskeviin kohtiin ja alijäämien tasotusjakson hallinnointiin menetelmien puitteissa sekä käyttämättömiä liittymiä koskevan kaasunsiirtoinfran käytöstä poistamiseen.
- (11) Auris Kaasunjakelun lausunnon mukaan ehdotettu tehomaksu nostaisi merkittävästi kaasun kustannuksia jakeluverkon loppuasiakkaille, heikentäisi kaasun kilpailukykyä ja estäisi uusien liiketoimintojen syntymistä. Nykyiset liittymistehot ovat ylimitoitettuja, eikä niitä tulisi käyttää tehomaksun perustana. Lausunnossa ehdotetaan vaihtoehtoisesti huippukuorman tai ajantasaisen liittymätehon käyttöä. Tehomaksu voisi nostaa siirtokustannuksia jopa 60 %, mikä ei ole kohtuullista. Auris esittää, että tehomaksu kohdistettaisiin shippereille, ei jakeluverkonhaltijoille, ja että liittymissopimuksia neuvoteltaisiin uudelleen. Lisäksi tehomaksu pakottaisi harkitsemaan vaihtoehtoisia kaasun syöttötapoja ja vaikuttaisi myös biokaasun käyttöön.
- (12) Metsäteollisuus Ry:n lausunnossa tuetaan Gasgrid Finlandin ehdotusta viitehintajärjestelmän uudistamisesta, jonka tavoitteena on tasapuolistaa kaasuninfrastruktuurin kustannusten jakoa. Lausunnossa korostetaan, että toimijoille tulee antaa mahdollisuus tarkistaa liittymätehonsa ennen tehomaksun käyttöönottoa. Vaikka uudistus vakauttaisi Gasgridin tulovirtaa, liittymätehojen alentaminen voi nostaa yksikköhintaa ja aiheuttaa kustannusten nousukierteen. Metsäteollisuus ry painottaa, että vientiteollisuuden kilpailukyky on

huomioitava, sillä lisäkustannuksia ei voida siirtää lopputuotteiden hintoihin globaaleilla markkinoilla.

- (13) KotkaGas Oy:n lausunnossa vastustetaan Gasgrid Finlandin ehdotusta tehomaksun käyttöönotosta vuonna 2026. Yhtiö katsoo, että tehomaksu rankaisee joustavaa ja osavuotista kaasunkäyttöä, kuten säätövoimaa, ja voi johtaa kaasun korvautumiseen sähköllä tai öljyllä. Lausunnossa korostetaan, että Gasgridin tulisi keskittyä siirrettävän energian määrän maksimointiin pitkällä aikavälillä, ei lyhytaikaiseen kassavirtaan. Tehomaksun nähdään vaarantavan kaasun aseman huoltovarmuuden ja siirtymän kannalta kriittisenä polttoaineena. KotkaGas ehdottaa, että tariffirakennetta arvioidaan uudelleen siten, että se tukee kaasun käyttöä ja koko energiajärjestelmän joustavuutta.
- (14) Tampereen Energia Oy vastustaa lausunnossaan ehdotettua tehomaksua, koska se heikentäisi maakaasun käyttöä huippu- ja CHP-laitoksissa, joiden kannattavuus on jo nyt heikko. Tehomaksu lisäisi kiinteitä kustannuksia, vauhdittaisi irtautumista kaasujärjestelmästä ja voisi nostaa sähkön spot-hintaa. Lisäksi se kohdistuisi kohtuuttomasti laitoksiin, joissa maakaasu toimii vara- tai käynnistyspolttoaineena. Nykyinen tariffimalli huomioi jo ennustamattoman kulutuksen, eikä uutta maksua pidetä tarpeellisena. Tehomaksu siirtäisi kustannuksia jakeluverkonhaltijoille ja loisi epätasapainoa eri yhtiöiden välillä.
- (15) UPM kannattaa lausunnossaan Gasgrid Finlandin ehdotusta jatkaa postimerkkiviitehintamenetelmällä Suomen maakaasumarkkinoilla. Yhtiö pitää tärkeänä, että siirtopalvelujen hinnoittelu kohdistuu tasapuolisesti kaikille siirtoverkkoon liittyjille ja että kustannukset jaetaan oikeudenmukaisesti. UPM tukee tehomaksun käyttöönottoa kapasiteettimaksujen rinnalle, mutta korostaa, että liittyjillä tulee olla mahdollisuus tarkistaa ja muuttaa liittymissopimuksissa määriteltyjä liittymätehoja ennen tehomaksun voimaantuloa ja myös sen jälkeen. Lisäksi UPM ehdottaa, että liittymätehon määrittämiselle laaditaan yhtenäinen ohjeistus.

Gasgrid Finland Oy:n vastine lausuntoihin

- (16) Gasgrid on 16.7.2025 julkaissut vastineen viitehintakuulemisessa saatuihin lausuntoihin. Vastineessaan Gasgrid on todennut muun muassa seuraavaa.
- (17) Alkuperäisessä mallissa tehomaksu olisi perustunut toimituskohdekohtaiseen liittymätehoon. Lausuntojen perusteella Gasgrid ei edistä tätä mallia, vaan suunnittelee tehomaksua, joka perustuisi shipperin (kaasun toimittajan) määrittämään kokonaistilaustehoon. Shipper arvioisi tilaustehon tulevalle vuodelle asiakkaidensa tarpeiden ja historiallisen kulutuksen perusteella. Tämä malli mahdollistaisi joustavamman toimituksen ja siirtopalvelumaksut kohdistuisivat shipperiin, ei jakeluverkonhaltijaan.
- (18) Aiemmin esitetty sakkomaksu liittymätehon ylityksestä korvataan tilaustehon ylitysmaksulla, joka olisi korkeampi kuin tehomaksun yksikköhinta, mutta maltampi kuin aiemmin esitetty sakkomaksu. Tilauksetehon ylitysmaksu ohjaisi shippereita varaamaan tilaustehoa todellisen tarpeen mukaan. Tilaukseteho tilataisiin aina tulevalle kalenterivuodelle, eikä historiadataan perustuvaa mallia edistetä.

- (19) Gasgrid on kuulemisasiakirjassa todennut, että "Gasgridin tavoite on, että tehomaksun tavoitteena on kerätä osa (n. 20 % vuonna 2026) siirtopalvelujen tuloista tällä tariffikomponentilla." Gasgrid toteaa, että tehomaksulla kerättävää arvioitua tavoiteliikevaihtoa arvioitaisiin maltillisemmaksi esitetystä 20 %. Lisäksi Gasgrid toteaa, että Gasgrid tulee harkitsemaan tehomaksuilla kerättävää vuotuista tavoiteliikevaihtoa huomioiden markkinatilanne kokonaisuutena sen sijaan, että tavoiteasetanta perustuisi tietylle tasolle asetettuun liikevaihtoon. Siten esimerkiksi muutos alaspäin kokonaistilaustehoissa ei automaattisesti tarkoittaisi tehomaksun yksikköhinnan nostoa.

ACER:n päätelmät viitehintamenetelmän kuulemisaineistosta

- (20) Virasto (ACER) on 15.8.2025 julkaissut ja lähettänyt asetuksen 2017/460 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti kansalliselle sääntelyviranomaiselle ja siirtoverkonhaltijalle sekä komissiolle päätelmät artiklan 27 kohdan 2 mukaisesta analyysistään englannin kielellä. Virasto on analysoinut artiklan 27 kohdan 2 mukaisesti kuulemisasiakirjasta seuraavat seikat:

a) onko kaikki 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot julkaistu;

b) täyttävätkö kuulemisessa 26 artiklan mukaisesti tarkastellut seikat seuraavat vaatimukset:

1) täyttääkö ehdotettu viitehintamenetelmä 7 artiklassa esitetyt vaatimukset;

2) täytyvätkö 4 artiklan 3 kohdassa esitetyt hyödykkeeseen perustuvien siirtotariffien asettamista koskevat kriteerit;

3) täytyvätkö 4 artiklan 4 kohdassa esitetyt muiden kuin siirtotariffien asettamista koskevat kriteerit.

Energiaviraston julkinen kuuleminen päätösluonnoksesta

- (21) Ennen lopullisen päätöksen antamista Energiavirasto on varannut Gasgridille mahdollisuuden lausua päätösluonnoksesta.
- (22) Energiavirasto järjesti julkisen kuulemisen ennen lopullista vahvistuspäätöksen antamista koskien kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevan verkkosäännön artikloista 26 sekä 28, eli Suomessa sovellettavaa kaasun viitehintamenetelmästä sekä kaasun siirtotariffien viitehintamenetelmään liittyvien kertomien, kausitekijöiden ja alennusten tasosta ja näiden mukaisista vahvistuspäätösluonnoksista. Julkinen kuuleminen järjestettiin ajalla 6.10.2025-24.10.2025.
- (23) Kuulemiseen lausuivat Energiateollisuus Ry, Helen Oy, Tampereen Energia Oy, Neste Oyj ja Fortum Power and Heat Oy. Energiavirasto on koonnut alle kuulemisessa saadut lausunnot.
- (24) Energiateollisuus Ry pitää hallinnollisesti hankalana, että tariffimuutoksen ajankohta osuu marraskuun viimeiselle päivälle, jolloin hinnat tulee ilmoittaa asiakkaille samana päivänä kuin ne vahvistetaan. Tehomaksun kohdistaminen loppuasiakkaille on Energiateollisuus Ry:n mukaan haastavaa ja Floating LNG -

terminaalin kustannuksia ei tulisi kerätä muilta kuin terminaalin käyttäjiltä. Tariffirakenteen monimutkaisuus vaikeuttaa kaasun käyttöä Energiateollisuus Ry:n mukaan erityisesti pienissä energiayhtiöissä ja lisää operatiivista epävarmuutta. Lisäksi Energiateollisuus Ry:n mukaan tehomaksu heikentää kaasun kilpailukykyä sähkö- ja lämpömarkkinoilla, mikä voi johtaa kaasukapasiteetin poistumiseen ja suosia sähkön perustuvia lämmitysratkaisuja. Energiateollisuus Ry ehdottaakin lausunnossaan, että tehomaksun aikamääre olisi tuntien sijaan päivä, jotta järjestelmä olisi oikeudenmukaisempi ja paremmin markkinoiden tarpeisiin soveltuva.

- (25) Helen Oy vastustaa jyrkästi esitetyn kaasunsiirron tehomaksun käyttöönottoa 1.1.2026 alkaen, koska yksikköhinta on kestävämmällä tasolla ja hinnoittelurakenne ei kannusta kaasun käyttöön. Tehomaksu nopeuttaisi kaasun käytön vähenemistä ja johtaisi kaasun korvaamiseen sähköllä ja muilla polttoaineilla sekä energiantuotannossa että teollisuudessa. Tehomaksu ei ratkaise kaasumarkkinan keskeistä ongelmaa eli siirtokustannusten kumuloitumista jäljellä oleville käyttäjille, vaan pahentaa sitä. Maakaasun rooli sähkön huoltovarmuuden ja sektori-integraation turvaajana heikkenee, kun kaasun käyttöä rajoitetaan tehomaksun vuoksi. Helen Oy vaatii, että kaasuinfran kustannusten ja hinnoittelun perusteet uudistetaan vastaamaan markkinatilannetta ja että Energiavirasto korjaa lausuntoonsa liittyvät virheelliset viittaukset Helenin aiempiin lausuntoihin.
- (26) Tampereen Energia Oy kiittää lausunnossaan mahdollisuudesta kommentoida ja on pääosin tyytyväinen Gasgrid Finland Oy:n tekemiin muutoksiin alkuperäiseen esitykseen verrattuna. Lausunnossa nostetaan kuitenkin esille, että tehomaksussa on edelleen ongelma liittyen kaasuvoimalaitosten tuottaman sähkön hinnoittelussa huippukulutustilanteissa, mikä voi nostaa sähkön marginaalihintaa merkittävästi. Tehomaksun määräytyminen korkeimman tuntitehon perusteella pahentaa Tampereen Energian mukaan tätä ongelmaa, ja määräytyminen kaasuvuorokauden keskitehon kautta olisi oikeudenmukaisempi. Lausunnossa arvioidaan lisäksi, että maakaasumarkkinalain 24 §:n mukainen 15 %:n korotuskatto siirtomaksuissa ylittyisi energiantuotannon asiakasryhmässä, koska tehomaksu tulee nykyisten tariffikomponenttien lisäksi. Muutos nähdäänkin maakaasumarkkinalain 24 § hengen vastaisena ja kohtuuttoman nopeita muutoksia estävän ajatuksen vastaisena.
- (27) Neste Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua ja nostaa esiin kaksi päähuolta: siirtohinnaston korkea taso ja uuden tehomaksun käyttöönotto. Neste Oyj katsoo, että maakaasuverkon omaisuuden arvostus on liian korkea suhteessa käytömäärään, mikä johtaa kohtuuttoman suuriin siirtopalvelumaksuihin jäljellä oleville käyttäjille. Korkeat siirtomaksut heikentävät sekä kaasun että suomalaisten vientiyritysten kilpailukykyä ja uhkaavat kiihdyttää kaasun käytön vähenemistä. Ehdotettu tehomaksu ei ole kapasiteettiin perustuva siirtopalvelumaksu, eikä se lisää hinnoittelun vakautta, vaan heikentää kaasun kilpailukykyä entisestään. Neste Oyj esittää, että Energiaviraston tulisi kieltää tehomaksun käyttöönotto ja velvoittaa Gasgrid arvottamaan verkko-omaisuus nykyistä alemmalle tasolle.
- (28) Fortum Power and Heat Oy suhtautuu lausunnossaan kriittisesti Gasgrid Finland Oy:n ehdottamaan tehomaksuun eikä kannata sen käyttöönottoa.

Tehomaksu heikentäisi Fortumin mukaan kaasupohjaisen sähköntuotannon toimintaedellytyksiä ja vaarantaisi sähköjärjestelmän toimitusvarmuuden, koska yhtiöiden ei olisi taloudellisesti järkevää ylläpitää suuria kaasuturbiineja. Joustava kaasupohjainen tuotanto on Fortumin mukaan tärkeä osa tulevaisuuden hiilineutraalia sähköjärjestelmää ja tukee uusiutuvan energian kasvua. Tehomaksun käyttöönotto voisi Fortumin mukaan nopeuttaa CHP-kapasiteetin poistumista sähkömarkkinoilta ja estää puhtaan kaasun kysynnän kasvua, mikä olisi haitallista myös kaasuinfrastruktuurin kilpailukyvyille. Fortum korostaa, että tehomaksun vaikutukset tulee arvioida huolellisesti ennen päätöksentekoa, erityisesti energiajärjestelmän ja Suomen ilmastotavoitteiden näkökulmasta.

- (29) Gasgrid on omassa lausunnossaan korostanut sitä, että siirtohinnoittelussa siirtomaksut kohdistuvat nimenomaan shipperille eikä loppukäyttäjälle. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että shipperillä on mahdollisuus oman palvelunsa hinnoitteluun loppukäyttäjille tai vähittäismyyjille kilpaillun markkinan toimintamallien mukaisesti. Huomionarvoista on myös se, että shipperin siirtohinta riippuu shipperin onnistumisesta siirtopalvelutuotehankinnassa.
- (30) Gasgrid mainitsee lausunnossaan punninneensa vielä tunti- versus päiväperusteista tehomaksua. Gasgridin mukaan Suomen kaasun käyttöprofiilissa on korostunut ominaisuus, jossa kaasua käytetään suurella teholla lyhyinä jaksoina. Mikäli tehomaksu perustuisi huipputehoon päiväperusteisesti, johtaisi se epätarkempaan tulokseen, sillä yhden päivän keskiarvo ei kuvaa todellista huipputehon tarvetta. Lisäksi kaasun siirtoputkistoa ylläpidetään valmiudessa tuottamaan asiakkaiden tarvitsemaan huipputehoa, mikä puoltaa tuntiperusteista tehomaksumallia. Lisäksi päivätaso tuntitason sijaan veisi siirtohinnoittelun epätasapuolisempaan suuntaan energiantuotantosegmentin ja teollisuuden välillä.
- (31) Energiavirasto on ottanut asiassa saatuihin lausuntoihin kantaa asiaa arvioi-
dessaan ja Energiaviraston näkemys lausuntoihin liittyen on kuvattu tämän päätöksen kappaleessa Johtopäätökset.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013)

- (32) Lain sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013, jäljempänä 'valvontalaki') 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa 2 §:ssä tarkoitetun kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitetussa lainsäädännössä sille annetut tehtävät.
- (33) Valvontalain 12 §:n 2 momentin mukaan maakaasuverkonhaltijaan, järjestelmävastaavaan siirtoverkonhaltijaan ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltijaan kohdistuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään:
- 1) maakaasumarkkina- ja sen nojalla annetuissa säännöksissä;
 - 2) maakaasuverkkoasetuksessa sekä sen nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevilla komission asetuksilla ja päätöksillä

2009/050003/2025

3) maakaasumarkkinadirektiivin nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevista komission asetuksissa ja päätöksissä;

(34) Valvontalain 12 a §:n 2 momentin mukaan Energiaviraston on ennen 10 §:ssä tarkoitettujen vahvistuspäätösten antamista järjestettävä julkinen kuuleminen, jossa vahvistuspäätöksen kohteena oleville toiminnanharjoittajille, heidän asiakkailleen ja muille sidosryhmille varataan mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösten sekä niiden sisältämien menetelmien ja ehtojen sisällöstä. Jos vahvistuspäätöksen antamista edeltävästä julkisesta kuulemisesta on säädetty 2 §:ssä tarkoitetussa Euroopan unionin lainsäädännössä, sovelletaan julkisen kuulemisen järjestämiseen unionin lainsäädännössä säädettyä menettelyä.

Komission asetus (EU) 2017/460, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2017, kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevasta verkkosäännöstä (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.)

(35) Komission asetuksen 2017/460 (jäljempänä 'tariffiverkkosäännön') 2 artiklan mukaan:

1. Tätä asetusta sovelletaan kaasunsiirtoverkkojen kaikkiin ottokohtiin ja kaikkiin syöttökohtiin lukuun ottamatta III, V ja VI lukua, 28 artiklaa ja 31 artiklan 2 ja 3 kohtaa ja IX lukua, joita sovelletaan ainoastaan yhteenliitäntäpisteisiin. Asetuksen III, V ja VI lukua, 28 artiklaa ja IX lukua sovelletaan kolmansista maista tulevan siirron ottokohtiin tai kolmansiin maihin suuntautuvan siirron syöttökohtiin, tai molempiin, jos kansallinen sääntelyviranomainen päättää soveltaa kyseisissä kohdissa asetusta (EU) 2017/459.

2. Tätä asetusta ei sovelleta jäsenvaltioissa, joille on myönnetty poikkeus direktiivin 2009/73/EY 49 artiklan nojalla, kyseisen poikkeuksen soveltamisalana.

(36) Tariffiverkkosäännön 6 artiklan mukaan:

1. Viitehintamenetelmän määrää tai hyväksyy kansallinen sääntelyviranomainen 27 artiklan mukaisesti. Sovellettavassa viitehintamenetelmässä on otettava huomioon tulokset määrääjoin toteutettavista kuulemisista, jotka 26 artiklan mukaisesti järjestää kansallisen sääntelyviranomaisen päätöksestä riippuen yksi tai useampi siirtoverkonhaltija tai kansallinen sääntelyviranomainen.

2. Viitehintaa saadaan viitehintamenetelmää soveltamalla.

3. Samaa viitehintamenetelmää on sovellettava tietyssä otto- ja syöttöjärjestelmässä kaikkiin otto- ja syöttökohtiin 10 ja 11 artiklassa esitettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta.

4. Viitehintamenetelmän soveltamista kaikkiin otto- ja syöttökohtiin voidaan mukauttaa ainoastaan 9 artiklan mukaisesti tai seuraavin perustein:

- a) kansallisen sääntelyviranomaisen tekemä vertailu, jonka yhteydessä viitehinnat tietyssä otto- tai syöttökohdassa mukautetaan kilpailukykyiselle tasolle;
- b) taseus, jonka tekee kansallisen sääntelyviranomaisen päätöksestä riippuen yksi tai useampi siirtoverkonhaltija tai kansallinen sääntelyviranomainen saman viitehinnan soveltamiseksi joihinkin tai kaikkiin kohtiin homogeenisen kohtien ryhmän sisällä;
- c) uudelleenporrastus, jonka tekee kansallisen sääntelyviranomaisen päätöksestä riippuen yksi tai useampi siirtoverkonhaltija tai kansallinen sääntelyviranomainen ja jonka yhteydessä viitehintoja kaikissa otto- ja/tai syöttökohdissa mukautetaan kertomalla niiden arvo vakiolla tai korottamalla tai alentamalla niiden arvoa vakiolla.

(37) Tariffiverkkosäännön 7 artiklan mukaan:

Viitehintamenetelmän on oltava asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan mukainen sekä täytettävä seuraavat vaatimukset. Sillä on pyrittävä

- a) tarjoamaan verkonkäyttäjille mahdollisuus toistaa sen avulla viitehintoja ja niiden tarkkoja ennusteita koskeva laskelma;
- b) ottamaan huomioon siirtopalvelujen tarjoamisesta tosiasiallisesti aiheutuvat kustannukset siirtoverkon monimutkaisuusasteen mukaan;
- c) takaamaan syrjimättömyys ja estämään aiheeton ristiintukeminen ottamalla muun muassa huomioon 5 artiklassa esitetyt kustannusten jakoa koskevat arviot;
- d) varmistamaan, ettei erityisesti otto- ja syöttöjärjestelmän kautta tapahtuviin siirtoihin liittyvää merkittävää volyymiriskiä siirretä kyseisen otto- ja syöttöjärjestelmän sisällä loppukäyttäjille;
- e) varmistamaan, etteivät tuloksena saatavat viitehinnat vääristä rajat ylittävää kauppaa.

(38) Tariffiverkkosäännön 9 artiklan mukaan:

1. Kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin sovelletaan varastointilaitoksiin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa vähintään 50 prosentin alennusta sikäli ja siinä laajuudessa, kun useampaan kuin yhteen siirto- tai jakeluverkkoon yhteydessä olevaa varastointilaitosta ei käytetä vaihtoehtona yhteenliitäntäpis- teelle.
2. Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin yhteydessä olevissa ottokohdissa sekä jäsenvaltioiden eristyneisyyden päättämiseksi kaasuverkkojen osalta kehi- tettyyn infrastruktuuriin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa voidaan asianomaisiin kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin soveltaa alennusta toi- mitusvarmuuden parantamiseksi.

(39) Tariffiverkkosäännön 26 artiklan mukaan:

1. Kansallisen sääntelyviranomaisen tai, jos kansallinen sääntelyviranomainen niin päättää, yhden tai useamman siirtoverkonhaltijan on järjestettävä yksi tai useampia kuulemisia. Kuulemisprosessin vaikuttavuuden lisäämiseksi kuulemisasiakirja olisi mahdollisuuksien mukaan julkaistava englannin kielellä. Ennen 27 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua päätöstä järjestettävän lopullisen kuulemisen on täytettävä tässä artiklassa ja 27 artiklassa esitetyt vaatimukset, ja siinä on tarkasteltava seuraavia tietoja:
 - a) ehdotetun viitehintamenetelmän kuvaus sekä seuraavat asiat:
 - i) alustavat 30 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaiset tiedot, muun muassa
 - 1) perustelut järjestelmän teknisiin piirteisiin liittyville muuttujille;
 - 2) vastaavat tiedot kyseisten muuttujien asianomaisista arvoista ja käytetyistä oletuksista;
 - ii) ehdotettujen kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin 9 artiklan nojalla tehtävien mukautusten arvo;
 - iii) alustavat viitehinnat, jotka edellyttävät kuulemista;
 - iv) 5 artiklan mukaisten kustannusten jakoa koskevien arvioiden tulokset, osatekijät ja osatekijöitä koskevat yksityiskohtaiset tiedot;
 - v) ehdotetun viitehintamenetelmän arviointi 7 artiklan mukaisesti;
 - vi) jos ehdotettu viitehintamenetelmä on muu kuin 8 artiklassa yksityiskohtaisesti kuvattu kapasiteetin mukaan painotettu etäisyysperusteinen viitehintamenetelmä, sen vertailu viimeksi mainittuun sekä iii alakohdassa mainitut tiedot;
 - b) alustavat 30 artiklan 1 kohdan b alakohdan i, iv ja v alakohdan mukaiset tiedot;
 - c) seuraavat siirtotariffeja ja muita kuin siirtotariffeja koskevat tiedot:
 - i) jos ehdotetaan 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja hyödykkeeseen perustuvia siirtotariffeja
 - 1) tapa, jolla ne asetetaan;
 - 2) sallitun tai tavoitetuoton osuus, joka ennakoidaan katettavan kyseisillä tariffeilla;
 - 3) alustavat hyödykkeeseen perustuvat siirtotariffit;
 - ii) jos ehdotetaan verkonkäyttäjille tarjottavia muita kuin siirtopalveluja;

- 1) muita kuin siirtopalveluja koskeva hinnoittelumenetelmä;
- 2) sallitun tai tavoitetuoton osuus, joka ennakoidaan katettavan kyseisillä tariffeilla;
- 3) tapa, jolla muiden kuin siirtopalvelujen tuotto täsmäytetään 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- 4) verkonkäyttäjille tarjottavia muita kuin siirtopalveluja koskevat alustavat muut kuin siirtotariffit;
- d) alustavat 30 artiklan 2 kohdan mukaiset tiedot;
- e) jos olemassa olevan kapasiteetin osalta on tarkoitus tarjota hintakattojärjestelmän puitteissa 24 artiklan b alakohdassa tarkoitettua kiinteän maksettavan hinnan mallia:
 - i) ehdotettu indeksi;
 - ii) ehdotettu laskelma ja riskipreemioon perustuvan tuoton käyttötapa;
 - iii) yhteenliitântäpisteet ja tariffikaudet, joille mallia ehdotetaan;
 - iv) kapasiteetin tarjolle asettamista yhteenliitântäpisteessä koskeva prosessi, kun ehdotetaan 24 artiklassa tarkoitettuja sekä kiinteän että vaihtelevan maksettavan hinnan malleja.
2. Ennen 27 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua päätöstä järjestettävän lopullisen kuulemisen on kestettävä vähintään kaksi kuukautta. Mitä tahansa 1 kohdassa tarkoitettua kuulemistä koskevissa kuulemisasiakirjoissa voidaan edellyttää, että toimitettuun kuulemisvastaukseen sisältyy julkaistavaksi soveltuva ei-luottamuksellinen versio.
3. Sen mukaan, mikä yhteisö julkaisee 1 kohdassa tarkoitettua kuulemisasiakirjan, kansallisen sääntelyviranomaisen tai yhden tai useamman siirtoverkonhaltijan on julkaistava kuulemiseen saadut vastaukset ja niiden tiivistelmä yhden kuukauden kuluessa kuulemisen päättymisestä. Kuulemisprosessin vaikuttavuuden lisäämiseksi tiivistelmä olisi mahdollisuuksien mukaan laadittava englannin kielellä.
4. Seuraavat määräajoin pidettävät kuulemiset järjestetään 27 artiklan 5 kohdan mukaisesti.
5. Virasto laatii kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaista verkostoa, jäljempänä 'Kaasu-ENTSO', kuultuaan mallin 1 kohdassa tarkoitettua kuulemisasiakirjaa varten. Malli on saatettava kansallisten sääntelyviranomaisten ja siirtoverkonhaltijoiden käyttöön ennen 5 päivää heinäkuuta 2017.

(40) Tariffiverkkosäännön 27 artiklan mukaisesti:

1. Avatessaan 26 artiklan mukaisen lopullisen kuulemisen ennen 27 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua päätöstä kansallisen sääntelyviranomaisen tai, jos kansallinen sääntelyviranomainen niin päättää, yhden tai useamman siirtoverkonhaltijan on toimitettava kuulemisasiakirjat virastolle.

2. Virasto analysoi kuulemisasiakirjasta seuraavat seikat:

a) onko kaikki 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot julkaistu;

b) täyttävätkö kuulemisessa 26 artiklan mukaisesti tarkastellut seikat seuraavat vaatimukset:

1) täyttääkö ehdotettu viitehintamenetelmä 7 artiklassa esitetyt vaatimukset;

2) täytyvätkö 4 artiklan 3 kohdassa esitetyt hyödykkeeseen perustuvien siirtotariffien asettamista koskevat kriteerit;

3) täytyvätkö 4 artiklan 4 kohdassa esitetyt muiden kuin siirtotariffien asettamista koskevat kriteerit.

3. Kahden kuukauden kuluessa 1 kohdassa tarkoitetun kuulemisen päättymisestä virasto julkaisee ja lähettää kansalliselle sääntelyviranomaiselle tai siirtoverkonhaltijalle sen mukaan, mikä yhteisö julkaisi kuulemisasiakirjan, sekä komissiolle päätelmät 2 kohdan mukaisesta analyysistään englannin kielellä.

Viraston on säilytettävä kaupallisesti arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuus.

4. Viiden kuukauden kuluessa lopullisen kuulemisen päättymisestä kansallisen sääntelyviranomaisen, joka toimii direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti, on tehtävä ja julkaistava perusteltu päätös kaikista 26 artiklan 1 kohdassa mainituista seikoista. Kansallisen sääntelyviranomaisen on lähetettävä kyseinen päätös virastolle ja komissiolle, kun se julkaistaan.

5. Menettely, joka käsittää viitehintamenetelmää koskevan lopullisen kuulemisen 26 artiklan mukaisesti, kansallisen sääntelyviranomaisen 4 kohdan mukaisesti tekemän päätöksen, tariffien laskemisen kyseisen päätöksen pohjalta ja tariffien julkaisemisen VIII luvun mukaisesti, voidaan käynnistää tämän asetuksen voimaantulosta alkaen, ja se on päätettävä viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2019. Menettelyssä on otettava huomioon II, III ja IV luvussa esitetyt vaatimukset. Kuluvalla tariffikaudella 31 päivänä toukokuuta 2019 sovellettavia tariffeja sovelletaan kauden päättymiseen asti. Menettely toistetaan vähintään joka viides vuosi 31 päivästä toukokuuta 2019 lähtien.

(41) Tariffiverkkosäännön 30 artiklan mukaan:

1. Ennen tariffikautta kansallisen sääntelyviranomaisen tai, jos kansallinen sääntelyviranomainen niin päättää, yhden tai useamman siirtoverkonhaltijan on julkaistava 31 ja 32 artiklassa annettujen vaatimusten mukaisesti seuraavat tiedot:

a) tiedot käytettyyn viitehintamenetelmään sisältyvistä, siirtojärjestelmän teknisiin ominaisuuksiin liittyvistä muuttujista, joita ovat muun muassa

- i) tekninen kapasiteetti otto- ja syöttökohdissa ja siihen liittyvät oletukset;
- ii) ennakoitu sovittu kapasiteetti otto- ja syöttökohdissa ja siihen liittyvät oletukset;
- iii) kaasuvirran määrä ja suunta otto- ja syöttökohdissa ja niihin liittyvät oletukset, kuten kaasuvirran kysyntä- ja tarjontaskenaariot kysyntä- tai tarjontahui-pun aikana;
- iv) siirtoverkon rakenteen riittävän yksityiskohtainen kuvaus;
- v) muut siirtoverkkoa koskevat tekniset tiedot, kuten putkijohtojen pituus ja halkaisija ja kompressoriasemien teho;

b) seuraavat tiedot: i) siirtoverkonhaltijan sallittu tai tavoitetuotto tai molemmat; ii) tiedot i alakohdassa tarkoitetun tuoton muutoksista edelliseen vuoteen verrattuna; iii) seuraavat muuttujat:

1) sääntelyviranomaisen laskemaan pääomapohjaan (regulated asset base) sisältyvät omaisuuserät ja niiden kokonaisarvo;

2) pääomakustannus ja sen laskentamenetelmä;

3) pääomamenot, muun muassa

a) menetelmät omaisuuserien alkuperäisen arvon määrittämistä varten;

b) menetelmät omaisuuserien uudelleen arvioimista varten;

c) selvitykset omaisuuserien arvon kehitymisestä;

d) poistoajat ja poistojen määrät omaisuuserien mukaan eriteltynä;

4) toimintamenot;

5) kannustinjärjestelmät ja tehokkuustavoitteet;

6) inflaatioindeksit;

iv) siirtopalvelujen tuotto;

v) seuraavat suhteet iv alakohdassa tarkoitetulle tuotolle:

1) kapasiteetti-hyödykesuhde, joka tarkoittaa erittelyä kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla saatuun tuottoon ja hyödykkeeseen perustuvilla siirtotariffeilla saatuun tuottoon;

2) otto-syöttösuhde, joka tarkoittaa erittelyä kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla kaikkien ottokohtien osalta saatuun tuottoon ja kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla kaikkien syöttökohtien osalta saatuun tuottoon;

3) järjestelmän sisäisen ja järjestelmien välisen suhde, joka tarkoittaa 5 artiklan mukaisesti laskettua erittelyä järjestelmän sisäisestä verkon käytöstä otto- ja syöttökohdissa saatuun tuottoon ja järjestelmien välisestä verkon käytöstä otto- ja syöttökohdissa saatuun tuottoon;

vi) silloin ja siinä laajuudessa, kun siirtoverkonhaltija toimii järjestelmässä, jossa ei ole hintakattoa, seuraavat edelliseen tariffikauteen liittyvän sääntelytilin täsmäyttämistä koskevat tiedot:

1) tosiasiaassa saatu tuotto, yli- tai alijäämäinen sallittu tuotto ja siitä sääntelytilille ja, tapauksen mukaan, sääntelytilin alatileille osoitettu osa;

2) täsmäytyskausi ja käytetyt kannustinjärjestelmät;

vii) suunniteltu huutokauppapreemion käyttö;

c) seuraavat siirtotariffeja ja muita kuin siirtotariffeja koskevat tiedot sekä kyseisten tariffien johtamiseen liittyvät olennaiset tiedot:

i) 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut hyödykkeeseen perustuvat siirtotariffit, jos käytetty;

ii) 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut muihin kuin siirtopalveluihin sovellettavat muut kuin siirtotariffit, jos käytetty;

iii) viitehinnat ja muut hinnat, joita sovelletaan muissa kuin 29 artiklassa tarkoitetuissa kohdissa.

2. Lisäksi siirtotariffien osalta on julkaistava seuraavat tiedot:

a) selvitys seuraavista:

i) saman lajin siirtopalveluun kuluvalle tariffikaudella sovellettavien siirtotariffien ja sillä tariffikaudella, jolta tiedot julkaistaan, sovellettavien siirtotariffien ero;

ii) saman lajin siirtopalveluun sillä tariffikaudella, jolta tiedot julkaistaan, sovellettavien siirtotariffien ja sääntelykauden kullakin jäljellä olevalla tariffikaudella sovellettavien siirtotariffien arvioitu ero;

b) vähintään yksinkertaistettu säännöllisesti päivitettävä tariffimalli käyttöohjeineen, jonka avulla verkonkäyttäjät voivat laskea kuluvaan tariffikauteen sovellettavat siirtotariffit ja arvioida niiden mahdollista kehitystä kyseisen tariffikauden jälkeen.

3. Niiden kohtien osalta, jotka on suljettu asetuksen (EY) N:o 715/2009 liitteessä I olevan 3.2 kohdan 1 alakohdan a alakohdassa tarkoitetun olennaisten kohtien määritelmän ulkopuolelle, tiedot ennakoidun sovitun kapasiteetin määrästä ja kaasuvirran ennakoidusta määrästä julkaistaan asetuksen (EY) N:o 715/2009 liitteessä I olevan 3.2 kohdan 2 alakohdan mukaisesti.

(42) Tariffiverkkosäännön 31 artiklan mukaan:

1. Tiedot, joita tarkoitetaan 29 ja 30 artiklassa, on julkaistava 32 artiklan mukaisesti asianomaisen yhteisön verkkosivustolla, johon on pääsy asetuksen (EY) N:o 715/2009 liitteessä I olevan 3.1.1 kohdan 1 alakohdan h alakohdassa tarkoitetulla jakelualustalla olevan linkin kautta.

Yleisöllä on oltava pääsy kyseisiin tietoihin, maksutta ja ilman käyttörajoituksia. Tiedot on julkaistava

a) helposti ymmärrettävällä tavalla;

b) selkeässä ja helppokäyttöisessä muodossa ja ketään syrjimättä;

c) ladattavassa muodossa;

d) yhdellä tai useammalla jäsenvaltion virallisella kielellä ja, jollei yksi jäsenvaltion virallisista kielistä ole englanti, mahdollisuuksien mukaan englannin kielellä.

2. Yhteenliitännäispisteistä on asetuksen (EY) N:o 715/2009 liitteessä I olevan 3.1.1 kohdan 1 alakohdan h alakohdassa tarkoitetulla jakelualustalla julkaistava seuraavat tiedot:

a) 29 artiklassa mainittuna ajankohtana rajahinnat kiinteään kapasiteetin vakioitujen kapasiteettituotteiden ja keskeytyvän kapasiteetin vakioitujen kapasiteettituotteiden osalta;

b) 30 artiklassa mainittuna ajankohtana 4 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettu virtaukseen perustuva maksu, jos sitä sovelletaan.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettut tiedot on julkaistava seuraavasti:

a) 1 kohdan a–c alakohdassa esitetyn mukaisesti;

b) englannin kielellä;

c) vakiomuotoisessa taulukossa, jossa on ilmoitettava vähintään seuraavat tiedot:

i) yhteenliitännäispiste;

ii) kaasuvirran suunta;

iii) asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden nimet;

iv) tuotteen alkamis- ja päättymisajankohta;

v) onko kyseessä kiinteä vai keskeytyvä kapasiteetti;

vi) vakioitua kapasiteettituotetta koskeva maininta;

vii) sovellettava tariffi per kWh/h ja kWh/d paikallisena valuuttana ja euroina ottaen huomioon seuraavat seikat:

1) jos sovellettava kapasiteetin yksikkö on kWh/h, sovellettavaa tariffia per kWh/d koskevat tiedot eivät ole sitovia, ja päinvastoin;

2) jos paikallinen valuutta on muu kuin euro, euroina ilmaistua sovellettavaa tariffia koskevat tiedot eivät ole sitovia.

Lisäksi, jollei vii alakohdan 2 alakohdasta muuta johdu, kyseisessä vakiomuotoisessa taulukossa on esitettävä 30 artiklassa mainittuna ajankohtana kaikkia kustannuksia koskeva simulaatio virtaukselle 1 GWh/päivä/vuosi kunkin yhteenliittäntäpisteen osalta paikallisena valuuttana ja euroina.

4. Jos 2 kohdassa tarkoitetut tiedot poikkeavat vastaavista 1 kohdassa tarkoitetuista tiedoista, vastaavat 1 kohdassa tarkoitetut tiedot ovat ensisijaisia.

(43) Tariffiverkkosäännön 32 artiklan mukaan:

Edellä 29 ja 30 artiklassa tarkoitetun tietojen julkaisemisen määräaika on seuraava:

a) 29 artiklassa tarkoitettujen tietojen osalta viimeistään 30 päivää ennen keran vuodessa pidettävää vuosikapasiteettihuutokauppaa;

b) 30 artiklassa tarkoitettujen tietojen osalta viimeistään 30 päivää ennen asianomaista tariffikautta;

c) asianomaisten 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti tariffikauden aikana päivitettyjen siirtotariffien osalta välittömästi direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti myönnetyn hyväksynnän jälkeen.

Siirtotariffien jokaisen päivityksen yhteydessä on esitettävä tiedot, joista ilmenee syyt tariffin muutokseen. Jos 12 artiklan 3 kohdan b alakohtaa sovelletaan, päivitykseen on liitettävä myös 29 artiklan b alakohdassa tarkoitetun asianomaisia keskeytyvän kapasiteetin vakioitujen kapasiteettituotteiden lajeja koskevan raportin ajan tasalle saatettu versio.

Johtopäätökset

Energiaviraston toimivalta

(44) Energiavirasto toimii maakaasumarkkina- (587/2017), laissa sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) ja Energiavirastosta annetussa laissa (870/2013) tarkoitettuna maakaasumarkkinaviranomaisena valvoen ja seuraten sähkö- ja maakaasumarkkinoita sekä edistään sähkömarkkinoiden ja maakaasumarkkinoiden toimivuutta.

(45) Energiavirasto valvoo maakaasumarkkinalain noudattamista kansallisena sääntelyviranomaisena lain sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta 6 §:n nojalla.

(46) Tariffiverkkosäännön 6 artiklan mukaan viitehintamenetelmän määrää tai hyväksyy kansallinen sääntelyviranomainen 27 artiklan mukaisesti.

(47) Tariffiverkkosäännön 27 artiklan 4 kohdan mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen on tehtävä ja julkaistava perusteltu päätös kaikista 26 artiklan 1 kohdassa mainituista seikoista viiden kuukauden kuluessa lopullisen kuulemisen päättymisestä.

Vahvistuspäätöksen aineellisoikeudellinen perusta

- (48) Vahvistuspäätöksen aineellisoikeudellisesta perustasta säädetään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 12 §:ssä.
- (49) Valvontalain 12 §:n 2 momentin mukaan järjestelmävastaavaan siirtoverkonhaltijaan kohdistuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään maakaasumarkkinaissa sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä; maakaasuverkkoasetuksessa, sekä sen nojalla annetuissa; suuntaviivoja koskevilla komission asetuksissa ja päätöksissä, siltä osin kuin niitä sovelletaan Suomessa sekä maakaasumarkkinadirektiivin nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevilla komission asetuksissa ja päätöksissä.

Viitehintamenetelmän soveltaminen

- (50) Maakaasuasetuksen johdanto-osan mukaan korkeapaineputkistot, jotka yhdistävät paikalliset jakelijat kaasuverkkoon ja joita ei käytetä ensisijaisesti paikallisen jakelun yhteydessä, kuuluvat asetuksen soveltamisalaan.
- (51) Maakaasuasetuksen 1 artiklan mukaan asetuksella annetaan syrjimättömät säännöt maakaasun siirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä, ottaen huomioon kansallisten ja alueellisten markkinoiden erityispiirteet, kaasun sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi.
- (52) Maakaasuasetuksen 2 artiklan mukaan asetuksessa tarkoitetaan "siirrolla" maakaasun siirtämistä putkistoissa, jotka sisältävät pääasiassa korkeapaineputkia, mutta ei tuotantovaiheen aikaisia putkistoja eikä pääasiassa maakaasun paikalliseen jakeluun käytettäviä korkeapaineputkistojen osia, asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei maakaasun toimitusta.
- (53) Kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskeva tariffiverkkosääntö on annettu maakaasuasetuksen nojalla.
- (54) Energiavirasto toteaa, että tariffiverkkosäännön tarkoittamaa viitehintamenetelmää sovelletaan näin ollen siirtoverkonhaltijan siirtoverkossa, eikä vahvistettavaa viitehintamenetelmää sovelleta muiden verkonhaltijoiden jakeluverkon syöttö- ja ottopisteisiin.

Tariffiverkkosäännön 26 artiklan 1 kohdassa mainitut seikat

- (55) Tariffiverkkosäännön 26 artiklan 1 kohdan mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen tai, jos kansallinen sääntelyviranomainen niin päättää, yhden tai useamman siirtoverkonhaltijan on järjestettävä yksi tai useampia kuulemisia. Kuulemisprosessin vaikuttavuuden lisäämiseksi kuulemisasiakirja olisi mahdollisuuksien mukaan julkaistava englannin kielellä. Ennen 27 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua päätöstä järjestettävän lopullisen kuulemisen on täytettävä tässä artiklassa ja 27 artiklassa esitetyt vaatimukset, ja siinä on tarkasteltava seuraavia tietoja:

a) ehdotetun viitehintamenetelmän kuvaus sekä seuraavat asiat

ii) alustavat 30 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaiset tiedot, muun muassa

- 1) perustelut järjestelmän teknisiin piirteisiin liittyville muuttujille;
- 2) vastaavat tiedot kyseisten muuttujien asianomaisista arvoista ja käytetyistä oletuksista;

(56) ACER on suosituksessaan tunnistanut Gasgridin mainitseman haasteen kustannusten kohdentumisesta eri käyttäjäryhmien välillä tehomaksumuutokseen liittyen. Suosituksessaan ACER on ehdottanut Gasgridin toimivan haasteen ratkaisussa tariffiverkkosäännön tunnistamalla tavalla esimerkiksi lyhytaikaisten kapasiteettituotteiden korkeampia kertoimia säätämällä tehomaksun käyttöön-oton sijaan.

(57) Energiavirasto on pyytänyt Gasgridiä perustelemaan tarkemmin tehomaksun käyttöönottoa osana siirtotariffimallia vuoden 2026 alusta alkaen. Gasgridin 5.9.2025 toimittaman perustelumuistion mukaan ehdotetun tehomaksun käyttöönotolla pyritään kehittämään hinnoittelumallia siten, että se vastaisi paremmin muuttuneen kaasumarkkinan haasteisiin ja edistäisi oikeudenmukaisempaa kustannusten kohdentamista eri verkon käyttäjäryhmien välillä. Gasgridin mukaan kaasumarkkinoiden muutos näkyy erityisesti siinä, että volyymipainotteisemmasta kaasun kulutuksesta on siirrytty hetkellisempiin energiamarkkinaolosuhteisiin perustuvaan kaasun käyttöprofiiliin. Käytännössä tämä näkyy Gasgridin mukaan siinä, että sähkömarkkinoiden hintatason noustessa käytetään kaasua suurella teholla. Markkina on muuttunut energiatuotantosegmentin osalta siten, että lämpötilariippuvaisuus kaasun käytössä on pienentynyt, kun taas korrelaatio kaasun käytössä suhteessa sähkön hintatasoon on merkittävästi kasvanut. Vastaava ilmiö näkyy Gasgridin mukaan myös Baltian maissa ja Baltian maiden siirtoverkonhaltijoilla on vastaava pyrkimys toteuttaa samankaltainen hinnoittelumuutos, jossa tehomaksu olisi mukana.

(58) Näin ollen suureneva osuus kaasun siirtokustannuksista kohdistuu olemassa olevan hinnoittelurakenteen myötä vakaamman käyttöprofiilin omaavien teollisten loppukäyttäjien maksettavaksi aiheuttaen haasteen verkonkäyttäjien tasapuoliselle kohtelulle. Tästä syystä nykyinen kapasiteettituotteisiin ja hyödykemaksuun perustuva siirtopalveluiden tariffimalli suosii käyttäjiä, joiden kaasunkäyttö on epäsäännöllistä ja vaikeasti ennustettavaa. Tämä aiheuttaa epätasapainoa kustannusten jakautumisessa yhä suuremman osan siirtokustannuksista kohdistuessa teollisiin loppukäyttäjiin.

(59) Gasgrid kehitti tehomaksuhinnoitteluaan huhtikuun 2025 kuulemiskierroksessa saatujen markkinaosapuolien lausuntojen perusteella. Lisäksi Gasgrid on elokuussa 2025 saadun ACER'in lausunnon perusteella kehittänyt tehomaksu-mallin yksityiskohtia edelleen siten, että se on menetelmältään tasapuolinen ja syrjimätön.

(60) Gasgrid on perustelumuistiossaan 5.9.2025 esittänyt tehomaksun parantavan ali- ja ylijäämäisen tuoton hallittavuutta sekä luovan edellytyksiä ennustettavammalle ja vakaammalle hinnoittelulle. Lisäksi tehomaksun määräytymisperusteita on ACER:n ja saatujen lausuntojen perusteella muokattu niin, että

tehomaksu perustuu shipperin toteutuneeseen huipputehoon, mikä täyttää tariffiverkkosäännön vaatimukset: maksu lasketaan toteutuneiden kapasiteetinjakojen ja virtojen perusteella, ja se peritään ali- ja ylijäämäisen tuoton hallinnoimiseksi.

(61) Gasgridin esittämä tehomaksumenettely sisältyy kokonaisuudessaan tämän päätöksen liitteeseen.

(62) Energiavirasto toteaa näkemyksensä, että Gasgrid on kuvannut kuulemisasiakirjassa Suomen kaasunsiirtojärjestelmän sekä ehdotetun viitehintamenetelmän (Postimerkkimalli). Lisäksi Gasgrid on kuvannut kuulemisasiakirjassa alustavat 30 artiklan 1 kohdan a alakohdan edellyttämät tiedot.

ii) ehdotettujen kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin 9 artiklan nojalla tehtävien mukautusten arvo

iii) alustavat viitehinnat, jotka edellyttävät kuulemista

iv) 5 artiklan mukaisten kustannusten jakoa koskevien arvioiden tulokset, osatekijät ja osatekijöitä koskevat yksityiskohtaiset tiedot

v) ehdotetun viitehintamenetelmän arviointi 7 artiklan mukaisesti

vi) jos ehdotettu viitehintamenetelmä on muu kuin 8 artiklassa yksityiskohtaisesti kuvattu kapasiteetin mukaan painotettu etäisyysperusteinen viitehintamenetelmä, sen vertailu viimeksi mainittuun sekä iii alakohdassa mainitut tiedot

(63) ACER on julkaisemassaan suosituksessa todennut, että 26 artiklan 1 a i – vi alakohtien tiedot on julkaistu riittävällä tavalla.

(64) Energiavirasto toteaa näkemyksensä, että kuulemisasiakirjassa on käsitelty 9 artiklassa tarkoitettujen mukautusten arvo, kuulemisasiakirjassa on esitetty alustavat viitehinnat, kuulemisasiakirjassa on esitetty 5 artiklan mukaisten kustannusten jakoa koskevien arvioiden tulokset, osatekijät ja osatekijöitä koskevat yksityiskohtaiset tiedot, kuulemisasiakirjassa ehdotettu viitehintamenetelmä on arvioitu 7 artiklan mukaisesti ja kuulemisasiakirjassa on vertailtu valittua postimerkkimenetelmää CWD-menetelmään vi) alakohdan mukaisesti.

b) alustavat 30 artiklan 1 kohdan b alakohdan i, iv ja v alakohdan mukaiset tiedot

(65) ACER on julkaisemassaan analyysissa todennut, että 26 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaiset tiedot on julkaistu riittävällä tavalla.

(66) Energiavirasto toteaa näkemyksensä, että kuulemisasiakirjassa on esitetty siirtoverkonhaltijan sallittu tuotto, siirtopalvelujen tuotto, kapasiteetti-hyödykesuhde, syöttö-ottosuhde sekä järjestelmän sisäisen ja järjestelmien välisen käytön suhde.

c) seuraavat siirtotariffeja ja muita kuin siirtotariffeja koskevat tiedot

i) jos ehdotetaan 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja hyödykkeeseen perustuvia siirtotariffeja:

1) tapa, jolla ne asetetaan;

2) sallitun tai tavoitetuoton osuus, joka ennakoidaan katettavan kyseisillä tariffeilla;

3) alustavat hyödykkeeseen perustuvat siirtotariffit;

ii) jos ehdotetaan verkonkäyttäjille tarjottavia muita kuin siirtopalveluja:

1) muita kuin siirtopalveluja koskeva hinnoittelumenetelmä;

2) sallitun tai tavoitetuoton osuus, joka ennakoidaan katettavan kyseisillä tariffeilla;

3) tapa, jolla muiden kuin siirtopalvelujen tuotto täsmäytetään 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti;

4) verkonkäyttäjille tarjottavia muita kuin siirtopalveluja koskevat alustavat muut kuin siirtotariffit;

(67) ACER on julkaisemassaan analyysissa todennut, että 26 artiklan 1 c kohdan mukaiset tiedot on julkaistu riittävällä tavalla.

(68) Energiavirasto toteaa näkemyksensä, että kuulemisasiakirjassa on esitetty hyödykkeisiin perustuvien siirtotariffien asettamistapa, arvioitu osuutta tavoitetuotosta ja esitetty alustavat hyödykkeisiin perustuvat siirtotariffit.

(69) Edelleen Energiavirasto toteaa, että kuulemisasiakirjassa on esitetty muita kuin siirtopalveluita koskeva hinnoittelumenetelmä, arvioitu osuutta tavoitetuotosta ja esitetty alustavat muut kuin siirtotariffit.

d) alustavat 30 artiklan 2 kohdan mukaiset tiedot

(70) ACER on julkaisemassaan analyysissa todennut, että 26 artiklan 1 d kohdan mukaiset tiedot on julkaistu riittävällä tavalla.

(71) Energiavirasto toteaa näkemyksensä, että kuulemisasiakirjassa on julkaistu saman lajin siirtopalveluun kuuluvalla tariffikaudella sovellettavien siirtotariffien ja sillä tariffikaudella, jolta tiedot julkaistaan, sovellettavien siirtotariffien ero sekä saman lajin siirtopalveluun, sillä tariffikaudella, jolta tiedot julkaistaan, sovellettavien siirtotariffien ja sääntelykauden kullakin jäljellä olevalla tariffikaudella sovellettavien siirtotariffien arvioitu ero.

(72) Energiavirasto toteaa, että 26 artiklan 1 e kohta ei tule sovellettavaksi.

Täydentävä maksu tuoton kattamiseksi

(73) Asetuksen kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevasta verkkosäännöstä 20 artiklan 1 kohdan mukaan on suoritettava sääntelytilin kattava tai osittainen täsmäytys sovellettavan viitehintamenetelmän mukaisesti ja

2009/050003/2025

käyttäen lisäksi 4 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua maksua, jos sellaista sovelletaan. Gasgrid on ehdottanut tehomaksun käyttöönottoa alijäämän täsmäyttämiseksi.

- (74) Asetuksen kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevasta verkkosäännöstä 4 artiklan 3 kohdan mukaan siirtopalvelujen tuotto katetaan kapasiteetilla perustuvilla siirtotariffeilla. Kuitenkin 4 artiklan 3 kohdan mukaan poikkeuksena ja edellyttäen, että kansallinen sääntelyviranomainen sen hyväksyy, osa siirtopalvelujen tuotosta voidaan kattaa ainoastaan seuraavilla hyödykkeeseen perustuvilla siirtotariffeilla, jotka asetetaan toisistaan erillään:

a) virtaukseen perustuva maksu, jonka on täytettävä kaikki seuraavat kriteerit:

- i) maksu peritään kattamaan kustannukset, jotka riippuvat pääasiassa kaasuvirran määrästä;
- ii) maksu lasketaan ennakoitujen tai toteutuneiden virtojen tai niiden molempien perusteella ja asetetaan siten, että se on sama kaikissa ottokohdissa ja sama kaikissa syöttökohdissa;
- iii) maksu ilmaistaan rahamääräisenä tai luontoissuorituksena;

b) täydentävä maksu tuoton kattamiseksi, jonka on täytettävä kaikki seuraavat kriteerit:

- i) maksu peritään ali- ja ylijäämäisen tuoton hallinnoimiseksi;
- ii) maksu lasketaan ennakoitujen tai toteutuneiden kapasiteetinjakojen ja virtojen tai niiden molempien perusteella;
- iii) maksua sovelletaan muissa kohdissa kuin yhteenliitântäpisteissä;
- iv) maksua sovelletaan sen jälkeen, kun kansallinen sääntelyviranomainen on arvioinut sen kustannusvastaavuuden ja sen vaikutukset ristiintukemiseen yhteenliitântäpisteiden ja muiden kohtien välillä.

- (75) Energiavirasto toteaa, että Gasgrid on perustelumuiotiossaan 5.9.2025 osoittanut tehomaksun täyttävän myös ACER:n raportilla esitetyt huomiot artiklan 4 kohdan 3 i) ja ii) edellytyksiin liittyen. Gasgridin mukaan tehomaksun määräytymisperustetta on muutettu siten, että tehomaksu perustuisi liittymistehon sijaan shipperin toteutuneeseen huipputehoon. Toteutunut huipputeho perustuu Gasgridin mukaan shipperin loppukäyttäjälle toimittamaan kaasuvoiyymiin eli ko. artiklan kohdan tarkoittamaan virtaukseen. Kaasun toimittaminen huipputehon mukaisesti loppukäyttäjälle taas edellyttää Gasgridin mukaan, että shipper on varannut kaasun siirtomäärää vastaavan määrään kapasiteettituotteita. Siten tehomaksua laskettaessa ko. artiklan kohdan mukaiset edellytykset täytyvät Gasgridin mukaan eli tehomaksu lasketaan toteutuneiden kapasiteetinjakojen ja kaasuvirtojen perusteella. Lisäksi Gasgridin mukaan tehomaksu lisäisi tariffiverkkosäännön tavoitteiden mukaisesti kaasunsiirron toteutuneen tuoton ennustettavuutta (eli käytännössä ennaltaehkäisisi ali- tai ylijäämäistä tuottoa). Energiavirasto toteaa, että tämä tarkoittaa tehomaksun perimistä artiklan 4 kohtien 3 i) ja ii) mukaisesti.

Energiaviraston näkemys lausunnoissa esitettyyn

(76) Energiavirasto toteaa tehomaksun osalta, että Gasgrid Finland Oy:llä on maakaasun verkkotoiminnan hinnoittelun alijäämää valvontajakson 2024–2027 ensimmäiseltä vuodelta 2024 alustavien laskelmien mukaan 17,101 miljoonaa euroa ja kumulatiivisesti edelliseltä valvontajaksolta 2020–2023 siirtyneenä valvontapäätöksen mukaisesti 31,277 miljoonaa euroa, yhteensä käytettävissä 48,378 miljoonaa euroa. Tämä vastaa yhteensä 41 prosenttia Gasgridin maakaasuverkkotoiminnan liikevaihdosta vuonna 2024. Energiavirasto huomauttaa, että valvontalain 14 §:n mukaan valvontapäätöksellään verkonhaltijalle virasto oikeuttaa verkonhaltijan korottamaan siirtopalvelumaksujaan päätöksen kohteena olevaa valvontajaksoa seuraavan valvontajakson aikana sillä määrällä, jolla verkkotoiminnan tuotto on päättäneen valvontajakson kuluessa alittanut kohtuullisen tuoton määrän. Gasgridilla on näin ollen lakisääteinen oikeus kompensoida valvontajaksolta 2020–2023 perimättä jäänyt tuotto valvontajaksolla 2024–2027. Energiavirasto toteaa, että tehomaksun määrä tulee vastaavasti asettaa hinnastossa nollassi, kun Gasgrid on hinnoittelussaan kompensoinut sille kertyneen alijäämän. Energiavirasto toteaa, että tehomaksu peritään ennakoitujen tai toteutuneiden kapasiteetinjakojen ja virtojen tai niiden molempien perusteella, kun se perustuu shipperin yhteenlaskettuun tuntikohtaiseen toimitustehon perusteella määritettävään kokonaistilaustehtoon. Viitehintamenetelmäkaudella 2026–2030 siirtoverkonhaltija soveltaa asetuksen 460/2017 4 artiklan 3 kohdan b) mukaisesti tehomaksua täydentävänä maksuna alijäämän eli tuoton kattamiseksi ja maksu täyttää kaikki seuraavat kriteerit:

i) maksu peritään ali- ja ylijäämäisen tuoton hallinnoimiseksi;

ii) maksu lasketaan ennakoitujen tai toteutuneiden kapasiteetinjakojen ja virtojen tai niiden molempien perusteella;

iii) maksua sovelletaan muissa kohdissa kuin yhteenliitântäpisteissä;

iv) maksua sovelletaan sen jälkeen, kun kansallinen sääntelyviranomaisen on arvioinut sen kustannusvastaavuuden ja sen vaikutukset ristiintukemiseen yhteenliitântäpisteiden ja muiden kohtien välillä.

(77) Energiavirasto huomauttaa, että maakaasumarkkinalain 24 § ei estä soveltamasta tehomaksua viitehintamenetelmäkaudella täydentävänä maksuna. Kuitenkin maakaasumarkkinalain 24 §:n 2 momentin mukaisesti maksuja korotettaessa korotuksen hyväksyttävä enimmäismäärä lasketaan verkonhaltijan maakaasuverkon käyttäjiä edustavan kunkin asiakasryhmän 12 kuukauden pituisen tarkastelujakson keskimääräisen kokonaismaksun perusteella. Hyväksyttävä enimmäismäärä lasketaan tällöin maakaasumarkkinalain 24 §:n 2 momentin mukaan kuhunkin asiakasryhmään kuuluviin verkon käyttäjiin sovellettavien korkeimpien verokantojen mukaan määritetystä maakaasun siirron ja jakelun verollisesta hinnasta, johon ei sisälly korotusajankohdasta alkavan tarkastelujakson aikana toteutuvien, verkon käyttäjien kaasun käyttöön perustuvien verojen ja veronluonteisten maksujen sekä arvonnäköveron korotusten määrä. Asiakasryhmät on määriteltävä siten, että ne kuvaavat tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla verkonhaltijan maakaasuverkon käyttöä ja verkon käyttäjien ominaispiirteitä.

(78) Energiavirasto toteaa, ettei se ole maakaasumarkkinalain 24 §:n nojalla määritellyt relevantteja asiakasryhmiä maakaasun siirtoverkkotoimintaan. Tällä päätöksellä ei ratkaista maakaasun siirron maksujen korotuksen tasosta. Tällä päätöksellä ei myöskään ratkaista lain sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 10 §:n 1 mom. 1 kohdan mukaisista menetelmistä verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton määrittämiseksi valvontajakson aikana.

Sovelletut säännökset

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 5 §, 12 § ja 12 a §

Komission asetus (EU) 2017/460, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2017, kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevasta verkkosäännöstä (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.) 4 artikla, 6 artikla, 9 artikla, 20 artikla, 26 artikla, 27 artikla ja 30 artikla

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus liitteenä.

Tiedoksianto

Päätös annetaan hallintolain (434/2003) mukaisesti tiedoksi asianosaiselle sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:n mukaisena tavallisena sähköisenä tiedoksiantona sähköpostitse.

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Asiantuntija, Emmi Puputti
puh. 029 5050 017,
sähköposti emmi.puputti@energiavirasto.fi

Liitteet Oikaisuvaatimusohje
Valitusosoitus
NC TAR artikla 26 tariffimenetelmä

Jakelu Gasgrid Finland Oy

Maksutta

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikaisten laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimus päätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu.

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2440 euroa.

Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajan-tasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomiois-tuinmaksulaki#P5>) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Gasgrid Finland Oy

Määräajoin järjestettävä kuuleminen tariffimetodologiasta

Komission 16. maaliskuuta 2017 annetun, kaasun yhdenmukaistettuja
siirtotariffirakenteita koskevaa verkkosäätöä koskevan asetuksen (EU) 2017/460
(TAR NC) mukaisesti

Sisällysluettelo

1	Yhteenveto	4
2	Johdanto	6
3	Gasgrid Finland Oy ja Suomen kaasunsiirtojärjestelmä.....	8
3.1	Gasgrid Finland Oy	8
3.2	Suomen kaasunsiirtojärjestelmä.....	8
4	Kohtuullinen tuotto ja muut keskeiset taloudelliset tiedot	11
4.1	Valvontamenetelmä	11
4.2	Tulot ja kohtuullinen tuotto valvontajaksolla 2024–2027.....	12
5	Suomen, Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoiden välinen ITC-sopimus	14
5.1	ITC-mekanismin toimintaperiaatteet.....	14
5.2	Syöttötariffien asettaminen	16
5.3	ITC-sopimuksen vaikutus kaasumarkkinaan	16
6	Viitehinnan laskentaperiaatteet	17
6.1	Annualisointikerroin	17
7	Kapasiteetin mukaan painotettu etäisyysperusteinen viitehintamenetelmä	19
7.1	Kapasiteetin mukaan painotetun etäisyysperusteisen (CWD) viitehintamenetelmän kuvaus.....	19
7.2	Teknisen kapasiteetin laskenta	20
7.3	Etäisyyden laskenta (TAR NC 8 artiklan 1 kohdan c alakohta).....	23
7.4	Kunkin syöttö- ja ottopisteen painokertoimen ja tavoitellun kapasiteettitariffein kerättävän tulon määrittäminen 26	
7.5	Kunkin syöttö- ja ottopisteen viitehinnan määrittäminen	26
8	Postimerkkiviitehintamenetelmä (TAR NC artikla 26 (1)(a)).....	29
8.1	Postimerkkiviitehintamenetelmän laskentatapaus 1 – ITC sopimuksen kanssa (ehdotettu menetelmä).....	30
8.2	Postimerkkiviitehintamenetelmän laskentatapaus 2 – Ilman ITC sopimusta, syöttöhinta 0,14277 €/kWh/päivä/vuosi	31
8.3	Postimerkkiviitehintamenetelmän laskentatapaus 3 – ilman ITC sopimusta ja syöttö/otto jakosuhde 50/50	32
8.4	Asetuksen 30 artiklan 1 kohdan b alakohdan v alakohdan mukaiset tiedot	33
8.5	Postimerkkimenetelmän mukaan laskettujen tapausten yhteenveto.....	34
8.6	Ehdotetun viitehintamenetelmän 7 artiklan mukainen arviointi	34

9	Tehomaksu	35
9.1	Kaasuinfrastruktuuri on kaikkien toimijoiden käytettävissä ympäri vuoden ja järjestelmän siirtokapasiteettia ylläpidetään huippukysynnän tarpeet mahdollistaen	36
9.2	Nykyinen tariffimalli ja sen tuomat haasteet	37
9.3	Tehomaksu osana siirtopalveluiden viitehintakokonaisuutta	37
9.4	Tehomaksu parantaisi ali- ja ylijäämäisen tuoton hallittavuutta, sekä loisi edellytyksiä ennustettavammalle ja vakaammalle hinnoittelulle	37
9.5	Tehomaksu on tariffiverkkosäännön mukainen täydentävä maksu	38
9.6	Siirtotariffien sallitut hinnankorotukset maakaasumarkkinalaissa	38
9.7	Tehomaksun säännöt	38
9.8	Tehomaksun yksikköhinta	40
10	Tariffialennukset uusiutuville ja vähähiilisille kaasuille	40
11	Ehdotetun viitehintamenetelmän ja TAR NC:n 8 artiklassa esitetyn CWD-menetelmän vertailu	42
12	TAR NC, 26 artiklan 1 kohdan a alakohdan 2 alakohdan ii alakohta: Kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin TAR NC:n 9 artiklan nojalla tehtävien ehdotettujen mukautusten arvo	44
13	Hyödykkeeseen perustuva siirtotariffi (TAR NC 26 artiklan c kohdan i alakohta)	44
14	Kustannusten jakoa koskeva arvio (Cost Allocation Assessment (CAA), TAR NC 5 artikla)	45
14.1	Kapasiteettiin perustuvien tariffien kustannusten jakoa koskeva arvio	45
14.2	Hyödykkeeseen perustuvien tariffien kustannusten jakoa koskeva arvio	48
15	TAR NC -asetuksen 30 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukainen yksinkertaistettu tariffimalli 48	
16	Siirtotariffit (30 artiklan 2 kohdan mukaiset suuntaa-antavat tiedot)	48

Lyhenteet

BC	Balticconnector -yhteenliitântäpiste
CWD	Kapasiteetin mukaan painotettu etäisyys (capacity weighted distance)
LNG	Nesteytetty maakaasu
LITP	Pitkän tähtäimen investointisuunnitelma (long-term investment plan)
NRA	Kansallinen sääntelyviranomainen
RPM	Viitehintamenetelmä
TAR NC	Komission asetus (EU) 2017/460, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2017, kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevasta verkkosäännöstä ("tariffiverkkosääntö")
TSO	Siirtoverkonhaltija
ITC	Inter-TSO-Compensation
CAA	Kustannusten jakoa koskeva arvio (cost allocation assessment)

1 Yhteenveto

Gasgrid Finlandin 16.4. – 16.6.2025 järjestämä määräajoin järjestettävä kuuleminen viitehintamenetelmästä (RPM) perustuu kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevan verkkosäännön (TAR NC) artiklaan 26. Kuuleminen sisältää ehdotetun viitehintamenetelmän (RPM) (postimerkkimenetelmä) kattavan kuvauksen ja laskentaprosessin, jota verrataan kapasiteetin mukaan painotettuun etäisyyssmenetelmään (CWD). Kuulemiseen sisältyvät todelliset (2024–2025) ja arvioidut (2026–2027) kohtuulliset tuotot todellisten ja arvioitujen kapasiteetin viitehintojen kanssa vuosille 2024–2027 sekä arvioidut hyödykkeeseen perustuvat tariffit ja muuhun kuin siirtopalveluun perustuvat tariffit vuodelle 2026. Lisäksi kuuleminen sisältää Suomen kaasun siirtojärjestelmän kuvauksen ja kustannusten jakoa koskevan arvion.

Kuulemisaineistossa esitetyt arvot ensi vuodelle 2026 on päivitetty Gasgridin toimesta syyskuussa 2025, ja asiakirjassa esitetään siirron viitehintavuodelle 2026 (vuotuisen kapasiteettituotteen hinta). Esitetyt tariffit perustuvat syyskuussa 2025 tehtyihin siirtojärjestelmän kustannusarvioihin ja Suomen keskimääräiseen vuosittaiseen kaasunkulutukseen, jonka on arvioitu olevan 12 TWh/vuosi. Arvot on tarkastettu syksyllä 2025 ennen kuin uudet siirtotariffit tulevat voimaan tammikuusta 2026 alkaen. Gasgrid on päivittänyt samalla CWD- ja postimerkkiviitehintamenetelmän vertailulaskennoissa käytettyjä lukuarvoja keväällä 4/2025 julkaistun kuulemisaineistoon verrattuna uudelleen arvioiduilla arvoilla, mutta Suomen kaasujärjestelmän ominaisuuksista johtuen päätelmät pysyvät samana edelliseen kuulemisaineistoon verrattuna ja postimerkkiviitehintamenetelmä pysyy ehdotettuna viitehintamenetelmänä.

Inter-TSO-Compensation (ITC) -sopimus astui voimaan 1. tammikuuta 2020, jolloin luotiin yhteinen syöttötariffivyöhyke Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoiden kanssa. Yhteisessä syöttötariffivyöhykkeessä alueen rajat ylittävissä yhteenliitäntäpisteissä, mukaan lukien Balticconnector-yhteenliitäntäpiste Suomen ja Viron välillä, ei ole tariffeja. Syöttötariffit vyöhykkeen ulkorajoilla on yhdenmukaistettu. Tässä kuulemisessa havainnollistetaan ITC-sopimuksen vaikutuksia viitehintoihin ja laskelmiin.

Suomessa tariffikausi on kalenterivuosi. Nykyinen sääntelykausi on 2024–2027. Energiavirasto määrittää sääntelyviranomaisena valvontamenetelmän mukaisesti Gasgrid Finlandille kohtuullisen tuoton. Toimintatapaa kutsutaan järjestelmäksi, jossa ei ole hintakattoa.

Ehdotettu viitehintamenetelmä on postimerkkimenetelmä:

- Laskelmissa käytetty vuosittainen kaasunkulutusarvio on 12 TWh/a, joka perustuu kahden edellisen vuoden historialliseen kulutustasoon ja sääntelykauden kahden jäljellä olevan vuoden ennustettuun tasoon.
- Arvioitu vuotuinen tulo vuonna 2026 on 75,3 M€, joka sisältää 62,1 M€ siirtokapasiteettimaksuista kerättyjä tuloja, 3,3 M€ hyödykemaksuista kerättyjä tuloja ja 10 M€ ehdotetusta tehomaksusta kerättyjä tuloja.
- Ehdotettu postimerkkimenetelmä antaa ottokapasiteettiviitehinnaksi 1,31283 €/kWh/päivä/vuosi vuodelle 2026, mikä on sama kuin vuonna 2025.
- Syöttökapasiteetin viitehintavuosi pysyy samana 0,14277 €/kWh/päivä/vuosi, joka perustuu ITC-sopimuksen mukaisesti yhdenmukaistettuun tariffiin.
- Syöttö/ottojako on 9%/91%
- Kapasiteetti/hyödykemaksujako on 95%/5%
- Gasgrid ehdottaa tehomaksun käyttöönottoa osana siirtopalvelujen hinnoittelua. Tämän hintakomponentin kattava perustelu on esitetty tässä kuulemismateriaalissa.
 - Gasgrid on tarkentanut tehomaksumallia edellisessä kuulemismateriaalissa esitettyyn malliin verrattuna, joka julkaistiin 16. huhtikuuta 2025, kuulemisessa vastaanotettujen lausuntojen pohjalta ja kuvaus ehdotetusta tarkennetusta mallista on esitetty tässä kuulemisaineistossa jäljempänä.

- Järjestelmän sisäinen/järjestelmien välinen jako: 100%/0% (ITC-sopimus jakaa kauttakulkuvirtauksesta kerätyt syöttötulot sille siirtoverkonhaltijalle, jonka kaasujärjestelmässä kaasu lopulta kulutetaan. Tariffivyyöhykkeen ainoassa järjestelmien välisessä yhteenliitäntäpisteessä, Balticconnectorissa, ei ole tariffia.
- Suomen, Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoiden välisen Inter-TSO-sopimuksen vaikutus kuvataan osana kuulemista.

Koska ehdotettu viitehintamenetelmä on postimerkkimenetelmä, vertailu kapasiteetin mukaan painotettuun etäisyyssmenetelmään (CWD) on osa kuulemista TAR NC:n artiklan 26(1)(a)(vi) mukaisesti. CWD-menetelmän mukaan lasketut viitehinnat johtavat suuriin viitehintojen eroihin järjestelmässä. Sen sijaan postimerkkimenetelmän mukaiset yhtenäiset kapasiteettitariffit tarjoavat ennustettavampia viitehintoja. Suomessa kymmenen suurinta kaasunkäyttäjää käyttää suurimman osan Suomen vuosittaisesta kokonaiskulutuksesta. Tämä heijastuu CWD- ja postimerkkimenetelmän vertailun tuloksiin. Lisäksi ITC-sopimus, joka poistaa rajat ylittävät tariffit Suomen, Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoiden välillä, ei ole sovellettavissa CWD-menetelmän kanssa, koska syöttökapasiteettihinnat ovat yhdenmukaistettu alueella. Kuulemisasiakirja sisältää perustelut ehdotetulle viitehintamenetelmälle.

2 Johdanto

Komission 16 päivänä maaliskuuta 2017 annettu asetus (EU) 2017/460 kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevasta verkkosäännöstä ("tariffiverkkosääntö", TAR NC) asettaa unionin laajuiset säännöt, joiden tavoitteena on edistää markkinoiden yhdentymistä, parantaa toimitusvarmuutta ja edistää kaasun siirtoverkkojen yhteen liittämistä. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi keskeisiä askeleita ovat siirtotariffirakenteiden ja niiden asettamismenettelyjen läpinäkyvyyden lisääminen.

Kohtuullisen kustannusvastaavuuden ja kustannusten ennustettavuuden saavuttamiseksi ja varmistamiseksi on siirtotariffien määrittelyn perustana käytettävä viitehintamenetelmää, joka käsittää tietyt kustannustekijät. Viitehintamenetelmä tarkoittaa menetelmää, jota sovelletaan siirtopalvelujen tulojen kapasiteettipohjaisista siirtotariffeista perittävään osaan viitehintojen johdattamiseksi. TAR NC:n mukaan valitusta tariffimenetelmästä on järjestettävä määräajoin kuuleminen vähintään joka viides vuosi. TAR NC:n artikla 26 määrittää kuulemisen sisällön, kun taas artikla 27 määrittää kansallisen sääntelyviranomaisen (NRA) ja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) velvoitteet, jotka liittyvät määräajoin järjestettävään kuulemiseen.

TAR NC:n artiklan 26 mukaan määräajoin järjestettävässä kuulemisessa on tarkasteltava seuraavia tietoja:

- Ehdotetun viitehintamenetelmän (RPM) kuvaus, joka sisältää sekä tiedot RPM:n komponenteista että niiden perustelut;
- Ehdotetun viitehintamenetelmän mukaisesti laskettujen alustavien viitehintojen vertailu kapasiteetin mukaan painotetun etäisyysperusteisen viitehintamenetelmän mukaan laskettuihin hintoihin;
- Kustannusten jakoa koskevien arvioiden tulokset, osatekijät ja osatekijöitä koskevat yksityiskohtaiset tiedot;
- Ehdotetun RPM:n arviointi TAR NC:n artiklan 7 kriteerien mukaisesti;
- Suuntaa antavat tiedot siirtoverkonhaltijan (TSO) kohtuullisesta tuotosta;
- Alustavat hyödykkeeseen perustuvat siirto- ja muut tariffit; ja
- Selvitys kaikista tariffien tason muutoksista, jotka johtuvat tässä asiakirjassa ehdotetuista muutoksista, sekä seuraavalle tariffivuodelle 2026 että koko sääntelykauden aikana.

Energiaviraston päätöksellä Gasgrid Finland järjesti julkisen kuulemisen viitehintamenetelmästä TAR NC:n artiklan 26 mukaisesti 16.4 – 16.6.2025 välisenä aikana. Samanaikaisesti kuulemisen kanssa Energiavirasto järjesti kuulemisen siirtopalvelujen hinnoittelun kertoimista, alennuksista ja kausitekijöistä tariffivuodelle 2026. Alla oleva kuva 1 esittää viitehintamenetelmäkuulemisen aikataulun TAR NC -asetuksen artiklan 27 mukaisesti. Tämä kuuleminen koskee viitehintamenetelmää, jota ehdotetaan sovellettavaksi Suomessa vuoden 2026 alusta alkaen. Energiavirasto tekee lopullisen päätöksen viitehintamenetelmästä vahvistuspäätösluonnosta koskevan kuulemisprosessin valmistuttua. Kuuleminen sisältää viitehinnat (vuosikapasiteettituotteen hinta) havainnollistamaan, miten valittava viitehintamenetelmä vaikuttaa viitehintoihin eri skenaarioissa. Myös tehomaksu on osa kuulemistä. Vuoden 2025 viimeisellä kvartaalilla julkaistaan TAR NC:n artiklan 30 mukaisesti asiakirja lopullisista tariffeista ja lopulliset tariffit julkaistaan 30.11.2025 mennessä, kuten alla olevassa kuvassa esitetään. Selvyyden vuoksi todetaan, että vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä ei järjestetä erillistä kuulemistä tariffikertoimista, alennuksista ja kausitekijöistä sen jälkeen, kun Energiavirasto on järjestänyt ja avannut kuulemisen 16. huhtikuuta 2025. Gasgrid julkaisee lopulliset tariffit niin pian kuin mahdollista sen jälkeen, kun Energiavirasto on vahvistanut viitehintamenetelmän.

Kuva 1 Viitehintamenetelmäkuulemisen aikataulu.

3 Gasgrid Finland Oy ja Suomen kaasunsiirtojärjestelmä

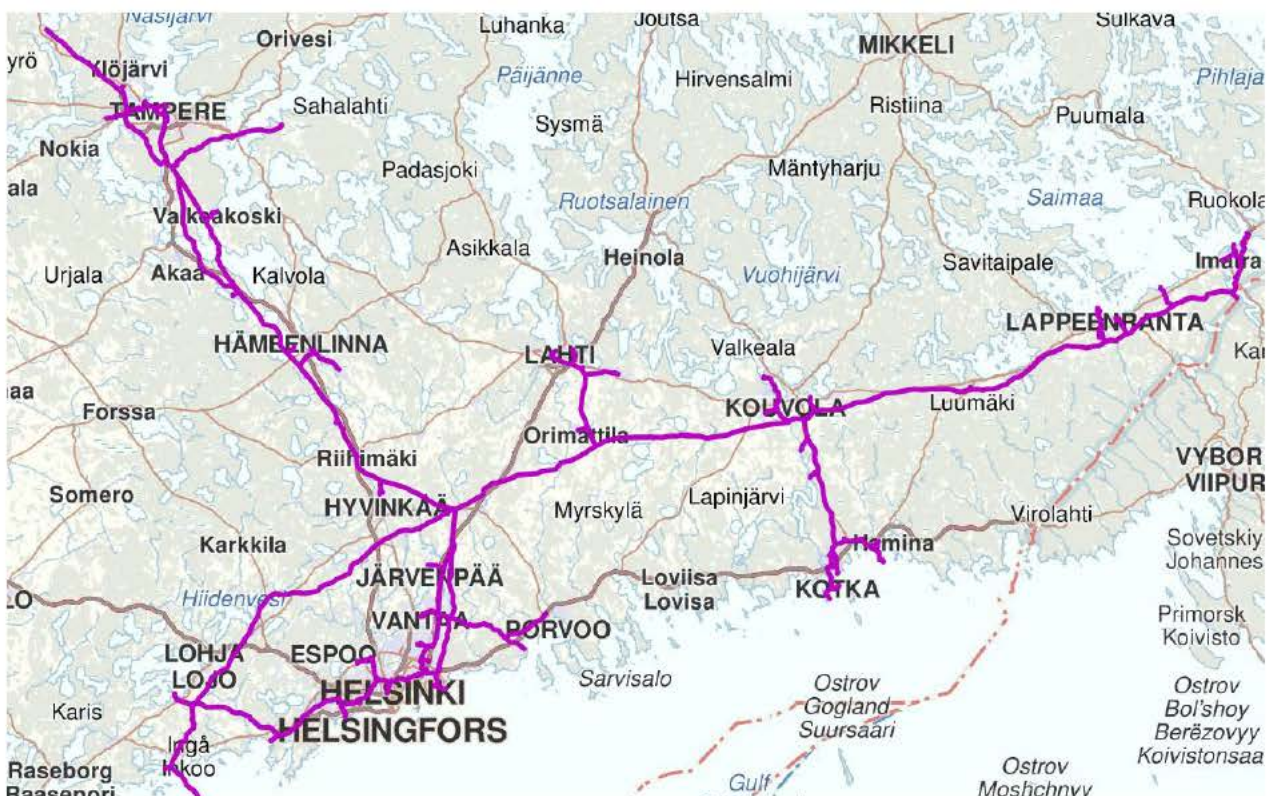
3.1 Gasgrid Finland Oy

Euroopan unionin Suomelle myöntämä derogaatio EU:n lainsäädännön noudattamisesta päättyi Suomen ja Viron välisen Balticconnector-yhdysputken valmistuessa, ja Suomen kaasumarkkinat avattiin kilpailulle 1.1.2020.

Lisätietoja Gasgrid Finlandista löytyy verkkosivuiltamme: www.gasgrid.fi

3.2 Suomen kaasunsiirtojärjestelmä

Maaliskuussa 2025 Suomen kaasunsiirtojärjestelmässä on 8 syöttöpistettä. Balticconnector-yhteenliitännäspiste Suomen ja Viron välillä on ainoa tällä hetkellä käytössä oleva rajat ylittävä syöttöpiste Suomen kaasunsiirtojärjestelmässä, sillä Imatran syöttöpisteestä Venäjän ja Suomen välillä ei ole toimitettu kaasua toukokuusta 2022 lähtien. Balticconnectorin lisäksi Inkoossa ja Haminassa on kaksi nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaalia ja 5 biokaasulaitosta, joista 4 on kytketty siirtojärjestelmään ja 1 jakeluverkkoon.

Kuva 2. Suomen kaasunsiirtojärjestelmä.

1) Imatran kompressoriasema

- 2 kaasukäyttöistä kompressoriyksikköä (kolmas 10 MW yksikkö poistettu käytöstä 2025)
 - akseliteho 5 MW kullakin yksiköllä

- siirtokapasiteetti: 250 000 m³/h kullakin yksiköllä
- 2) Kouvola kompressoriasema
 - 2 kaasukäyttöistä kompressoriyksikköä (kolmas 10 MW yksikkö poistettu käytöstä 2025)
 - akseliteho 5 MW kullakin yksiköllä
 - siirtokapasiteetti: 350 000 m³/h kullakin yksiköllä
- 3) Mäntsälän kompressoriasema
 - 2 kaasukäyttöistä kompressoriyksikköä
 - akseliteho 6,4 MW kullakin yksiköllä
 - siirtokapasiteetti: 300 000 m³/h kullakin yksiköllä
- 4) Inkoon kompressoriasema
 - Sähkömootorilla toimiva kompressor
 - akseliteho 6,4 MW
 - siirtokapasiteetti: 300 000 m³/h

Suomen kaasunsiirtoputkiston pituus on noin 1 256 km. Suurin osa putkilinjoista on maaputkilinjoja, mutta noin 39 km on meriputkea (Balticconnector). Halkaisijaltaan erikokoisten putkien pituudet on esitetty taulukossa 1 alla:

Taulukko 1. Suomen kaasujärjestelmän putkilinjojen pituudet.

DN	Yhteispituus [km]
≤200	219
250 - 400	359
500	388
700	167
900 - 1000	123
Total	1256

Putket on suurimmaksi osaksi valmistettu teräksestä, ja niistä suurin osa on pinnoitettu polyeteenillä. Putkiverkko sisältää korkeapaineputkien lisäksi myös 60 km matalapaineputkea. Kaasuputkien pinnoite suojaa putkia korroosiolta, minkä lisäksi putkissa on katodinen suojausjärjestelmä. Putkiston vanhimmat osat otettiin käyttöön vuonna 1974. Putkista 80 % voidaan tarkastaa sisäisesti

Siirtoputkisto sisältää myös Paldiskista meren pohjaa pitkin Inkooseen kulkevan putken, joka on Gasgrid Finlandin ja Viron sähkö- ja kaasunsiirtoverkon haltijan Elering AS:n yhteisomistuksessa. Yhdysputki on kahdensuuntainen.

Siirtoputkistossa on venttiiliasemia 8–32 km:n välein. Asemat on varustettu varmuuskatkaisimilla, joilla voidaan katkaista kaasun virtaus ja vapauttaa se putken osasta nk. ulospuhalluksella. Venttiiliasemia on yhteensä 166, joista yhteensä 40 on etäohjattuja.

Gasgrid Finlandilla on oma tiedonsiirtojärjestelmänsä, jonka linkkiasemat välittävät verkon käyttö-, valvonta ja hälytystiedot Kouvolaan jatkuvasti miehitettyyn keskusvalvomoon.

Siirtoputkijärjestelmä sisältää myös paineenvähennysasemia. Asemat sijaitsevat asiakasrajapinnassa lähellä asiakkaiden jakeluputkia tai kaasun käyttökohteita. Paineenvähennysasemat säättävät kaasun paineen asiakkaalle sopivalle tasolle. Siirretyn kaasun määrä myös mitataan paineenvähennysasemilla.

Kaasu hajustetaan ennen toimitusta asiakkaille. Erityistapauksissa kaasu voidaan toimittaa myös hajustamattomana, mutta siihen vaaditaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) lupa.

Maakaasun lisäksi Suomen kaasunsiirtoverkkoon syötetään uusiutuvaa biokaasua viidestä eri suomalaisesta biokaasulaitoksesta.

Tuleva kehitys

Gasgrid Finlandilla on pitkän tähtäimen investointisuunnitelma (LTIP) Suomen kaasujärjestelmän kehittämiseksi. Suunnitelma ohjaa siirtoverkon ylläpitoa ja tulevia investointeja. Päivittämällä ja noudattamalla investointisuunnitelmaa Gasgrid Finland pystyy hallitsemaan verkon kustannuksia ja varmistamaan siirtoverkon omaisuuden asianmukaisen elinkaaren hallinnan.

Pitkän tähtäimen investointisuunnitelma varmistaa ikääntyvän infrastruktuurin jatkuvan ylläpidon. Tarvittavat ylläpitoinvestoinnit suunnitellaan huolellisesti, päivitetään pitkän aikavälin investointisuunnitelmaan ja aikataulutetaan tuleville vuosille. Suomen kaasunsiirtoverkko on ollut toiminnassa vuodesta 1974. Siirtoverkon suunnittelussa keskitytään olemassa olevan infrastruktuurin ylläpitoon. Turvallinen, luotettava ja kustannustehokas kaasunsiirto on verkon kehittämistä ohjaava keskeinen tavoite.

Gasgrid Finland poistaa käytöstä kaksi kompressoriasemaa vuoden 2025 aikana, yhden 10 MW yksikön Imatralla ja toisen 10 MW yksikön Kouvolaissa.

Gasgrid Finland arvioi, että puhtaiden kaasujen osuus Suomen kaasunsiirtojärjestelmässä, mukaan lukien biokaasu ja e-metaani, kasvaa 20–30-kertaiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Vedyn ja kaasun hiilestä irtautumista koskeva paketti, joka koostuu direktiivistä (EU) 2024/1788 ja asetuksesta (EU) 2024/1789, hyväksyttiin toukokuussa 2024. Uudistetut kaasumarkkinasäännöt julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 15. heinäkuuta ja ne tulivat voimaan 20 päivää myöhemmin. Paketti päivittää kaasudirektiivissä 2009/73/EY ja kaasuasetuksessa 715/2009 asetetut EU:n kaasumarkkinoiden säännöt. Se tuo myös uuden sääntelykehyksen omistetuille vetyinfrastruktuureille. EU-mailla on vuoden 2026 puoliväliin asti aikaa saattaa uudet säännöt osaksi kansallista lainsäädäntöä. Kun ne on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, ne helpottavat uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen, mukaan lukien vety, käyttöönottoa samalla kun ne varmistavat energian toimitusvarmuuden ja kohtuuhintaisuuden kaikille EU:n kansalaisille. Osana hyväksyttyä asetusta se tuo alennuksia uusiutuville ja vähähiilille kaasuille. Ottaen huomioon Gasgrid Finlandin tavoitteen edistää puhtaiden kaasumarkkinoiden kehitystä, alennusten ehdotetaan olevan sovellettavissa syöttöpisteisiin, joissa uusiutuvaa tai vähähiilistä kaasua syötetään Suomen kaasujärjestelmään, 1. tammikuuta 2026 alkaen.

Gasgrid on ehdottanut uuden siirtopalvelujen hinnoittelukomponentin, tehomaksun, käyttöönottoa 1. tammikuuta 2026 alkaen. Muutoksella siirtotariffimallissa ei olisi vaikutusta siirtoverkonhaltijan kohtuulliseen tuottoon. Kaasun kulutusprofiili on muuttunut merkittävästi viime vuosina. Energiantuotannossa käytetään kaasua nyt pääasiassa kulutushuippujen aikana. Teollisuuden loppukäyttäjät puolestaan tarvitsevat kaasua tasaisemmin ympäri vuoden. Riippumatta verkon käyttäjien kaasunkäyttöprofiilista, kaasunsiirtoinfrastruktuuri on kaikkien osapuolten käytettävissä ympäri vuoden, ja järjestelmän siirtokapasiteettia ylläpidetään kulutushuippujen tarpeiden täyttämiseksi. Nykyisellä kulutukseen perustuvien kapasiteetti- ja hyödykemaksujen kaasunsiirtotariffimallilla teollisuuden loppukäyttäjät kantavat yhä suuremman osan kaasunsiirtokustannuksista, mikä aiheuttaa haasteen verkon käyttäjien tasapuoliselle

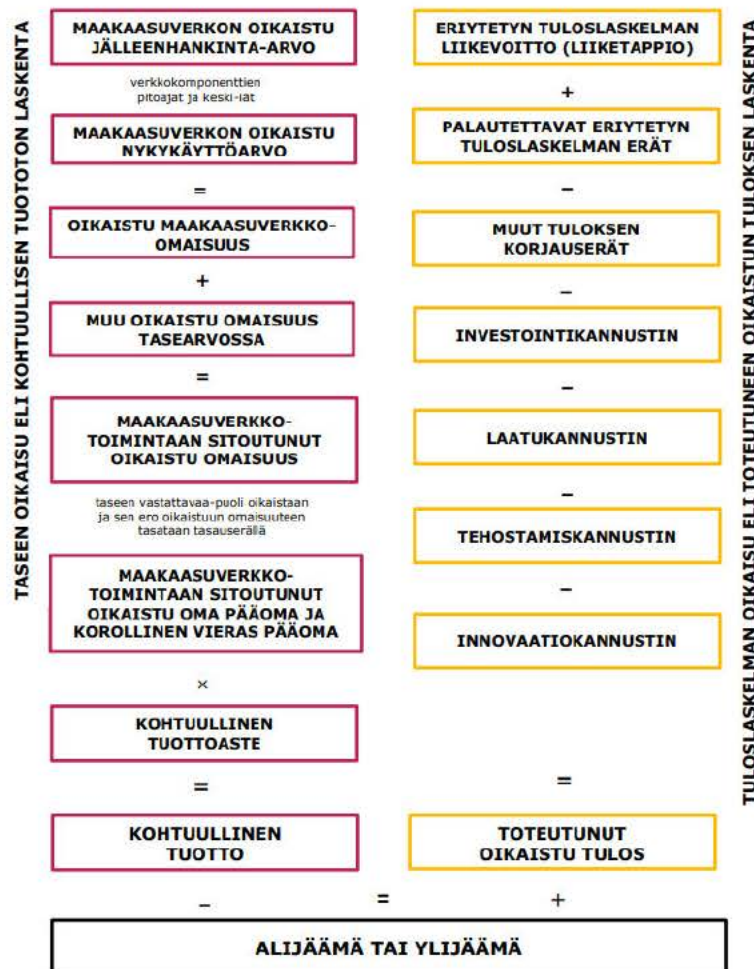
kohtelulle. Tehomaksun tarkoituksena on lisätä siirtopalvelujen tulojen ennustettavuutta ja verkon käyttäjien tasapuolista kohtelua tilanteessa, jossa kaasun kysyntää on vaikea ennustaa.

4 Kohtuullinen tuotto ja muut keskeiset taloudelliset tiedot

Suomen valvontajakso on neljä vuotta kahdeksan vuoden mittaisen menetelmäjakson sisällä. Meneillään oleva jakso on 2024–2027. Käynnissä oleva menetelmäjakso kattaa vuodet 2024–2031. Valvontajärjestelmänä käytetään järjestelmää, jolla ei ole hintakattoa ('non-price cap regime'), mikä tarkoittaa valvontajärjestelmää, jonka puitteissa Energiavirasto valvontamenetelmän mukaisesti määrittää siirtoverkonhaltijalle kohtuullisen tuoton. Tariffikausi on kalenterivuosi.

4.1 Valvontamenetelmä

Energiavirasto on Suomen kansallinen sääntelyviranomainen. Energiavirasto valvoo kaasun siirtoliiketoiminnan kohtuullista hinnoittelua. Valvontamenetelmänä käytetään Energiavirastossa viranomaisvalmisteluna laadittuja laskentaperusteita Gasgrid Finlandin liiketoiminnan kohtuulliselle tuotolle (kuva 3 alla). Kuvan 3 vasemmalla puolella on esitetty taseen oikaisemisen eli kohtuullisen tuottoasteen laskemisen menetelmät. Oikealla puolella on puolestaan esitetty tuloslaskelman oikaisemisen eli oikaistun tuloksen laskemisen menetelmät.

Kuva 3. Valvontajakson 2024–2027 valvontamenetelmä.

Energiavirasto tekee valvontakauden 2024–2027 valvontapäätöksessään yhteenvedon valvontakauden toteutuneista oikaistuista liikevoitoista vahvistetun valvontamenetelmän ja Gasgrid Finlandin toimittamien valvontatietojen perusteella. Tästä summasta vähennetään samojen vuosien kohtuulliset tuotot, jolloin tuloksena saadaan valvontajakson yli- tai alijäämä. Jos koko valvontajakson aikana kertyneet toteutuneet oikaistut liikevoitot alittavat kohtuullisen tuoton, Gasgrid Finlandilla on alijäämää. Jos koko valvontajakson aikana kertyneet toteutuneet oikaistut liikevoitot ylittävät kohtuullisen tuoton, Gasgrid Finlandilla on ylijäämää.

Jos toteutunut oikaistu liikevoitto ylittää valvontajakson kohtuullisen tuoton vähintään 5 %:lla, ylijäämästä on maksettava korkoa. Korkoprosenttina käytetään kyseisen valvontajakson kohtuullisten pääomakustannusten keskiarvoa. Sääntelyviranomainen ottaa ylijäämälle mahdollisesti kertyvän koron huomioon, kun se päättää yli- tai alijäämän siirtämisestä seuraavalle valvontajaksolle. Viranomaisen päätöksessä otetaan myös huomioon edelliseltä valvontajaksolta mahdollisesti siirretyt yli- tai alijäämät.

4.2 Tulot ja kohtuullinen tuotto valvontajaksolla 2024–2027

Edellisen sääntelykauden 2020–2023 alijäämä on -31,3 M€. Siirto- ja muiden kuin siirtopalvelujen todelliset ja odotetut tulot on esitetty alla olevassa taulukossa 2.

Taulukko 2. Gasgrid Finlandin toteutuneet ja arvioidut tulot [M€].

	2024	2025 (arvio)	2026 (arvio)	2027 (arvio)
Nettotulot	83,7	70,0	75,3	82
Siirtopalvelut	83,7	70,0	75,3	82
Muut kuin siirtopalvelut	-	-	-	-

Yhteenvedo siirto- ja muiden palveluiden odotetusta kohtuullisesta tuotosta (sallittu tuotto) on esitetty taulukossa 3:

Taulukko 3. Toteutunut ja arvioitu kohtuullinen tuotto [M€].

2024	2025	2026 (arvio)	2027 (arvio)
54,7	53,1	46,5	45,1

Gasgrid Finlandin kohtuullinen tuotto perustuu sen omaisuuden arvoon (kuten Gasgrid Finlandin kaasuinfrastruktuuriin) ja kansallisen sääntelyviranomaisen määrittämiin keskimääräisiin pääomakustannuksiin (WACC, %). Kansallinen sääntelyviranomainen määrittää tulevan vuoden WACC-prosentin Q4 aikana. Arvioidut kohtuulliset tuotot perustuvat tähän WACC-ennusteeseen. Kohtuullinen tuotto kerätään siirtopalveluista kerättävillä tariffeilla.

Gasgrid Finlandin arvioidut tulot (=nettotulot) vuodelle 2026 ovat noin 75,3 M€. Merkittävin tulonlähde on kapasiteettimaksuista kerätyt tulot. Vuoden 2026 Energiaviraston vahvistaman valvontamenetelmän mukainen kohtuullinen tuotto on noin 46,5 M€. Kohtuullinen tuotto voittoa euroina määrässä, jonka Gasgrid voi ansaita säännellyllä liiketoiminnallaan. Valvontamenetelmässä kuvataan yksityiskohtaisesti oikaistun tuoton laskentamekanismi. Arvioitu siirtopalveluiden liikevaihto ja kohtuullinen tuotto eivät ole keskenään verrannollisia, vaan siirtopalveluiden liikevaihdosta vähennetään mm. operatiiviset kustannukset sekä tehdään erinäiset valvontamenetelmän mukaiset oikaistut, kuten kannustinvaikutusten huomioiminen. Kohtuullinen tuotto lasketaan kertomalla oikaistu tase WACC-

prosentilla. Kertynyt ylijäämä on tasoitettava seuraavan valvontakauden aikana, ja kertynyt alijäämä voidaan kerätä seuraavan valvontakauden aikana valvontamenetelmän periaatteiden mukaisesti.

5 Suomen, Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoiden välinen ITC-sopimus

Suomen, Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijat ottivat 1.1.2020 käyttöön yhteisen alueellisen syöttötariffivöhykkeen. Tariffivöhykkeen tavoitteena on edistää rajat ylittävää kauppaa ja syventää markkinoiden välistä integraatiota. Yhteisellä syöttötariffivöhykkeellä on kaksi tasealuetta – Suomen tasealue sekä Viron ja Latvian yhteinen tasealue.

5.1 ITC-mekanismin toimintaperiaatteet

Alueellinen syöttötariffivöhyke toimii seuraavien periaatteiden mukaan:

- Maahantuontipisteissä on yhtenäiset, yhdessä päätetyt syöttötariffit.
- Viron ja Latvian rajalla ei tehdä kapasiteettivaroja.
- Implisiittinen kapasiteetinjakaja Balticconnector-yhteenliitännäspisteessä (FI–EE), ei maksuja kapasiteetista (kaksi tasealuetta yhteisellä tariffivöhykkeellä).

Tariffien asettamisen periaatteet:

- Jokainen maa soveltaa omalta osaltaan samaa viitehintamenetelmää, eli postimerkkihinnoittelua.
- Syöttöpisteiden viitehintaa asetetaan tehdyn vertailuanalyysin avulla
- Syöttötariffien osalta sovelletaan samoja standardikapasiteettituotteiden kertoimia
- Kansallisen markkinan ottopisteiden ja ulkoisten yhteenliitännäspisteiden ottotariffit asetetaan kansallisella tasolla.
- ITC-mekanismin mukaisesti kerättyjä tuloja käsitellään siirtopalveluiden tuloina, jotka vähentävät ottopisteiden kautta kerättävien siirtopalveluiden tulojen osuutta.

ITC-mekanismin periaatteet:

- Riittävän yksinkertainen toteuttaa: hyödyttää yhteisellä tariffialueella sekä kaasun käyttäjiä että myyjiä
- Syöttökapasiteettituottein kerättäviä tuloja käsitellään virtuaalisena tulokorina.
- Alueen kaasuvirtoja tukevien kompressorisyksiköiden muuttuvia kustannuksia kompensoidaan virtuaalisesta tulokorista.
- Jäljelle jäävä syöttötulokori jaetaan kuukausittain (muuttuvien kustannusten korvaamisen jälkeen) ITC-osuuksien mukaan, jotka määräytyvät kunkin markkinan loppukulutuksen mukaan suhteessa Suomen, Viron ja Latvian yhteenlaskettuun kaasun loppukulutukseen (rajat ylittäviä virtoja ei oteta huomioon)
- Kunkin maan osuus syöttötuloista arvioidaan etukäteen perustuen edellisvuoden kaasunkäyttöön. Tulot täsmäytetään kalenterivuoden jälkeen toteutuneisiin, mitattuihin kaasumääriin (validoidut mittarilukemat).

Yhteisen tariffivöhykkeen ja ITC-sopimuksen kattamat syöttöpisteet ovat (maaliskuussa 2025):

- Suomi: Inkoo LNG:n syöttöpiste
- Suomi: Hamina LNG:n syöttöpiste
- Latvian ja Liettuan välinen raja: Kiemenain yhteenliitännäspiste
- Kolmansien maiden syöttöpisteet

Yhteisen tariffivöhykkeen syöttöpisteistä kerätyt tulot jaetaan siirtoverkonhaltijoiden kesken

Kerätyt tulot syöttöpisteistä jaetaan ITC-mekanismissa maiden kansallisen loppukulutuksen mukaan. Teoreettisena esimerkkinä, jos esimerkiksi 100 % kaasusta tulisi tariffivöhykkeelle Kiemenain syöttöpisteen kautta, Gasgrid Finland ei saisi lainkaan syöttötuloja ilman ITC-sopimusta, koska Balticconnector-yhdysputken käytöstä ei kerätä tariffia. Jos oletetaan, että Suomen osuus alueen kokonaiskaasukulutuksesta on 60 % ja Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoiden osuudet ovat 20 %, kerätyistä syöttötuloista 60 % jaettaisiin Gasgrid Finlandille. Huom. esimerkin luvut eivät kuvaa alueen todellista tilannetta.

ITC-sopimuksessa sovittu mekanismi jakaa kertyneet syöttötulot uudelleen siten, että Suomen markkinaosapuolet eivät joudu korvaamaan muiden markkina-alueiden alueellisten virtojen kustannuksia. Syöttökapasiteettituotteiden varauksista kertyvät tulot allokoidaan sille maalle, jossa kaasu otettiin pois kaasujärjestelmästä kulutukseen. Se osa tuotosta, jota ei kerätä syöttötulona, kerätään kansallisesti ottotariffeilla ottovöhykkeeltä. Syöttökapasiteetin viitehinta ja -kertoimet harmonisoidaan Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoiden kanssa, ja näillä tariffeilla kerätyt tuotot jaetaan uudelleen kansallisen kulutuksen perusteella. Loput siirtopalvelun tuotoista kerätään ottomaksuista.

Korvauskelpoiset muuttuvat kustannukset

ITC-mekanismissa korvauskelpoiset muuttuvat kustannukset (alueellisten virtojen siirtoverkonhaltijoille aiheuttamat kustannukset) korvataan muuttuvien kustannusten korvausmekanismilla. Siirtoverkonhaltijat saavat vähentää syöttötulokorista sen osuuden muuttuvista kustannuksistaan, joka koskee alueellisten virtojen kustannuksia. Käytännössä se siirtoverkonhaltija, joka käyttää kompressoriasemiaan alueellisen kaasuntarpeen täyttämiseksi, saa korvauksen, koska syöttötulokori jaetaan kunkin maan loppukulutuksen suhteessa vasta sen jälkeen, kun korvauskelpoiset muuttuvat kustannukset on vähennetty syöttötulokorista ja siirtoverkonhaltija saa pitää vähennetyt tulot itsellään.

Teoreettinen esimerkki

Korvauskelpoisten muuttuvien kustannusten vähentämisen periaate kuvataan seuraavassa laskentaesimerkissä seuraavilla oletuksilla. Huom. esimerkissä esitetyt arvot ovat puhtaasti esimerkinomaisia eivätkä vastaa alueen todellisia lukuja.

- Suomen markkinan osuus = 50 %, Viron ja Latvian markkinoiden osuudet = 25 % kukin.
- Syöttöpisteiden kautta kerättävien tuottojen kori on 10 M€ (joka kerätään yllä listatuista syöttöpisteistä)
- Gasgrid Finlandin korvauskelpoiset muuttuvat kustannukset ovat 1 M€, eikä Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoilla ole korvauskelpoisia muuttuvia kustannuksia

1) Korvauskelpoiset muuttuvat kustannukset vähennetään syöttötulojen korista:

$$\text{Syöttötulojen kori jaettavaksi} = 10 \text{ M€} - 1 \text{ M€} = 9 \text{ M€}$$

Suomen siirtoverkonhaltija pitää 1 M€ itsellään.

2) Jäljelle jäänyt syöttötulojen kori jaetaan uudelleen kansallisten markkinoiden osuuksien mukaan:

- Suomen siirtoverkonhaltija: $50 \% \cdot 9 \text{ M€} = 4,5 \text{ M€}$

- Viron siirtoverkonhaltija: $25 \% \cdot 9 \text{ M€} = 2,25 \text{ M€}$
- Latvian siirtoverkonhaltija: $25 \% \cdot 9 \text{ M€} = 2,25 \text{ M€}$

5.2 Syöttötariffien asettaminen

Syöttötariffi on määritetty oikaisemalla EU:n syöttötariffien vertailun tulosta siten, että siinä otetaan huomioon muuttuvat kustannukset. Syöttöpisteillä ei siten sovelleta erillistä hyödyketariffia, vaan virtaukseen perustuvat kustannukset sisältyvät ITC-sopimukseen korvauskelpoisten muuttuvien kustannusten korvaamisen periaatteen kautta. Syöttötariffin määrittämisen tavoitteena on asettaa viitehintaa ja kertoimet siten, että syöttötariffi pysyy markkinaosapuolten toiminnan ennakoitavuuden tähden samana usean tariffikauden ajan. Syöttötariffi asetetaan yhdessä Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoiden ja kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa. Syöttökapasiteetin tämänhetkinen viitehintaa on 0,14277 €/kWh/päivä/vuosi (= 0,39115 €/MWh). Myös kertoimet harmonisoidaan yhteisellä tariffivöhykkeellä:

Taulukko 4. Syöttökapasiteettituotteiden kertoimet yhteisellä tariffivöhykkeellä.

Kapasiteettituote (syöttö)	Kerroin
Vuosikapasiteetti (viitehintaa)	1
Kvartaalikapasiteetti	1,1
Kuukausikapasiteetti	1,25
Päiväkapasiteetti	1,5
Päivänsisäinen kapasiteetti	1,7

5.3 ITC-sopimuksen vaikutus kaasumarkkinaan

Jos ITC-sopimusta ei olisi ja Balticconnector-yhdysputkelle asetettaisiin tariffi, Virosta tulevan kaasun pitäisi olla vähintään Viron siirtoverkonhaltijan asettaman ottotariffin ja Gasgrid Finlandin asettaman syöttötariffin verran halvempaa, jotta se kannattaisi tuoda rajan yli. Tariffi veloitettaisiin rajan molemmilla puolilla. Mitä korkeammat kaasun rajat ylittävän siirron kustannukset ovat, sitä vähemmän kaasua todennäköisesti myydään ja siirretään rajojen yli.

ITC-sopimus neuvotellaan uudelleen, jos toimintaympäristössä tai kaasumarkkinoilla tapahtuu kaasumarkkinoiden tai sopimusvaltioiden kannalta epäsuotuisia muutoksia.

6 Viitehinnan laskentaperiaatteet

Kuten TAR NC:n 26 artiklan 1 kohdan a alakohdan vi alakohdassa todetaan: jos ehdotettu viitehintamenetelmä on muu kuin 8 artiklassa yksityiskohtaisesti kuvattu kapasiteetin mukaan painotettu etäisyysperusteinen viitehintamenetelmä (CWD-menetelmä), sen vertailu viimeksi mainittuun [eli tässä tapauksessa postimerkkihinnoitteluun] sisältyy tähän kuulemiseen.

CWD-menetelmässä veloitetaan oletusarvoisesti vain kapasiteettiin perustuvia tariffeja. Syöttö-ottosuhteen on tässä laskennassa oltava 50/50 tariffiverkkosäännön mukaisesti. Tämä vaatimus tekee CWD-laskennan soveltamisen edellisessä luvussa kuvattuun ITC-sopimukseen mahdottomaksi, koska syöttötariffi on harmonisoitu Viron ja Latvian siirtoviranomaisten kanssa, eikä Balticconnector-yhdysputkella ole tariffia. Siksi CWD-menetelmän ja postimerkkihinnoittelun mukaiset laskelmat tehdään siten, että ITC-sopimuksen vaikutus jätetään huomioimatta ja Suomea arvioidaan omana syöttö-ottoalueenaan – aivan kuten kaikilla rajoilla olisi tariffit eikä ITC-sopimusta olisi. Tämä lähestymistapa mahdollistaa viitehintamenetelmien vertailun vertailukelpoisilla lähtötiedoilla.

Sen lisäksi, että CWD-menetelmää ja postimerkkimenetelmää vertaillaan samalla syöttö-ottosuhteella (50/50), tehdään laskenta postimerkkimenetelmän käytöstä ITC-sopimuksen kanssa ja ilman ITC-sopimusta, jotta ITC-sopimuksen vaikutus pystytään havainnollistamaan. Näissä laskelmissa käytetään lähtöarvona harmonisoitua syöttökapasiteetin viitehintaa. Lähestymistavan avulla voidaan arvioida ITC-sopimuksen vaikutusta ehdotettuun viitehintamenetelmään.

Suomen vuosittainen kaasunkulutusarvio on 12 TWh/vuosi laskelmissa, joka perustuu vuosien 2023 ja 2024 historiallisiin kulutustasoihin sekä Gasgridin arvioihin tulevien vuosien kulutuksesta. Suomen kaasunkulutus on vähentynyt sen jälkeen, kun Suomen kaasumarkkinat avattiin 1. tammikuuta 2020. Ennen energiakriisiä kulutustaso oli noin 25 TWh/vuosi, jonka jälkeen se on laskenut noin arvioidulle vuosikulutustasolle, eikä suuria muutoksia ole odotettavissa tulevien vuosien kulutuksessa. Ottaen huomioon suomalaisten kaasunkäyttäjien ominaisuudet, kulutus voi kuitenkin vaihdella merkittävästi vuosien varrella riippuen energiamarkkinoiden olosuhteista, sääolosuhteista ja vaihtoehtoisten polttoaineiden ja raaka-aineiden hintatasosta.

Tässä kuulemisessa kaikkea kapasiteettia käsitellään kiinteänä kapasiteettina. Balticconnectorissa ei ole lainkaan tariffia, ja sovelletun implisiittisen kapasiteetinjakoperiaatteen mukaan kapasiteetti jaetaan vahvistettujen nominaatioiden perusteella.

6.1 Annualisointikerroin

Syöttö-ottomallissa shippereille tarjotaan vakiokapasiteettituotteita. Viitehintojen määrittelyssä otetaan huomioon lyhyen aikavälin tuotteiden kertoimien vaikutus, koska shipperit eivät varaa ainoastaan vuosikapasiteettituotteita. Kapasiteettituoteportfolion varausten osuudet huomioidaan viitehintojen laskennassa.

Viitehintojen laskennassa käytetyt arvioidut annualisointikertoimet perustuvat asiantuntija-arvioon, jossa on otettu huomioon kaasumarkkinoiden olosuhteet, ja arviointijakson arvioidut tekijät sekä toteutuneisiin kapasiteettivarauksiin perustuvat varausmallit Suomessa (syöttö ja otto) ja yhteisellä syöttötariffialueella ITC-sopimuksen alla, joiden avulla annualisointikertoimet on määritetty erikseen näille kolmelle. ITC-sopimuksen mukaista syöttökapasiteetin annualisointikerrointa käytetään skenaarioissa, joissa ITC-sopimus on mukana, ja muissa skenaarioissa käytetään Suomen syöttökapasiteettivarausten pohjalta määritettyä annualisointikerrointa. Kapasiteettituotteiden kertoimet ovat erilaiset syöttö- ja ottokapasiteettituotteille. Syöttökapasiteetin kertoimet on yhdenmukaistettu ja asetettu ITC-

sopimukseen perustuen ja ottokapasiteettituotteiden kertoimet asetetaan kullekin maalle erikseen kansallisella päätöksellä. Laskennassa käytetyt arvioidut osuudet perustuvat vuosien 2023–2024 historiallisiin varausmalleihin ja Gasgridin arvioihin sekä sovellettuihin kapasiteettituotteiden kertoimiin, jotka on esitetty alla olevassa taulukossa:

Taulukko 5. Kansallisten ja alueellisten kapasiteettivarausten arvioidut osuudet sekä hintakertoimet.

Kapasiteettituote	Osuus, Fi syöttö [%]	Osuus, ITC syöttö [%]	Kerroin, syöttö	Osuus, Fi otto [%]	Kerroin, otto
Vuosi	1 %	38 %	1	36 %	1
Kvartaali	29 %	26 %	1,1	34 %	1,1
Kuukausi	36 %	16 %	1,25	8 %	1,25
Päivä	31 %	16 %	1,5	14 %	2
Päivänsisäinen	4 %	2 %	1,7	8 %	2,5

Esitettyjä arvioituja kapasiteettiosuuksia ja kertoimia on käytetty arvioidun kulutuksen annualisointiin, mikä säättää arvioitua kotimaista kulutusta ja kauttakulkua niin, että lyhytaikaisten kapasiteettituotteiden kertoimet saadaan huomioitua. Jos tätä ei tehtäisi, viitehinnat olisivat liian korkeita, koska kaikkea kapasiteettia ei varata vuosituotteilla kertoimella 1, vaan todellinen varausmalli on yhdistelmä vakiokapasiteettituotteita.

Kaikissa tämän kuulemisen laskelmissa vuosittainen kotimainen kulutusarvio on 12 TWh. Annualisointikerroin ja kauttakulkuvirtausten käsittely (sisältyykö ITC vai ei) vaikuttavat laskennassa käytettyyn vuosittaiseen kaasumäärään. Annualisointikerroin lasketaan seuraavasti:

$$\text{Annualisointikerroin} = \sum(\text{kapasiteettituotteen osuus} * \text{kapasiteettituotteen kerroin})$$

Tuloksena edellä esitetystä kaavasta ja taulukon 5 tiedoista saadaan määritettyä seuraavat annualisointikertoimet, joita käytetään tämän kuulemisen laskennoissa:

Kapasiteetti	Annualisointikerroin
Kansallinen syöttö, Suomi	1,30009
ITC syöttö	1,16675
Otto	1,31114

Ero Suomen kansallisten syöttökapasiteettien ja ITC-syöttökapasiteettien annualisointikertoimien välillä johtuu siitä, että ITC-sopimuksen alueilla alueellisessa varausmallissa vuosituotteiden osuus on suurempi ja lyhytaikaisten tuotteiden osuus pienempi verrattuna kansallisiin syöttökapasiteettivarauksiin. Suomen ottokapasiteetin varausmallissa vuosituotevarausten osuus on suurempi kuin Suomen syöttökapasiteettivarauksissa ja lyhyiden tuotteiden osuus pienempi, mutta korkeammat kertoimet selittävät pienen eron laskettujen Suomen syöttöjen ja ottojen annualisointikertoimien välillä.

7 Kapasiteetin mukaan painotettu etäisyysperusteinen viitehintamenetelmä

Viitehintamenetelmä tarkoittaa viitehintojen johtamiseksi käytettävää menetelmää, jota sovelletaan siihen osaan siirtopalvelujen tuloja, joka on tarkoitus kattaa kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla.

TAR NC määrittää CWD:n laskennan ehdot: syöttö-ottosuhteen on oltava 50/50. Tämän vaatimuksen takia CWD-viitehintaa ei voida laskea tapaukselle, jossa ITC-mekanismi on käytössä, koska Suomen harmonisoitu syöttötariffi jää kaikissa olosuhteissa alle 50 %:n. Siksi Gasgrid Finland on laskenut viitehinnan myös tapaukselle "Suomi ei ole mukana missään integraatiossa vaan muodostaa erillisen syöttö-ottoalueen"

Viitehintamenetelmän on oltava Asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan ja seuraavien vaatimusten mukainen:

- a) Viitehintojen laskenta ja tarkat ennusteet ovat shipperien toisinnettavissa.
- b) Menetelmässä huomioidaan siirtopalveluiden tuottamisen todelliset kustannukset ja siirtoverkon monimutkaisuus.
- c) Menetelmän on oltava syrjimätön ja estettävä ristiintukemista esimerkiksi ottamalla huomioon arviot kustannusten allokaatiosta
- d) Menetelmän on varmistettava, ettei erityisesti syöttö-ottojärjestelmän läpi kulkevista siirroista aiheutuvia merkittäviä volyymiriskejä siirretä syöttö-ottojärjestelmän sisäisille loppuasiakkaille.
- e) Menetelmän on varmistettava, etteivät sen mukaisesti määritellyt viitehinnat vääristä rajat ylittävää kauppaa.

7.1 Kapasiteetin mukaan painotetun etäisyysperusteisen (CWD) viitehintamenetelmän kuvaus

CWD-menetelmässä keskeiset kustannusten laskentaan vaikuttavat tekijät ovat etäisyys ja kapasiteetti. Menetelmän logiikan mukaan kustannukset jaetaan verkon syöttö- ja ottopisteille niiden todellisia kustannuksia heijastavalla tavalla, jossa otetaan huomioon pisteen sijainti kaasujärjestelmässä ja kaikkien pisteiden varattu kapasiteetti. CWD-arvojen käyttö pohjautuu "kaasu ei pysy järjestelmässä" -periaatteeseen. CWD-menetelmä lähtee siitä, että kunkin pisteen kohtuullisen kerättävän tuoton tulee olla suhteessa sen osuuteen järjestelmän kapasiteetin kustannuksista.

Kaikkien syöttöpisteiden kokonaiskapasiteetin varaukset (pisteestä järjestelmään syötettävän kaasun määrä) "jaetaan" ottopisteille niiden varattujen kapasiteettiarvojen mukaisessa suhteessa. Koko matka, jonka kaasu virtaa järjestelmässä, voidaan laskea minkä tahansa syöttöpisteen ja kaikkien ottopisteiden välisestä, (varatulla) kapasiteetilla painotetuista etäisyyksistä.

Sama pätee ottopisteisiin: järjestelmästä ulos tulevan kaasun pitäisi olla peräisin jostakin järjestelmän syöttöpisteestä. Siten kaasun siirtoreitin kokonaispituus voidaan laskea kyseisen ottopisteen ja kaikkien syöttöpisteiden välisestä, kapasiteetilla painotetuista etäisyyksistä. Lopuksi lasketaan kaikille syöttö- ja ottopisteille kustannusten mukaiset tariffit, joissa otetaan huomioon, kuinka paljon kaasua järjestelmän sisällä pitäisi kuljettaa kaikkien syöttö- ja ottopisteiden varausten ennakoimien virtausmäärien toteuttamiseksi.

CWD-laskentaprosessi tiivistettynä:

- Kapasiteetin mukaisesti painotettu etäisyyden keskiarvo
 - o Lasketaan kyseisen pisteen ja verkon muiden pisteiden varattujen kapasiteettien suhde
- Kustannusten painotus
 - o Lasketaan kyseisen syöttö- tai ottopisteen osuus kustannuksista
 - o Verrataan tulosta syöttö- tai ottopisteiden kokonaiskustannuksiin
- Syöttö- tai ottopisteille allokoitujen tulot
 - o Kyseisestä syöttö- tai ottopisteestä aiheutuvien kustannusten mukaan saatavissa oleva kokonaistulo
- Syöttö- tai ottopisteen tariffi
 - o Lasketaan kyseisen syöttö- tai ottopisteen viitehintaa jakamalla saatavissa oleva kokonaistulo varatun kokonaiskapasiteetin ennusteella

TAR NC -asetuksen 8 artiklan mukaan kapasiteetin mukaan painotetun etäisyysperusteisen viitehintamenetelmän muuttujia ovat:

- a) laskettava siirtopalvelujen tuoton osa, joka on tarkoitus kattaa kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla;
- b) ennakoitu sovittu kapasiteetti kussakin syöttökohdassa tai syöttökohtien ryppäässä ja kussakin ottokohdassa tai ottokohtien ryppäässä;
- c) jos syöttökohdat ja ottokohdat voidaan yhdistää asiaankuuluvassa virtausskenaariossa, putkireittien lyhin etäisyys syöttökohdan tai syöttökohtien ryppään ja ottokohdan tai ottokohtien ryppään välillä;
- d) syöttökohtien ja ottokohtien yhdistelmät, kun jotkin syöttökohdat ja jotkin ottokohdat voidaan yhdistää asiaankuuluvassa virtausskenaariossa; ja
- e) syöttö-ottosuhteen on oltava 50/50.

7.2 Teknisen kapasiteetin laskenta

Jokaisen syöttöpisteen, ottopisteen ja ottopisteiden ryppään tekninen kapasiteetti lasketaan. Tekninen kapasiteetti määritellään asetuksessa (EY) N:o 715/2009 seuraavasti: "teknisellä kapasiteetilla" tarkoitetaan kiinteää enimmäiskapasiteettia, jonka siirtoverkonhaltija voi tarjota verkonkäyttäjille, ottaen huomioon järjestelmän toimivuus ja siirtoverkkoa koskevat toimintavaatimukset.

Suomessa kiinteä kapasiteetti on määritelty markkinaosapuolille vain Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteessä, Inkoon LNG-syöttöpisteessä ja Haminan LNG-syöttöpisteessä. Kiinteää kapasiteettia ei julkaista Suomen ottovähykkeellä, koska Gasgrid Finland on arvioinut, että markkinaosapuolille on saatavilla runsaasti kapasiteettia eikä sen varaamista ole tarpeen rajoittaa. Gasgrid Finland asettaa kapasiteettia saataville mahdollisimman paljon ottaen huomioon toimitusvarmuuden ja toimintakyvyn.

Syöttöpisteet

Suomen kaasujärjestelmässä on kolme syöttöpistettä, lukuun ottamatta biokaasun syöttöpisteitä ja Imatran syöttöpistettä, jossa ei ole teknistä kapasiteettia. Nämä syöttöpisteet ovat Balticconnector, Inkoon LNG-syöttöpiste ja Haminan LNG-syöttöpiste. Balticconnector on ainoa yhteenliitäntäpiste Suomen kaasujärjestelmässä. Balticconnector on kaksisuuntainen putki.

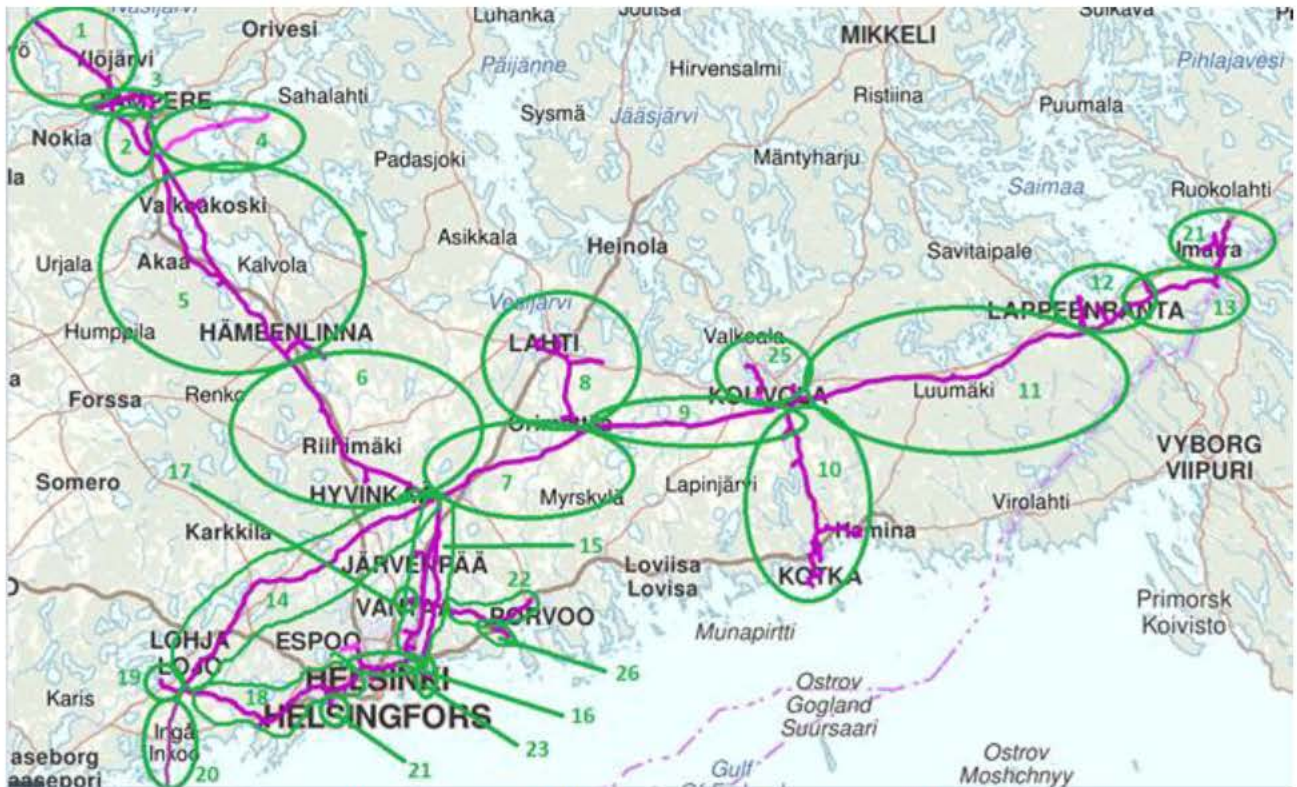
Ottopisteet

Balticconnector on alueen ainoa ottopiste, josta on yhteys vierekkäiseen kaasujärjestelmään. Sen kaasuvirta ottosuuntaan on siis yhtä kuin kauttakulkuvirtaus.

Suomen ottovyöhyke koostuu noin 200 ottopisteestä, joista noin 50 % on suoraan siirtojärjestelmään yhdistettyjä loppuasiakkaita ja 50 % jakeluverkkoon johtavia ottopisteitä ("city-gates"). Kaikki ottopisteet yhdessä muodostavat Suomen ottovyöhykkeen.

Ottopisteet on ryhmitelty 25 ottopisteeseen. Jotkut ryppäät kattavat maantieteellisesti melko laajan alueen, koska ryhmitellyn alueen kulutus on suhteellisen pieni. Ryhmitellyt ottopisteet näkyvät alla olevasta kuvasta. Koska kiinteää kapasiteettia ei ole määritelty ottovyöhykkeellä, ryhmitelyjen ottopisteiden tekniset kapasiteetit määritellään laskemalla yhteen siirtoverkonhaltijan ja loppupisteen "haltijan" välisessä liittymissopimuksessa sovittu tekninen kapasiteetti. Tällainen lähestymistapa on valittu, koska ottovyöhykkeellä on runsaasti kapasiteettia saatavilla shipperien käyttöön.

Ottopisteet on ryhmitelty ryppäisiin, koska varsin monet Suomen ottopisteistä ovat pieniä. Sen sijaan että kaikki Suomen kotimaiset ottopisteet olisi klusteroitu yhdeksi virtuaaliseksi ottopisteeksi, ottopisteiden ryppäillä katetaan tietty osa Suomen siirtojärjestelmästä (katso kuva 4 alla). Ottopisteiden ryppäät yksinkertaistavat laskentaa. Useimmat ottopisteiden ryppäät ovat putkiston haaroja, mutta niihin sisältyy myös lyhyempiä putkiston osia, joiden tekninen kapasiteetti on suuri, sekä pidempiä putkiston osia, joilla on pienempi tekninen kapasiteetti.

Kuva 4. Balticconnector-yhdysputken ottopiste ja ottopisteiden ryppäät.

Jokaisen syöttö- ja ottopisteen teknisen syöttökapasiteetin osuus koko teknisestä syöttökapasiteetista lasketaan seuraavasti:

$$P_{En_i} = \frac{C_{En_i}}{\sum C_{En}}, \text{ missä}$$

P_{En_i} on syöttöpisteen i suhdekerroin

C_{En_i} on syöttöpisteen i tekninen syöttökapasiteetti

Taulukko 6. Syöttöpisteiden tekniset kapasiteetit ja niiden osuudet.

Syöttöpiste	Suurin tekninen kapasiteetti [MWh/päivä]	Osuus koko teknisestä syöttökapasiteetista [%]
Inkoo LNG syöttö	140 000	64,67
Balticconnector syöttö	70 500	32,56
Hamina LNG syöttö	6 000	2,77

Vastaavasti määritetään ottokapasiteettien osuudet koko teknisestä ottokapasiteetista:

$$P_{Ex_j} = \frac{C_{Ex_j}}{\sum C_{Ex}}, \text{ missä}$$

P_{Ex_j} on ottopisteen j suhdekerroin

C_{Ex_j} on ottopisteen j tekninen ottokapasiteetti

Siirtojärjestelmän klusteroitujen ottopisteiden tekniset kapasiteetit perustuvat siirtoverkonhaltijan ja markkinaosapuolen välisiin sopimuksiin. Teknisten ottokapasiteettien enimmäisarvoja ei ole lueteltu alla sopimusten sisältämien liikesalaisuuksien suojaamiseksi, erityisesti jos ryppäässä on vain rajoitettu määrä ottopisteitä. Sen sijaan alla olevassa taulukossa on lueteltu ottopisteiden suhteelliset osuudet kapasiteetista. Laskennoissa käytetty Balticconnectorin tekninen maksimiottokapasiteetti on 78 000 MWh/päivä perustuen tällä hetkellä tarjottuun tekniseen maksimikapasiteettiin.

Taulukko 7. Ottopisteiden osuudet yhteenlasketusta ottokapasiteetista.

Ottopiste	Osuus
Kyrokoski haara	0,01415944
Nokia haara	0,01158500
Marjamäki - Nokia	0,06816300
Kangasala haara	0,00436736
Hämeenlinna - Marjamäki	0,01765333
Mäntsälä - Hämeenlinna	0,03691431
Leipälänkulma - Mäntsälä	0,00183889
Lahti haara	0,06049943
Kouvola - Leipälänkulma	0,00179292

Kotka haara	0,06707346
Hanhijärvi - Kouvola	0,00496500
Lappeenranta haara	0,03846955
Imatra - Hanhijärvi	0,03642838
Mäntsälä - Pölans	0,00533278
Mäntsälä - Suurmetsäntie	0,05139693
Suurmetsäntie - Vihdintie	0,02707763
Martinlaakso haara	0,02978999
Vihdintie - Djupström - Pölans	0,02531690
Pölans - Kirkniemi	0,02804305
Inkoo - BC offshore	0,14940969
Imatra haara	0,04542055
Porvoo haara	0,00688664
Vuosaari haara	0,09810470
Suomenoja haara	0,04393564
Kuusankoski haara	0,03232766
Kilpilahti haara	0,09304776

7.3 Etäisyyden laskenta (TAR NC 8 artiklan 1 kohdan c alakohta)

CWD-viitehintojen laskeminen edellyttää jokaisen syöttöpisteen ja ottopisteen tai ottopisteiden ryppään välisten etäisyyksien laskemista.

Syöttöpisteitä käsitellään erikseen, mutta ottopisteet on jaettu laskelmissa ryppäisiin. TAR NC:n täytäntöönpanoasiakirjan liitteessä A todetaan, että putkiston lyhin etäisyys mitataan määrittämällä ryppään keskipiste siirtojärjestelmässä. Ottopisteiden ryppäiden keskipisteitä edustavien ottopisteiden sijainnit on määriteltä laskemalla ryppään alueella sijaitsevien yksittäisten ottopisteiden teknisten kapasiteettien mukaan painotettu etäisyys.

Syöttöpisteiden ja ottopisteiden ryppäiden väliset etäisyydet määritellään kapasiteetin painon mukaan. Jokaiselle ottopisteiden ryppäälle määritellään virtuaalinen keskipiste, johon etäisyys syöttöpisteestä mitataan.

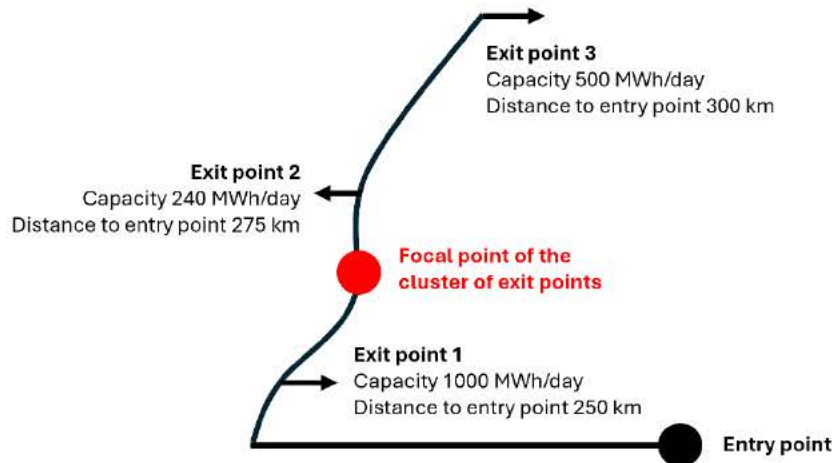
Seuraava kuvitteellinen esimerkki havainnollistaa etäisyyden laskentaa:

Ottopiste	Tekninen kapasiteetti [MWh/päivä]	Etäisyys yhdestä syöttöpisteestä [km]
Ottopiste 1	1 000	250
Ottopiste 2	240	275
Ottopiste 3	500	300

Kapasiteetin mukaan painotettu keskipiste lasketaan seuraavasti yllä olevan tauluko tietoihin perustuen:

$$\text{Kapasiteetilla painotettu keskipiste} = \frac{1000 * 250 + 240 * 275 + 500 * 300}{1000 + 240 + 500} \approx 268 \text{ km}$$

Tasapuolisuuden varmistamiseksi kapasiteetin mukaan painotettu etäisyys lasketaan jokaisen ottopisteiden ryppään painotettuun keskipisteeseen eikä jokaisesta syöttöpisteestä haaran loppuun. Kuten kuvassa 5 on esitetty, keskipiste on lähempänä syöttöpistettä kuin putkihaaran kahden muun ottopisteen välissä sijaitseva ottopiste 2, koska ottopisteen 1 suurempi kapasiteetti ”vetää” keskipistettä lähemmäksi ottopistettä 1 kuin ottopistettä 3.

Kuva 5. Ottopisteiden ryppään keskipisteen määrittäminen.

Kapasiteetin mukaan painotetun keskimääräisen etäisyyden laskenta: Syöttöpisteen ja ottopisteiden ryppään välinen painotettu etäisyys lasketaan määrittämällä putken osasta ottopisteiden ryppään keskipiste.

Kunkin ottopisteen tekninen kapasiteetti kerrotaan etäisyydellä kuhunkin syöttöpisteeseen. Samat laskelmat tehdään jokaiselle ottopisteiden ryppääseen kuuluvalla ottopisteelle. Saatujen arvojen summa jaetaan ryppääseen kuuluvien ottopisteiden teknisten kapasiteettien summalla.

$$\text{Kapasiteetilla painotettu keskietäisyys} = \frac{\sum(\text{tekninen kapasiteetti} * \text{etäisyys})}{\sum(\text{tekninen kapasiteetti})}$$

Kaikkien syöttöpisteiden laskelmat tehdään seuraavasti:

$$AD_{Eni} = \sum P_{Exj} * D_{EniExj}, \text{ missä}$$

AD_{Eni} kapasiteetin mukaan painotettu keskietäisyys syöttöpisteestä i

P_{Exj} on ottopisteen j suhdekerroin

D_{EniExj} on syöttöpisteen i etäisyys ottopisteestä j

Taulukko 8. Kapasiteetilla painotetut keskimääräiset etäisyydet jokaisesta syöttöpisteestä kaikkiin ottopisteisiin.

Syöttöpiste	Kapasiteetilla painotettu keskietäisyys [km]
Inkoo LNG syöttö	179
Balticconnector syöttö	179
Hamina LNG syöttö	194

Koska Inkoo LNG syöttöpiste ja Balticconnectorin syöttöpiste sijaitsevat lähellä toisiaan, samaa laskettua kapasiteetilla painotettua keskietäisyyttä käytetään kummallekin syöttöpisteelle laskennoissa yllä esitetyn taulukon mukaisesti.

Kaikkien ottopisteiden laskelmat tehdään seuraavan kaavan mukaisesti:

$$AD_{Exj} = \sum P_{Eni} * D_{Exj,Eni}, \text{ missä}$$

AD_{Exj} on kapasiteetin mukaan painotettu keskietäisyys ottopisteestä j

P_{Eni} on syöttöpisteen i suhdekerroin

$D_{Exj,Eni}$ on ottopisteen j etäisyys syöttöpisteestä i

Taulukko 9. Kapasiteetilla painotetut keskietäisyydet jokaisesta ottopisteestä kaikkiin syöttöpisteisiin.

Ottopiste	Kapasiteetilla painotettu keskietäisyys [km]
Kyrokoski haara	314
Nokia haara	294
Marjamäki - Nokia	287
Kangasala haara	290
Hämeenlinna - Marjamäki	250
Mäntsälä - Hämeenlinna	198
Leipälänkulma - Mäntsälä	153
Lahti haara	212
Kouvola - Leipälänkulma	218
Kotka haara	270
Hanhijärvi - Kouvola	262
Lappeenranta haara	327
Imatra - Hanhijärvi	334
Mäntsälä - Pölans	79
Mäntsälä - Suurmetsäntie	144
Suurmetsäntie - Vihdintie	126
Martinlaakso haara	124
Vihdintie - Djupström - Pölans	103
Pölans - Kirkniemi	68
Inkoo - BC offshore	8
Imatra haara	369
Porvoo haara	173
Vuosaari haara	143
Suomenoja haara	111
Kuusankoski haara	241
Kilpilahti haara	174

7.4 Kunkin syöttö- ja ottopisteen painokerroimen ja tavoitellun kapasiteettitariffein kerättävän tulon määrittäminen

Kunkin syöttö- ja ottopisteen painokerroin on sen teknisen kapasiteetin ja keskimääräisen etäisyyden tulon sekä kaikkien syöttöpisteiden (tai vastaavasti ottopisteiden) näiden tulojen summan suhde.

$$W_{En_i} = \frac{C_{En_i} * AD_{En_i}}{\sum C_{En_i} * AD_{En_i}}, \text{ missä}$$

W_{En_i} on syöttöpisteen i painokerroin

$$W_{Ex_j} = \frac{C_{Ex_j} * AD_{Ex_j}}{\sum C_{Ex_j} * AD_{Ex_j}}, \text{ missä}$$

W_{Ex_j} on ottopisteen j painokerroin

Kun jokaisen syöttö- ja ottopisteen painokertoimet ovat tiedossa, kultakin pisteeltä kerättävä osuus siirtopalveluiden tulosta lasketaan kertomalla kaikista syöttöpisteistä (tai vastaavasti ottopisteistä) kerättävä kokonaistulo kyseisen syöttöpisteen (tai vastaavasti ottopisteen) painokertoimella seuraavasti:

$$R_{En_i} = W_{En_i} * R_{En}, \text{ missä}$$

R_{En_i} on syöttöpisteestä i kerättävä tulo

$$R_{Ex_j} = W_{Ex_j} * R_{Ex}, \text{ missä}$$

R_{Ex_j} on ottopisteestä j kerättävä tulo

Laskennan tuloksena saadaan syöttö- ja ottopisteistä kerättävät tulot.

7.5 Kunkin syöttö- ja ottopisteen viitehinnan määrittäminen

Viitehinta lasketaan jakamalla syöttö/ottopisteestä kerättävä tulo pisteen ennustetulla kapasiteetilla seuraavasti:

$$T_{En_i} = \frac{R_{En_i}}{FC_{En_i}}, \text{ missä}$$

T_{En_i} on viitehinta syöttöpisteessä i

FC_{En_i} on ennustettu kapasiteettivaraus syöttöpisteessä i

$$T_{Ex_j} = \frac{R_{Ex_j}}{FC_{Ex_j}}, \text{ missä}$$

T_{Exj} on viitehinta ottopisteessä j

FC_{Exj} on ennustettu kapasiteettivaraus ottopisteessä j

Kotimaisten ottopisteiden ennustettu kapasiteettivarausten määrä perustuu ottoryppäiden keskimääräisiin kaasunkulutusarvoihin vuosina 2023 ja 2024 sekä ennustettuun Suomen vuosittaiseen kaasunkulutukseen, joka on 12 TWh/vuosi. Vuosien 2023 ja 2024 tietojen sekä Gasgridin arvioiden perusteella ottotariffien laskennassa on käytetty 70/30 jakoa Suomen loppukulutuksen (70 % / 12 TWh/vuosi) ja Balticconnectorin ottovirtausten (30 % / 5,1 TWh/vuosi) välillä ennustettuna kapasiteettivarauskseen. Tämä arvio johtaa 17,1 TWh:n kokonaisottosummaan vuodessa Suomen loppukulutuksen ja Balticconnectorin ottovirtausten välillä.

Syöttöpisteiden osalta arvioitu 17,1 TWh/vuosi arvo on jaettu Suomen kaasunsiirtojärjestelmän kolmen (3) syöttöpisteen kesken vuosien 2023 ja 2024 toteumien sekä Gasgridin arvioiden perusteella siten, että 78 % / 13,4 TWh/vuosi tuodaan Inkoon LNG-terminalista, 20 % / 3,4 TWh/vuosi tuodaan Balticconnectorista ja jäljellä olevat 2 % / 0,3 TWh/vuosi tuodaan Haminan LNG-terminalista.

Arvioitu kokonaistulo, joka kerätään kapasiteettitariffeilla, on 62,1 M€. Koska syöttö/ottojako on tässä laskelmassa 50/50 kapasiteettitariffeilla kerättävien tulojen osalta, tämä tarkoittaa, että 31,0 M€ kerätään syöttötariffeista ja 31,0 M€ ottotariffeista.

Taulukko 10. Arvioitu virtausskenaario CWD laskentaa varten.

Syöttöpiste	Arvioitu osuus kaikista syötöistä
Inkoo LNG syöttö	78 %
Balticconnector syöttö	20 %
Hamina LNG syöttö	2 %
Ottopiste	Arvioitu osuus kaikista ostoista
Ottovyöhyke (Suomen kulutus)	70 %
Balticconnector otto	30 %

Arvioitujen syöttökapasiteetin osuuksien perusteella, jotka on esitetty yllä olevassa taulukossa, syöttöjen kokonaismäärän ollessa 17,1 TWh/vuosi, joka kotimaisten syöttöjen annualisointikertoimen soveltamisen jälkeen johtaa 22 287 216 MWh määrään ja 31,0 M€ tulolla, jotka kerätään kaikista syötöistä. Syöttöpisteiden viitehinnat ovat seuraavat:

Taulukko 11. Syöttöpisteiden viitehinnat CWD laskentaan perustuen.

Syöttöpiste	Syöttötariffi [€/kWh/day/year]	Syöttötariffi [€/MWh]
Inkoo LNG syöttö	0,42037	1,15170
Balticconnector syöttö	0,82558	2,26185
Hamina LNG syöttö	0,76187	2,08731

Arvioitujen ottokapasiteettiosuuksien perusteella kullekin ottopisteiden ryppäälle, 30/70 jaolla Balticconnectorin ottovirtausten ja kotimaisen loppukulutuksen välillä, 17,1 TWh/vuosi kokonaismäärällä, joka Suomen ottokapasiteetin annualisointikertoimen soveltamisen jälkeen on 22 476 686 MWh ja 31,0 M€ kerättävällä tulolla kaikista ostoista, ottopisteiden tai ottopisteiden ryppäiden viitehinnat ovat seuraavat:

Taulukko 12. Ottopisteiden viitehinnat CWD laskentaan perustuen.

Ottopiste	Ottotariffi [€/kWh/päivä/vuosi]	Ottotariffi [€/MWh]
Kyrokoski haara	2,94501	8,06853
Nokia haara	5,79451	15,87536
Marjamäki - Nokia	1,33950	3,66986
Kangasala haara	1,12722	3,08828
Hämeenlinna - Marjamäki	0,76448	2,09446
Mäntsälä - Hämeenlinna	0,49773	1,36364
Leipälänkulma - Mäntsälä	0,53428	1,46379
Lahti haara	3,14820	8,62520
Kouvola - Leipälänkulma	0,50525	1,38425
Kotka haara	0,91106	2,49607
Hanhijärvi - Kouvola	1,49641	4,09975
Lappeenranta haara	8,68664	23,79903
Imatra - Hanhijärvi	0,65354	1,79053
Mäntsälä - Pölans	0,40082	1,09812
Mäntsälä - Suurmetsäntie	1,78318	4,88543
Suurmetsäntie - Vihdintie	0,28109	0,77010
Martinlaakso haara	1,48008	4,05503
Vihdintie - Djupström - Pölans	0,42333	1,15980
Pölans - Kirkniemi	0,68182	1,86801
Inkoo - BC offshore	0,01108	0,03037
Imatra haara	2,65447	7,27253
Porvoo haara	0,85616	2,34564
Vuosaari haara	0,52873	1,44857
Suomenoja haara	0,72516	1,98674
Kuusankoski haara	0,49004	1,34258
Kilpilahti haara	0,20393	0,55870

CWD-menetelmässä kustannustekijöitä ovat arvioitu kulutus syöttö- ja ottopisteissä, tekninen kapasiteetti ja etäisyys syöttö- ja ottopisteiden välillä. Suomen kaasujärjestelmän ominaisuudet heijastuvat viitehintoihin. Kotitalousasiakkaiden määrä on rajallinen ja keskittynyt muutamille alueille. Teollisuuden kaasunkäyttäjät luovat tasaisen peruskäytön Suomen kaasunsiiirtojärjestelmään ja energiantuotannon loppukäyttäjät aiheuttavat kulutuksen vaihtelua ja ajoittain merkittäviä kulutushuippuja. Yhdessä teollisuuden ja energiantuotannon kulutussektorit kattavat suurimman osan Suomen kaasunkulutuksesta. Alle kymmenen suurinta loppukäyttäjää kattavat suuren osan vuosittaisesta kokonaiskulutuksesta. Ottovyöhykkeellä, jossa on suuri tekninen kapasiteetti mutta suhteellisen pieni kulutus, CWD-menetelmä tuottaa kohtuuttomia viitehintoja tietyille ottopisteille. Suurimman ja pienimmän viitehinnan välinen ero muodostuu suureksi CWD-viitehinalaskentamenetelmällä.

8 Postimerkkiviitehintamenetelmä (TAR NC artikla 26 (1)(a))

Postimerkkiviitehintamenetelmä on Suomen markkinoille ehdotettu viitehintamenetelmä, joka on tällä hetkellä käytössä oleva viitehintamenetelmä. Postimerkkimenetelmässä on yksi sama viitehintaa kaikille syöttöpisteille ja yksi sama hinta kaikille ottopisteille. Tarvittavat lähtöarvot ovat kohtuullinen tuotto ja oletetut kapasiteettivaraukset. Syöttö- ja ottopisteiden viitehintaa saadaan jakamalla syöttö- ja ottotariffein kerättävä tavoitetulo syöttö- ja ottopisteiden oletetulla varatulla kokonaiskapasiteetilla. Postimerkkimenetelmässä ei oteta sijaintia tai teknistä kapasiteettia huomioon, vaan viitehintaa on sama jokaisessa syöttö- ja ottopisteessä. Postimerkkimenetelmä on yksinkertainen menetelmä viitehintojen määrittelyyn.

Postimerkkiviitehintamenetelmässä viitehintaa syöttö- ja ottopisteille määritetään seuraavalla tavalla:

$$\text{Viitehintaa, syöttö} = \frac{\text{Syöttöpisteistä kerättävä tulo}}{\text{Varattu syöttökapasiteetti}}$$

$$\text{Viitehintaa, otto} = \frac{\text{Ottopisteistä kerättävä tulo}}{\text{Varattu ottokapasiteetti}}$$

Suomi on osa yhteistä syöttötariffivyoäykettä Viron ja Latvian kanssa, mikä tarkoittaa, että ITC-sopimuksen mukaisesti syöttötariffit ovat samat kaikille alueen syöttöpisteille. Balticconnectorin kapasiteetista ei myöskään peritä tariffia, ja Balticconnectorin kapasiteetti jaetaan implisiittisellä kapasiteetinjakomekanismilla.

Ehdotettu tariffimalli on jatkaa postimerkkihybridimallin soveltamista yhteisellä syöttötariffivyoäykeellä Viron ja Latvian kanssa ITC-sopimuksen ollessa voimassa (tapaus 1). Vertailun vuoksi lasketaan myös kaksi muuta mallia, joista yksi on postimerkkimenetelmä ilman yhteistä syöttötariffivyoäykettä ja ilman ITC-sopimusta, mutta jälkikäteen jaetulla syöttö-ottojaolla siten, että syöttöosuus antaa tulokseksi koordinoitun harmonisoidun syöttötariffin 0,14277 €/kWh/päivä/vuosi havainnollistamaan ITC-sopimuksen vaikutusta viitehintaan (tapaus 2). Toinen malli on postimerkkimenetelmä etukäteen jaetulla syöttö-ottojaolla 50/50 ilman yhteistä syöttötariffivyoäykettä Viron ja Latvian kanssa ja ilman ITC-sopimusta CWD- ja postimerkkilaskelmien vertailua varten (tapaus 3).

Taulukko 13. Postimerkkiviitehintamenetelmän laskelmissa käytettävät lähtöarvot.

Arvioitu vuotuinen kapasiteettitariffeista kerättävä tulo	62 067 227 €
Vuotuinen kaasun loppukäyttö Suomessa	12 000 000 MWh
Kauttakulkuvirtaus Suomesta Viroon (Balticconnector otto)	5 142 857 MWh

Taulukko 14. Ottovyoäykeksen kapasiteettivarausten arvioitut osuudet perustuen 2023 ja 2024 toteumiin ja Gasgridin asiantuntija-arvioihin.

Kapasiteettituote (Ottovyoäyke, Fi)	Osuus [%]	Kerroin
Vuosi	36	1
Kvartaali	34	1,1
Kuukausi	8	1,25
Päivä	14	2
Päviänsisäinen	8	2,5

$$\text{Annualisointikerroin} = \sum(\text{kapasiteettituotteen osuus} * \text{kapasiteettituotteen kerroin})$$

Annualisointikerroin ottokapasiteettituotteille perustuen vuosien 2023 ja 2024 toteumiin ja Gasgridin asiantuntija-arvioihin on 1,31114

Taulukko 15. Syöttökapasiteettituotteiden osuudet perustuen 2023 ja 2024 toteumiin ja Gasgridin arvioihin.

Kapasiteettituote (Syöttö, Fi)	Osuus [%]	Kerroin
Vuosi	1	1
Kvartaali	29	1,1
Kuukausi	36	1,25
Päivä	31	1,5
Päviänsisäinen	4	1,7

Annualisointikerroin syöttökapasiteettituotteille Suomessa kansallisille varauksille perustuen vuosien 2023 ja 2024 toteumiin ja Gasgridin asiantuntija-arvioihin on 1,30009

Kapasiteettituote (Syöttö, ITC)	Osuus [%]	Kerroin
Vuosi	38	1
Kvartaali	26	1,1
Kuukausi	16	1,25
Päivä	16	1,5
Päviänsisäinen	2	1,7

Annualisointikerroin alueellisille syöttökapasiteettituotteille ITC-sopimuksen alle kuuluvien alueiden osalta perustuen vuosien 2023 ja 2024 toteumiin ja Gasgridin asiantuntija-arvioihin on 1,16675

8.1 Postimerkkiviitehintamenetelmän laskentatapa 1 – ITC sopimuksen kanssa (ehdotettu menetelmä)

Tapaus 1 on nykyisin käytössä oleva ja ehdotettu tariffilaskentamalli. Tässä mallissa syöttötulot kerätään ITC-sopimuksen mukaisesti. Tässä mallissa Balticconnectorin ottovirtaus ei vaikuta tuloihin, koska Balticconnectorissa ei ole tariffia ja syöttötulot jaetaan uudelleen kunkin maan kaasunkulutuksen mukaan.

Edellisen kuulemisasiakirjan julkaisemisen jälkeen (16.4.2025) Gasgrid on tarkentanut vuotuisen kaasunkulutuksen arviotaan. Uusi arvio perustuu vuoden 2025 aikana tapahtuneisiin muutoksiin Suomen kaasun kulutuksessa sekä päivitettyihin näkemyksiin vuodelle 2026. Uusi arvioitu vuotuinen kulutus vuodelle 2026 on 12 TWh, mikä tarkoittaa 2 TWh:n laskua aiempaan, vuoden 2025 alussa tehtyyn 14 TWh:n arvioon verrattuna. Myös vuoden 2026 arvioitu liikevaihto on arvioitu uudelleen ja se on 75,3 M€, josta 62,1 M€ arvioidaan kertyvän siirtokapasiteettimaksuista (syöttö ja otto), 3,3 M€ hyödykemaksuista ja 10 M€ ehdotetusta tehomaksusta. Arvioidun kerättävän tulon lasku edellisessä kuulemisasiakirjassa esitettyyn arvioon verrattuna perustuu Suomen kaasun käyttöennusteen laskuun, tehomaksun määrätymisperiaatteen muutokseen sekä tehomaksusta kerättävän tavoiteliikevaihdon muutokseen.

Uuden 12 TWh:n kulutusarvion perusteella uudelleen arvioitu kapasiteettitariffeilla kerättävä tulo sekä ITC-sopimuksen mukaisesti määritetty syöttöviitehintaa johtavat siihen, että postimerkkilaskennan tuloksena saadaan sama ottoviitehintaa kuin edelliselle tariffivuodelle 2025. Tämä tarkoittaa, että ottotariffin esitetään pysyvän muuttumattomana vuodelle 2026. Kunkin kapasiteettituotteen osuus otetaan huomioon käyttämällä annualisointikerrointa seuraavasti:

$$\text{Annualisoitu käyttö} = \text{Ennustettu käyttö} * \text{annualisointikerroin}$$

$$\text{Annualisoitu syöttö} = 12\,000\,000 \text{ MWh} * 1,16675$$

$$\text{Annualisoitu otto} = 12\,000\,000 \text{ MWh} * 1,31114$$

Taulukko 16. Tapauksessa 1 käytettävät annualisoidut syöttö- ja ottomäärät.

Annualisoitu syöttö	14 000 982	MWh
Annualisoitu otto	15 733 680	MWh

Syöttökapasiteetin viitehintaa on tässä tapauksessa harmonisoitu ITC-sopimuksen mukaisesti ja on 0,14277 €/kWh/päivä/vuosi. Siirtopalveluiden loput kapasiteettitariffeista kerättävät tulot kerätään ottotariffeilla. Arvioitu siirtopalveluista kerättävä vuositulo on 62,1 M€. Näillä oletuksilla laskenta antaa seuraavat tulokset:

Taulukko 17. Postimerkkiviitehintamenetelmän tapaukselle 1 lasketut tulot ja viitehinnat.

Tapaus 1 – ITC sopimus				
Syöttötulot	5 476 484	€		
Ottotulot	56 590 743	€		
Tulot yhteensä	62 067 227	€		
Syöttöviitehintaa	0,39115	€/MWh	0,14277	€/kWh/päivä/vuosi
Ottoviitehintaa	3,59679	€/MWh	1,31283	€/kWh/päivä/vuosi
Viitehinnat yhteensä	3,98794	€/MWh	1,45560	€/kWh/päivä/vuosi

8.2 Postimerkkiviitehintamenetelmän laskentatapaus 2 – Ilman ITC sopimusta, syöttöhintaa 0,14277 €/kWh/päivä/vuosi

Tässä tapauksessa 2 arvioidut virtausmäärät ovat samat kuin tapauksessa 1, mutta ITC-sopimus ei ole voimassa, mikä tarkoittaa, että syöttötariffit kerätään arvioitujen kapasiteettivarausten perusteella sen sijaan, että syöttökapasiteettivarausten tulot jaettaisiin uudelleen kansallisen kulutuksen perusteella. Syöttö- ja ottokapasiteettimaksuja sovelletaan myös Balticconnectorissa tapauksessa 2. Koska tässä tapauksessa 2 tariffit kerätään kaikkien syöttö- ja ottovarausten perusteella, arvioitu syöttö- ja ottovirta ennen annualisointia on 17,1 TWh/vuosi, kun arvioidut Balticconnectorin virtausmäärät otetaan huomioon.

$$\text{Annualisoitu syöttö} = 17\,142\,857 \text{ MWh} * 1,30009$$

$$\text{Annualisoitu otto} = 17\,142\,857 \text{ MWh} * 1,31114$$

Taulukko 18. Tapauksessa 2 käytettävät annualisoidut syöttö- ja ottomäärät.

Annualisoitu syöttö	22 287 216	MWh
Annualisoitu otto	22 476 686	MWh

Tapauksen 2 laskenta antaa seuraavat tulokset:

Taulukko 19. Postimerkkiviitehintamenetelmän tapaukselle 2 lasketut tulot ja viitehinnat.

Tapaus 2 – Ilman ITC sopimusta				
Syöttötulot	8 717 645	€		
Ottotulot	53 349 582	€		
Tulot yhteensä	62 067 227	€		
Syöttöviitehintaa	0,39115	€/MWh	0,14277	€/kWh/päivä/vuosi
Ottoviitehintaa	2,37355	€/MWh	0,86635	€/kWh/päivä/vuosi
Viitehinnat yhteensä	2,76470	€/MWh	1,00912	€/kWh/päivä/vuosi

Kauttakulkuvirtauksen huomioiminen kasvattaa syöttökapasiteetin viitehinnalla kerättyä syöttötuloja. Se vähentää ottotariffeilla kerättävää ottotuottoa hieman, mikä puolestaan laskee ottokapasiteetin viitehintaa tapaukseen 1 verrattuna.

8.3 Postimerkkiviitehintamenetelmän laskentatapaus 3 – ilman ITC sopimusta ja syöttö/otto jakosuhte 50/50

Tapauksessa 3 käytetään samoja syöttö- ja ottomääriä kuin tapauksessa 2, mutta tulot jaetaan tasan syöttö- ja ottopisteiden välillä. Samoja oletuksia ITC-sopimuksesta ja kaikista syöttö- ja ottopisteistä arvioitujen varausten perusteella kerätyistä tuloista käytetään myös kuten tapauksessa 2, mutta syöttöviitehintaa ei ole kiinnitetty 0,14277 €/kWh/päivä/vuosi kuten tapauksessa 2.

Taulukko 20. Tapauksessa 3 käytettävät annualisoidut syöttö- ja ottomäärät.

Annualisoitu syöttö	22 287 216	MWh
Annualisoitu otto	22 476 686	MWh

Postimerkkiviitehintamenetelmän laskenta antaa tapaukselle 3 seuraavat tulokset:

Tapaus 3 – Ilman ITC sopimusta, 50/50 syöttö/otto jako				
Syöttötulot	31 033 613	€		
Ottotulot	31 033 613	€		
Tulot yhteensä	62 067 227	€		
Syöttöviitehintaa	1,39244	€/MWh	0,50824	€/kWh/päivä/vuosi
Ottoviitehintaa	1,38070	€/MWh	0,50396	€/kWh/päivä/vuosi
Viitehinnat yhteensä	2,77314	€/MWh	1,01220	€/kWh/päivä/vuosi

8.4 Asetuksen 30 artiklan 1 kohdan b alakohdan v alakohdan mukaiset tiedot

Tässä kohdassa on laskettu kapasiteetti-hyödykesuhde, syöttö-ottosuhde sekä järjestelmän sisäisen ja järjestelmien välisen käytön suhde kaikille kolmelle edellisissä kohdissa esitetyille tapaukselle.

Kapasiteetti-hyödykesuhde tarkoittaa erittelyä kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla kerättyihin tuloihin ja hyödykkeeseen perustuvilla siirtotariffeilla kerättyihin tuloihin ja se lasketaan seuraavalla tavalla:

$$\text{Kapasiteettiosuus} = \frac{\text{Kapasiteettitulo}}{\text{Siirtopalveluista kerättävä kokonaistulo}} * 100 \%$$

$$\text{Hyödykeosuus} = \frac{\text{Hyödyketulo}}{\text{Siirtopalveluista kerättävä kokonaistulo}} * 100 \%$$

Kapasiteetti-hyödykesuhde	Kapasiteetti	Hyödyke
Tapaukset 1 - 3	95 %	5 %

Otto-syöttösuhde tarkoittaa erittelyä kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla kaikista syöttöpisteistä kerättäviin tuloihin ja kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla kaikista ottopisteistä kerättäviin tuloihin ja se lasketaan seuraavalla tavalla:

$$\text{Syöttöosuus} = \frac{\text{Syöttötulo}}{\text{Kapasiteettitariffeista kerättävä kokonaistulo}} * 100 \%$$

$$\text{Otto - osuus} = \frac{\text{Ottotulo}}{\text{Kapasiteettitariffeista kerättävä kokonaistulo}} * 100 \%$$

Taulukko 21. Kolmen postimerkkimenetelmän mukaisen tapauksen syöttö-ottosuhteet.

Otto-syöttösuhde	Syöttö	Otto
Tapaus 1	9 %	91 %
Tapaus 2	14 %	86 %
Tapaus 3	50 %	50 %

Järjestelmän sisäisen ja järjestelmien välisen käytön suhde tarkoittaa erittelyä järjestelmän sisäisestä verkon käytöstä otto- ja syöttöpisteissä kerättyihin tuloihin ja järjestelmien välisestä verkon käytöstä otto- ja syöttöpisteissä kerättyihin tuloihin.

Taulukko 22. Järjestelmän sisäisen ja järjestelmien välisen käytön suhteet kolmessa postimerkkimenetelmällä lasketussa tapauksessa.

Järjestelmän sisäisen ja järjestelmien välisen käytön suhde	Sisäinen	Kauttakulkuvirtaus
Tapaus 1	100 % *	0 % *

Tapaus 2	70 %	30 %
Tapaus 3	70 %	30 %

* ITC-mekanismi jakaa syöttötariffein kerättävät tulot kunkin maan kansallisen kulutuksen perusteella. Siksi yhteisen tariffialueen siirtoverkonhaltijat eivät kerää tuloja järjestelmien välisistä virroista.

8.5 Postimerkkimenetelmän mukaan laskettujen tapausten yhteenveto

Taulukko 23. Postimerkkimenetelmän mukaan laskettujen tapausten yhteenveto.

	Tapaus 1 - ITC	Tapaus 2 – ei ITC	Tapaus 3 – ei ITC 50/50 jako	yksikkö
Syöttötulot	5 476 484	8 717 645	31 033 613	€
Ottotulot	56 590 743	53 349 582	31 033 613	€
Tulot yhteensä	62 067 227	62 067 227	62 067 227	€
Syöttöviitehint	0,14277	0,14277	0,50824	€/kWh/päivä/vuosi
Ottoviitehint	1,31283	0,86635	0,50396	€/kWh/päivä/vuosi
Viitehinnat yhteensä	1,45560	1,00912	1,01220	€/kWh/päivä/vuosi

8.6 Ehdotetun viitehintamenetelmän 7 artiklan mukainen arviointi

Gasgrid Finland esittää postimerkkimenetelmän käytön jatkamista Viron ja Latvian kanssa yhteisellä syöttötariffialueella ja ITC-sopimuksella ("hybridipostimerkkimenetelmä").

Tässä kohdassa arvioidaan esitettyä viitehintamenetelmää, eli postimerkkimenetelmää, TAR NC:n vaatimusten valossa.

- Postimerkkimenetelmässä shipperit voivat toistaa viitehintojen laskennan ja ennusteet. Postimerkkimenetelmä on yksinkertainen: kustannuksiin vaikuttavat tekijät ovat kapasiteettivarausten ennuste ja kapasiteettitariffeilla kerättävät siirtopalvelun tulot.
- Postimerkkimenetelmä mahdollistaa CWD-menetelmää paremman tariffien ennustettavuuden, vaikka vuosittainen kulutus voi Suomessa vaihdella merkittävästi. CWD-menetelmällä yksittäisen käyttökohteen kaasun käytön lopettaminen voi nostaa samassa haarassa toimivien muiden käyttäjien viitehintoja merkittävästikin.
- Postimerkkimenetelmässä huomioidaan siirtopalveluiden tuottamisen todelliset kustannukset ja siirtojärjestelmän ominaispiirteet. Suomen kaasujärjestelmään on liitetty muutamia suuria kaasunkäyttäjiä, jotka kattavat merkittävän osan kaasun vuosikulutuksesta Suomessa. Etäisyydet ovat verraten suuria. Suomen eteläosat, joissa siirtojärjestelmä sijaitsee, ovat melko harvaan asuttuja verrattuna moneen muuhun Euroopan maahan. Ottovyöhykkeellä on potentiaalia siirtää huomattavasti suurempia määriä kaasua kuin tällä hetkellä. Suuri tekninen kapasiteetti ja kaasun kulutuksen pieneneminen ovat tekijöitä, jotka nostaisivat viitehinnat CWD-menetelmällä kohtuuttoman suuriksi joillekin suomalaisille kaasunkäyttäjille, mikä todennäköisesti vähentäisi kaasun käyttöä ja kasvattaisi viitehintoja entisestään. Tällä olisi kaasumarkkinan elinvoimaa heikentävä vaikutus.
- Suomi, Viro ja Latvia muodostavat yhteisen syöttötariffivyöhykkeen, jossa vyöhykkeen syöttötariffit on yhdenmukaistettu. Kaikissa tariffialueen maissa postimerkkimenetelmää käytetään kansallisesti siten, että tulot, joita ei kerätä yhdenmukaistetuilla syöttötariffeilla, kerätään kansallisella tasolla vahvistetuilla ottokapasiteettitariffeilla. Suomen, Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijoiden välinen ITC sopimus jakaa kerätyt syöttökapasiteettituotteilla kerätyt tulot uudelleen kunkin tariffialueen maan kaasun loppukulutuksen

perusteella. Ehdotetulla menetelmällä varmistetaan, että tuloksena olevat viitehinnat eivät estä tai vääristä rajat ylittävää kauppaa yhteisessä tariffialueessa. ITC-sopimuksen vuoksi Balticconnectorissa ei ole lainkaan tariffia, mikä edistää ja helpottaa rajat ylittävää kauppaa.

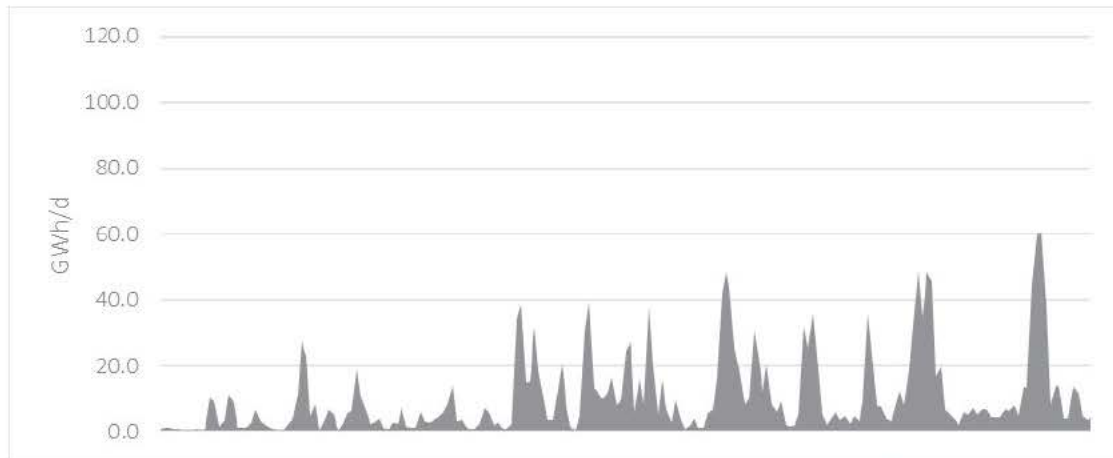
- Postimerkkimenetelmä ITC-sopimuksen kanssa varmistaa, ettei syöttö-ottojärjestelmän läpi kulkevista siirroista aiheutuvia merkittäviä volyymiriskejä siirretä syöttö-ottojärjestelmän sisäisille loppuasiakkaille. Kauttakulkuvirtauksesta saatavat tuotot jaetaan ITC-sopimuksen nojalla uudelleen sille siirtoverkonhaltijalle, jonka alueella kaasu kulutetaan. Alueellisesta kaasuvirrasta aiheutuvat kompensoinnin piiriin kuuluvat muuttuvat kustannukset korvataan ITC-mekanismin periaatteiden mukaisesti. Kauttakulkuvirtaus Suomen kaasujärjestelmän läpi (yhteisen tariffivöhykkeen sisällä) on yhtä suuri kuin virtaus Balticconnectorin ottopisteen kautta. ITC-mekanismi kompensoi alueellisesta virtauksesta aiheutuvat muuttuvat kustannukset siten, että se siirtoverkonhaltija, jonka kaasuinfrastruktuuria käytetään kaasun siirtämiseen maasta toiseen yhteisen tariffialueen sisällä, saa korvauksen. Yhteisen tariffivöhykkeen markkina-alue on loppukäyttäjämarkkina, minkä johdosta ITC-sopimuksen periaatteet syöttökapasiteettituottein kerättävä syöttötulokori jaetaan kunkin maan loppukulutuksen perusteella, jolloin esimerkiksi Latviasta Liettuaan siirrettävät kaasumäärät eivät nosta Latvian osuutta syöttötulokorin uudelleenjaossa.
- Postimerkkimenetelmä mahdollistaa ottovöhyke-periaatteen soveltamisen ja kaasun maahantuonnin sieltä, mistä se on halvinta. Mikäli ottopisteille määritettäisiin CWD-menetelmällä erisuuruiset viitehinnat, shipperin tulisi varata ottokapasiteetti kullekin ottopisteelle erikseen johtuen erisuuruisista hinnoista. Erisuuruiset siirtomaksut syöttökapasiteetin osalta johtaisivat myös siihen, että välttämättä ei ole mahdollista hankkia kaasua sieltä, mistä se olisi halvinta.

9 Tehomaksu

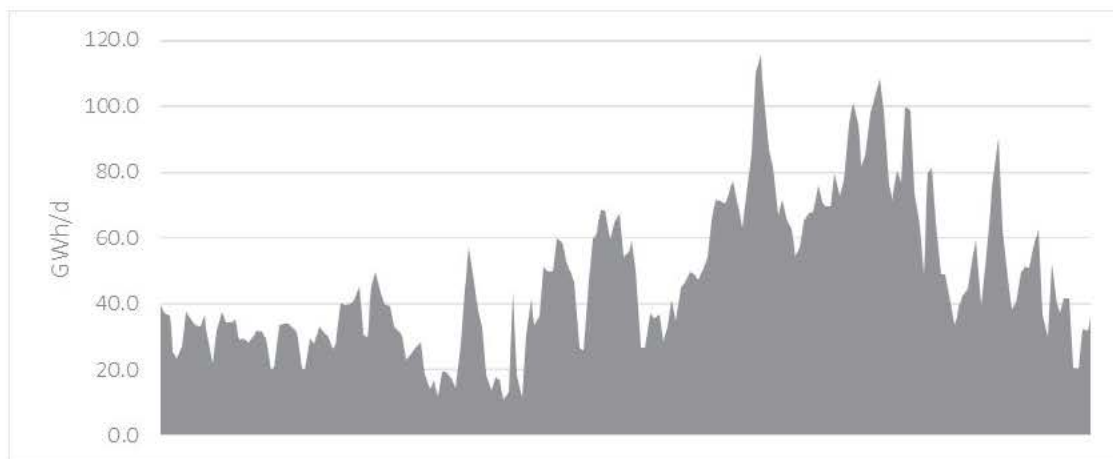
Gasgrid Finland ehdottaa siirtopalvelujen hinnoittelumallin muuttamista ottamalla käyttöön uuden tariffikomponentin, tehomaksun. Julkisen kuulemisen aikana 16.4.–16.6.2025 tariffimetodologiasta saatujen mielipiteiden ja palautteiden sekä ACERin julkaiseman analyysin perusteella Gasgrid ei enää ehdota, että tariffikomponentti perustuisi jokaiselle käyttöpaikalle erikseen liittymissopimuksessa sovittuun liittymäkohtaiseen liittymätehoon liittyvän osapuolen (joko siirtoverkon loppukäyttäjä tai jakeluverkonhaltija) ja Gasgrid Finlandin välillä. Sen sijaan Gasgrid ehdottaa, että tehomaksu perustuisi shipperin ottovöhykkeen toimitusportfolion tarkasteluvuoden suurimman käyttötunnin summatehoon. Tehomaksu olisi osa siirtopalveluiden tariffimallia, eikä tehomaksun käyttöönotto itsessään vaikuttaisi mukaisen kaasunsiirron kohtuullisen tuoton tasoon, joka määräytyy edelleen Energiaviraston valvontamenetelmän mukaisesti.

Gasgrid ehdottaa tehomaksun käyttöönottoa osaksi siirtotariffimallia vuoden 2026 alusta. Ehdotuksen taustalla on tarve kehittää hinnoittelumallia, joka vastaa muuttuneen kaasumarkkinan haasteisiin ja edistää tasapuolisempaa kustannusten kohdentamista eri verkon käyttäjäryhmien välillä. Tässä luvussa arvioidaan tehomaksua kaasumarkkinan, regulaation sekä siirtoverkonhaltijaa koskevien velvoitteiden näkökulmista.

Viimeisen parin vuoden aikana Suomen kaasumarkkinoilla on tapahtunut merkittävä muutos kaasun käytössä. Kaasun rooli energiantuotantosegmentissä on muuttunut siten, että volyymipainotteisemmasta kaasun kulutuksesta on siirrytty hetkellisempiin energiamarkkinaolosuhteisiin perustuvaan kaasun käyttöprofiiliin, jossa kaasua käytetään suurella teholla silloin, jos sähkömarkkinoilla hintataso nousee.

Kuva 6. Kaasun siirtomäärä energiantuotannossa talvikautena 24/25.

Kuva 7. Kaasun siirtomäärä energiantuotannossa talvikautena 20/21.

Kuvista 6 ja 7 nähdään Suomen energiantuotantosegmentin kaasun käyttöprofiilit talvikausina 2024/2025 sekä 2020/2021. Näistä on selkeästi nähtävissä muutos kaasun asemasta energiantuotannossa. Talvikautena 2020/2021 energiantuotanto käytti kaasua vähintään 30 GWh/päivä paria hetkeä lukuun ottamatta. Kylmempinä ajanjaksoina kaasun käyttö energiantuotantosegmentissä nousi merkittävästi – jopa yli 100 GWh/päivä tasolle. Kaasulla oli siten selkeä rooli energiantuotannossa myös pohjakuorman (base load) osalta. Talvikaudella 2024/2025 nähdään, että pohjakuorma on käytännössä poistunut kokonaan, mutta energiantuotantosegmentin kaasun käyttöprofiili on muuttunut aiempaa volatiilimmaksi, mikä käytännössä näyttäytyy voimakkaampina käyttöpiikkeinä. Suotuisten energiamarkkinaolosuhteiden aikaan energiantuotantosegmentti voi käyttää kaasua suurella teholla, mutta erityisesti lauhana ja matalan sähkön hinnan aikana kaasua ei välttämättä käytetä lainkaan. Markkina on muuttunut energiantuotantosegmentin osalta siten, että lämpötilariippuvaisuus kaasun käytössä on pienentynyt, kun taas korrelaatio kaasun käytössä suhteessa sähkön hintatasoon on kasvanut merkittävästi.

9.1 Kaasuinfrastrukturi on kaikkien toimijoiden käytettävissä ympäri vuoden ja järjestelmän siirtokapasiteettia ylläpidetään huippukysynnän tarpeet mahdollistaen

Energiantuotantosegmentin osalta on tyypillistä, että kaasun käyttötarvetaso määräytyy päivää tai päiviä ennen kaasutoimituspäivää tai vasta päivän aikana. Energiamarkkinoiden analyysit antavat ennustetta sähkön ja kaasun hintatasosta, mutta energiantuotantosegmenttiä koskien on tyypillistä, että shipperit varaavat lyhyitä

kapasiteettituotteita (päivä- tai päivänsisäinen kapasiteettituote). Pidempien kapasiteettituotteiden osuus on jäänyt hyvin pieneksi tai näillä ei ole osuutta enää ollenkaan.

Leutona jaksona sekä matalien sähkönhintojen aikaan energiantuotanto ei välttämättä käytä kaasua lainkaan, mutta kaasuinfrastruktuurin kyvykkyys tarjota suurta tehoa nopeasti on ympärivuotisesti kaasun käyttäjän käytettävissä. Siten kaasuinfrastruktuuri tuottaa verkonkäyttäjille arvoa riippumatta siitä, käyttääkö tämä tosiasiaa kaasua vai ei. Gasgrid ylläpitää kaasuinfrastruktuurinsa hyvässä kunnossa ja valmius tarjota suurtakin tehoa tarpeen ilmetessä aiheuttaa myös kustannuksia.

9.2 Nykyinen tariffimalli ja sen tuomat haasteet

Nykyinen kapasiteettituotteisiin ja hyödykemaksuun perustuva siirtopalveluiden tariffimalli suosii käyttäjiä, joiden kaasunkäyttö on epäsäännöllistä ja vaikeasti ennustettavaa. Tämä aiheuttaa epätasapainoa kustannusten jakautumisessa, sillä yhä suurempi osa siirtokustannuksista kohdistuu sellaisiin loppukäyttäjiin, joiden käyttö on tasaisempaa peruskuormakäyttöä (base load), kuten teollisiin loppukäyttäjiin. Esimerkiksi lauhana talvena, jolloin sähkön hintatasot ovat matalia, kaasun käyttö saattaa jäädä energiantuotantosegmentillä hyvinkin pieneksi. Toisaalta korkeiden sähkön hinnan päivinä kaasua käytetään suuriakin määriä tuottaen mittavaa arvoa energiantuottajille, sähkömarkkinalle ja siten yhteiskunnan toimivuudelle. Nykyisen hinnoittelumallin mukaan edellä kuvattua käyttäjäryhmää edustava taho maksaa infrastruktuurin käytöstä vain niiltä päiviltä, kun tämä tosiasiaa käytti kaasua, vaikka kyvykkyys tarjota suurta tehoa on ympärivuotinen. Tällaisena vuotena teollisuussegmentti kattaisi siirtopalveluiden liikevaihdosta erityisen suuren osan.

9.3 Tehomaksu osana siirtopalveluiden viitehintakokonaisuutta

Huhtikuussa 2025 käynnistetyssä viitehintamenetelmäkuulemisessa Gasgrid esitti tehomaksukomponenttia, joka perustuisi siirtoverkon loppukäyttäjien sekä jakeluverkonhaltijoiden ja Gasgridin välillä solmittuun liittymissopimukseen. Alkuperäisen ehdotuksen mukaan tehomaksu olisi kerätty siirtoverkon alueella shipperiltä ja jakeluverkon alueella jakeluverkonhaltijalta.

Kuulemisen yhteydessä toimitettujen markkinaosapuolten lausuntojen pohjalta tehomaksumallia kehitettiin siten, että tehomaksu perustuisi shipperin ennen kalenterivuotta ilmoittamaan tilaustehoon, jolloin liittymäkohtaisen hinnoittelun sijaan kyse olisi shipperin toimitusportfoliokohtaisesta tilaustehosta. ACER toimitti lausuntonsa Gasgridin esittämään tehomaksuun elokuussa ja katsoi, että ehdotettu malli ei täyttänyt kaikkia lainsäädännön asettamia vaatimuksia. Gasgrid on ACER:in lausunnon perusteella kehittänyt tehomaksumallin yksityiskohtia edelleen kehittääkseen tehomaksukomponentin, joka vastaa muuttuneeseen kaasumarkkinan toimintaympäristöön, sopii regulaation viitekehykseen sekä on menetelmältään tasapuolinen ja syrjimätön. Lopputuloksena Gasgrid on kehittänyt tehomaksumallin, joka Gasgridin arvion mukaan täyttää edellä kuvatut tavoitteet. Tehomaksumalli on kuvattu tässä asiakirjassa myöhemmin luvussa 9.7 Tehomaksun säännöt.

9.4 Tehomaksu parantaisi ali- ja ylijäämäisen tuoton hallittavuutta, sekä loisi edellytyksiä ennustettavammalle ja vakaammalle hinnoittelulle

Tehomaksun tariffimalliin tuoma kiinteä osuus vähentäisi kulutusperusteisten komponenttien ja siten sääriippuvaisen kysynnän osuutta siirtotariffien kokonaismäärästä. Teollisuussegmentin kaasun käyttö on tyypillisesti vakaampaa, mutta myös tässä segmentissä on kykyä käyttää vaihtoehtoisia raaka- tai polttoaineita. Tehomaksu lisäisi tariffiverkosäännön

tavoitteiden mukaisesti kaasunsiirron sallitun tuoton ennustettavuutta sekä myös ennakoitavuutta kaasunsiirron kustannuksista verkonkäyttäjille. Vuoden sisäisen vaihtelun tasaamisen lisäksi kiinteällä tehomaksukomponentilla voitaisiin vähentää hintojen vaihtelun riskiä myös eri vuosien välillä. Tehomaksu olisi osa siirtopalveluhinnoittelukokonaisuutta, eikä sillä ole vaikutusta Energiaviraston hinnoittelun valvontamenetelmään kohtuullisen tuoton laskentamenetelmien pysyessä samana kuin tällä hetkellä.

9.5 Tehomaksu on tariffiverkkosäännön mukainen täydentävä maksu

Tehomaksun tarkoituksena on lisätä siirtopalvelujen tuoton ennustettavuutta. Tariffiverkkosäännön näkökulmasta tehomaksua voidaan pitää tariffiverkkosäännön mukaisena nk. täydentävänä maksuna. Osa siirtopalvelujen tuotosta voidaan kattaa täydentävillä maksuilla edellyttäen, että maksu peritään ali- ja ylijäämäisen tuoton hallinnoimiseksi (TAR NC 4(3)). Täydentävä maksu on laskettava ennakoitujen tai toteutuneiden kapasiteetinjakojen ja virtojen tai niiden molempien perusteella. Lisäksi täydentävää maksua voi soveltaa vain muissa kohdissa kuin yhteenliittäntäpisteissä ja vasta sen jälkeen, kun kansallinen sääntelyviranomainen on arvioinut sen kustannusvastaavuuden ja sen vaikutukset ristiintukemiseen yhteenliittäntäpisteiden ja muiden kohtien välillä.

9.6 Siirtotariffien sallitut hinnankorotukset maakaasumarkkinalaissa

Gasgrid Finland asettaa siirtopalveluja koskevat maksut kohtuullisen tuoton sekä kaasumarkkinalainsäädännön sallimissa rajoissa. Hinnoittelua voi olla tarpeen korjata, jos toteuma jää ali- tai ylijäämäiseksi tai johtaisi tähän ennusteiden mukaan. Hinnankorotuksista on säädetty maakaasumarkkinalaissa, jonka mukaan verkonhaltija saa korottaa maakaasun siirron maksuja enintään 15 prosenttia edeltäneiden 12 kuukauden aikana kerättyihin maksuihin verrattuina (MML 24 §). Tehomaksu olisi osa siirtopalveluiden tariffimallia, eikä tehomaksun käyttöönotto itsessään vaikuttaisi kaasunsiirron kohtuullisen tuoton tasoon, joka määräytyy edelleen Energiaviraston valvontamenetelmän mukaisesti.

9.7 Tehomaksun säännöt

Tehomaksun määräytymisperiaatteet

Shipper ilmoittaa järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle arvioimansa tilaustehon. Shipperin ilmoitusta tehotarpeestaan seuraavaa vuotta koskien kutsutaan tilaustehoksi. Tilausteho on shipperin toimitusportfoliotaan vasten arvioima Suomen ottovyöhykkeelle toimitettava huipputehotunti. Toimitusportfoliolla tarkoitetaan kaikkia niitä käyttöpaikkoja Suomen ottovyöhykkeellä, joihin shipperillä on voimassa oleva toimitussuhde.

Tilaustehoa käytetään alustavan tehomaksulaskutuksen lähtötietona. Lopullinen tehomaksulaskutus perustuu shipperin toimitusportfolion toteutuneeseen huipputehotuntiin tarkasteluvuonna.

Shipperin tulee ilmoittaa järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle arvioimansa tilausteho järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan verkkosivulta löytyvällä tilausteholomakkeella joulukuun 15. päivään mennessä tai 15. päivän osuessa viikonloppuun, seuraavaan arkipäivään mennessä. Tilausteholomake tulee toimittaa osoitteeseen customerservice@gasgrid.fi.

Esimerkiksi tehomaksun yksikköhinnan ollessa 1730,40€/MW ja shipperin arvioima tilausteho 100 MW, muodostuu tästä 173 040 € suuruinen vuosilasku. Laskutus toteutetaan kuukausittain kuukauden 1. päivä tai 1. päivän ollessa

viikonloppu tai juhlapyhä, seuraavana arkipäivänä. Tilaustehoon perustuva alustava laskutus toteutetaan kuukausittain kaavalla $kuukausilasku = vuosilasku/12$.

Lopullinen tehomaksun laskutus perustuu tarkasteluvuoden aikana toteutuneeseen shipperin toimituskohteiden yhteenlaskettuun tuntikohtaiseen huipputehoon Suomen ottovyöhykkeellä, eli suurimman yksittäisen tunnin toteumatehojen summaan.

Selvyyden vuoksi todetaan, että kellonsiirto taaksepäin tarkastellaan siten, että saman kellonajan toistuessa kahteen otteeseen kyseessä oleva tunti tarkastellaan kahtena erillisenä tuntina. Mikäli kyseisestä tunnista muodostuisi shipperin suurin tuntiteho tarkasteluvuonna, katsotaan tehomaksulaskutuksen perusteena tunneista suurempaa.

Tarkasteluvuoden päättymisen jälkeen järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija tarkastaa kunkin shipperin toteutuneen huipputehon Suomen ottovyöhykkeelle ja suorittaa tehomaksulaskutuksen täsmäytyksen. Tehomaksulaskutuksen täsmäytyksessä tarkasteluvuosi on 1.1.202x klo 07:00 EET – 1.1.202(x+1) klo 07:00 EET. Tehomaksun täsmäytyslaskutus perustuu lopullisen taseselvityksen mukaisiin mittaustietoihin.

Täsmäytyslaskutus

Tarkasteluvuonna toteutuneen huipputehon perusteella suoritettava täsmäytyslaskutus toteutetaan tammikuun 20. päivä mennessä tai kyseisen päivän osuessa viikonloppuun, seuraavana arkipäivänä.

Mikäli shipperin toteutunut huipputeho on suurempi kuin shipperin ennen tarkasteluvuotta ilmoittama tilausteho, Gasgrid laskuttaa täsmäytyslaskulla toteutuneen huipputehon ja tilaustehon välisen erotuksen kerrottuna tehomaksun yksikköhinnalla.

Mikäli shipperin toteutunut huipputeho on pienempi kuin shipperin tilausteho, Gasgrid hyvittää täsmäytyslaskulla toteutuneen huipputehon ja tilaustehon välisen erotuksen kerrottuna tehomaksun yksikköhinnalla.

Tehomaksun määräytyminen tilanteessa, jossa shipperin toimitussuhteessa tapahtuu muutos kesken vuotta

Mikäli shipperin toimitusportfolioon tulee uusi kaasun toimituskohde tai uusia kaasun toimituskohteita, uudet toimituskohteet huomioidaan tarkasteluvuoden jälkeen tehtävässä tehomaksun täsmäytyslaskutuksessa. Shipperin toimitusportfolion muuttuessa tarkasteluvuoden aikana, tehomaksun täsmäytyslaskutuksen perustana toimivia toteutuneita huipputehotunteja voi täten olla useampi kuin yksi.

Mikäli shipperin toimitusportfolioon tulee uusi toimituskohde kesken tarkasteluvuotta, tämän mahdollinen vaikutus tehomaksulaskutukseen huomioidaan siitä kaasutoimituspäivästä alkaen, jolloin shipperin uusi toimitussuhde astui voimaan. Näin ollen, mikäli shipperin toimitusportfolion toteutunut huipputehotunti toteutuisi uuden toimitussuhteen voimaantulon jälkeen, uudesta toimituskohteesta muodostuva vaikutus shipperin huipputehoon huomioidaan täsmäytyslaskutuksessa toimitussuhteen voimaantulopäivästä lukien. Vastaavaa periaatetta sovelletaan myös mahdollisissa muissa shipperin vuoden aikana toteutuneissa uusissa toimitussuhteissa.

Mikäli tarkasteluvuoden suurin huipputehotunti toteutuu uuden toimituskohteen lisäämisen jälkeen, täsmäytyslaskutuksen peruste kyseiselle ajanjaksolle ennen lisäystä on seuraavista suurempi:

1. suurin toteutunut huipputehotunti ennen uuden toimituskohteen lisäämistä.

2. tarkasteluvuoden suurin toteutunut huipputehotunti (lisäyksen jälkeen), josta on vähennetty uuden toimituskohteen osuus.

Selvyyden vuoksi todetaan, että ajanjaksolle uuden toimituspisteen lisäämisen jälkeen sovituskaskutuksen perusteena käytetään suurinta toteutunutta huipputuntitoimitusta.

Mikäli shipperin toimitusportfolion määritetty suurin tuntiteho ennen toimituskohteen lisäämistä on suurempi, kuin toimituskohteen lisäämisen jälkeen määritetty tarkasteluvuoden suurin huipputeho, josta on huomioitu uuden toimituskohteen vaikutus tähän huipputehoon, määräytyy täsmäytyslaskutuksessa käytettävä tilausteho ajalta ennen toimituskohteen lisäämistä ennen toimituskohteen lisäämistä olevan ajan toteutuneeseen huipputehoon perustuen.

Vastaavasti, mikäli shipperin toimitusportfoliosta poistuu toimituskohde tai toimituskohteita, shipperin toimitusportfoliosta poistuvat toimituskohteet huomioidaan tarkasteluvuoden jälkeen tehtävässä tehomaksun täsmäytyslaskutuksessa. Mikäli shipperin toimitusportfoliosta poistuu (käyttöpaikan toimitussuhde muuttuu tai käyttöpaikka lopettaa toimintansa) toimituskohde kesken tarkasteluvuotta, tämän vaikutus tehomaksun määräytymisessä huomioidaan siitä kaasutoimituspäivästä alkaen, jolloin toimitussuhde päättyi. Jokaisella käyttöpaikalla on oltava voimassa oleva shippertieto. Mikäli shipperin toimitusportfolion toteutunut tarkasteluvuoden huipputeho (shipperin toimitusportfolion huipputehotunti) toteutuisi ennen toimitussuhteen päättymistä, päättäneestä toimitussuhteesta muodostuva vaikutus shipperin huipputehoon huomioidaan toimitussuhteen päättymispäivästä alkaen. Vastaava periaate on myös mahdollisissa muissa shipperin vuoden aikana päättäneissä toimitussuhteissa.

Shipperin toimitusportfoliosta poistuvan toimituskohteen/-kohteiden vaikutus tehomaksulaskutukseen katsotaan siltä tunnilta, jolta shipperin toimitusportfolion huipputehotunti on muodostunut tarkasteluvuoden alusta toimituskohteen toimitussuhteen päättymiseen saakka. Shipperin toimitusportfoliosta poistuneen käyttöpaikan vaikutus huomioidaan siltä tunnilta, josta shipperille on toimitussuhdemuutokseen saakka muodostunut toimitusportfolion suurin tunti sen sijaan, että katsottaisiin poistuneen käyttöpaikan huipputehotunti koko tarkastelujaksolta. Siten ko. tunti voi olla eri aikana kuin tunti, jonka perusteella tehomaksu shipperiltä veloitetaan.

Jakeluverkoissa jäännöskulutuksen asiakassalkkuun kuuluu harvemmin kuin päivittäin etäluettavat käyttöpaikat, ei mitatut käyttöpaikat ja jakeluverkon häviöt. Jäännöskulutuksen asiakassalkun osalta järjestelmävastaavalla siirtoverkonhaltijalla ei ole käytettävissä käyttöpaikkakohtaista tietoa, joten jäännöskulutuksen asiakassalkku katsotaan tehomaksutarkastelussa yhtenä toimituskohteena.

9.8 Tehomaksun yksikköhinta

Suunniteltu tehomaksu tariffikaudelle 2026 ehdotetaan olevan 1730,40 €/MW. Tämä kattaisi noin 13 % vuoden 2026 siirtopalvelujen tavoitetuloista.

10 Tariffialennukset uusiutuville ja vähähiilisille kaasuille

Päivitetty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1789 uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoista asettaa siirtoverkonhaltijoille perustavanlaatuisen veloitteen soveltaa tariffialennusta uusiutuvan ja vähähiilisen kaasun syöttöpisteissä. Jotta uusiutuvan ja vähähiilisen kaasun tuotannon taloudellisesti edullisimmat sijainnit voitaisiin hyödyntää, verkon käyttäjien tulisi hyötyä kapasiteettipohjaisten tariffien alennuksista. Asetuksessa tunnustettu alennus on 100 % uusiutuvalla kaasulla ja 75 % vähähiilisellä kaasulla. Alennuksen ei tulisi vaikuttaa yleiseen

tariffien asettamismenetelmään, vaan se tulisi antaa jälkikäteen kyseiseen tarifiin. Jotta verkon käyttäjät voisivat hyötyä alennuksesta, heidän tulee toimittaa siirtoverkonhaltijalle vaaditut tiedot (esimerkiksi kestävyystodistus tai alkuperätakuut).

Gasgrid Finland esittää, että asetuksen (EU) 2024/1789 artiklan 18 mukaiset alennukset otetaan käyttöön tariffikauden 2026 alusta (1.1.2026 klo 07.00 EE(S)T). Suomen kaasujärjestelmän syöttöpisteissä, joissa uusiutuvaa kaasua syötetään verkkoon uusiutuvan kaasun tuotantolaitoksista, Gasgrid esittää 100 % alennusta syöttökapasiteettimaksulle. Suomen kaasujärjestelmän syöttöpisteissä, joissa vähähiilistä kaasua syötetään verkkoon tuotantolaitoksesta, Gasgrid esittää 75 % alennusta syöttökapasiteettimaksulle.

Uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen syöttöpisteiden osalta syöttökapasiteettituotteiden laskutus toteutettaisiin samaan tapaan kuin tälläkin hetkellä ja tariffialennukset toteutettaisiin regulaation määrittämän palautusmenettelyn kautta, jossa syöttökapasiteettimaksut palautettaisiin, kun shipper osoittaa toimittamassaan kestävyystodistuksessa tai alkuperätakuilla Suomen kaasujärjestelmään tuotantolaitoksesta syötetyn kaasun uusiutuvuuden tai toimittamassa kestävyystodistuksessa Suomen kaasujärjestelmään syötetyn kaasun vähähiilisyyden. Alennus myönnetään uusiutuvalla tai vähähiilisellä kaasulla, joka on fyysisesti syötetty Suomen kaasujärjestelmään liittyneestä uusiutuvan tai vähähiilisen kaasun tuotantolaitoksesta.

Suomen kaasujärjestelmässä on myös nk. konttisyöttöpisteitä, jotka mahdollistavat uusiutuvan tai vähähiilisen kaasun syöttämisen Suomen kaasujärjestelmään verkon ulkopuolella (*offgrid*) sijaitsevasta uusiutuvan tai vähähiilisen kaasun tuotantolaitoksesta. Alennus voidaan myöntää tällaiselle konttisyöttöpisteelle, mikäli shipper pystyy osoittamaan kestävyystodistuksessaan, että kontti, josta uusiutuva tai vähähiilinen kaasu syötetään Suomen kaasujärjestelmään, on tuotu suorinta mahdollista reittiä uusiutuvan tai vähähiilisen kaasun tuotantolaitoksesta.

11 Ehdotetun viitehintamenetelmän ja TAR NC:n 8 artiklassa esitetyn CWD-menetelmän vertailu

Jos ehdotettu viitehintamenetelmä ei ole kapasiteetin mukaan painotettu etäisyysperusteinen viitehintamenetelmä, viimeksi mainittua on käytettävä verrokkina ehdotetulle viitehintamenetelmälle. Jotta voidaan verrata CWD-menetelmällä ja postimerkkimenetelmällä laskettuja viitehintoja, on käytettävä syöttö-ottojako 50/50.

Postimerkkimenetelmän osalta tämä on tapaus 3, joka on esitetty yllä kohdassa 8.3. CWD- ja postimerkkimenetelmien vertailu antaa seuraavat tulokset:

Taulukko 24. CWD- ja postimerkkiviitehintamenetelmien viitehintojen vertailu [€/kWh/päivä/vuosi].

Syöttöpiste	CWD	Postimerkki - ei ITC	Ero
Inkoo LNG syöttö	0,42037	0,50824	-0,0879
Balticconnector syöttö	0,82558	0,50824	0,3173
Hamina LNG syöttö	0,76187	0,50824	0,2536

Ottopiste	CWD	Postimerkki - ei ITC	Ero
Kyrokoski haara	2,94501	0,50396	2,44106
Nokia haara	5,79451	0,50396	5,29055
Marjamäki - Nokia	1,33950	0,50396	0,83554
Kangasala haara	1,12722	0,50396	0,62326
Hämeenlinna - Marjamäki	0,76448	0,50396	0,26052
Mäntsälä - Hämeenlinna	0,49773	0,50396	-0,00623
Leipälänkulma - Mäntsälä	0,53428	0,50396	0,03033
Lahti haara	3,14820	0,50396	2,64424
Kouvola - Leipälänkulma	0,50525	0,50396	0,00129
Kotka haara	0,91106	0,50396	0,40711
Hanhijärvi - Kouvola	1,49641	0,50396	0,99245
Lappeenranta haara	8,68664	0,50396	8,18269
Imatra - Hanhijärvi	0,65354	0,50396	0,14959
Mäntsälä - Pölans	0,40082	0,50396	-0,10314
Mäntsälä - Suurmetsäntie	1,78318	0,50396	1,27923
Suurmetsäntie - Vihdintie	0,28109	0,50396	-0,22287
Martinlaakso haara	1,48008	0,50396	0,97613
Vihdintie - Djupström - Pölans	0,42333	0,50396	-0,08063
Pölans - Kirkniemi	0,68182	0,50396	0,17787
Inkoo - BC offshore	0,01108	0,50396	-0,49287
Imatra haara	2,65447	0,50396	2,15052
Porvoo haara	0,85616	0,50396	0,35220
Vuosaari haara	0,52873	0,50396	0,02477
Suomenoja haara	0,72516	0,50396	0,22120
Kuusankoski haara	0,49004	0,50396	-0,01391
Kilpilahti haara	0,20393	0,50396	-0,30003

Viitehintojen laskeminen CWD-menetelmän mukaan tuottaa suuria hintaeroja järjestelmään. Näin erilaisilla tariffeilla olisi vaikutusta Suomen siirtojärjestelmän pisteiden väliseen kilpailuun. Postimerkkimenetelmän mukaiset yhtenäiset kapasiteettitariffit tuottavat CWD-menetelmää läpinäkyvämmät hinnat. Menetelmä antaa shippereille mahdollisuuden toisintaa tariffilaskelmat odotettujen kokonaiskapasiteettivarausten perusteella.

Virtausmallit vaikuttavat CWD-menetelmällä laskettuihin viitehintoihin, kun taas postimerkkimenetelmä ei ota huomioon, mitä pistettä käytetään ja kuinka paljon. ITC-sopimus ei ole osa vertailua, koska CWD-laskenta ITC-mekanismeilla ei ole mahdollista. CWD:n kustannustekijät ovat etäisyys ja kunkin syöttö- ja ottopisteen kapasiteetti erikseen. Jos markkinatilanne muuttuu niin, että yhtenä vuonna kaasun kuljetus yhden pisteen kautta on halvempaa ja toisena vuonna kaasun kuljetus toisen pisteen kautta on halvempaa, tämä muuttaisi viitehintoja merkittävästi siten, että syöttöpisteen viitehinta, jonka kautta kaasua ennustetaan syötettävän enemmän kaasujärjestelmään, laskee, kun taas toisen pisteen viitehinta nousee.

Suomen 10 suurinta kaasunkäyttäjää muodostavat suuren osan kansallisesta vuosikulutuksesta. Muutaman suuren loppukäyttäjän osuus Suomen kokonaiskulutuksesta on merkittävä. CWD- ja postimerkkimenetelmien vertailun tulokset heijastavat tätä. Mikäli kaasunäyttökohteen tekninen kapasiteetti on käytössä korkealla käyttöasteella, sillä on viitehintaa laskeva vaikutus, koska siihen vaikuttavat tekijät ovat tekninen ja ennakoitu kapasiteetti sekä etäisyys. Suuri tekninen kapasiteetti ja alhainen kapasiteettiennuste puolestaan nostavat CWD-menetelmän mukaan laskettua viitehintaa.

Joidenkin ottopisteiden ryppäiden kaasunkulutus on laskenut huomattavasti viime vuosikymmenen aikana. Yhdessä suuren teknisen kapasiteetin kanssa tämä antaa CWD-menetelmällä postimerkkimenetelmää korkeammat viitehinnat. Jos syöttö- tai ottopisteen ennustettu kapasiteetti sitä vastoin on suuri ja teknisen kapasiteetin käyttöaste suhteellisen hyvä, CWD antaa postimerkkimenetelmää alhaisemmat viitehinnat.

CWD asettaa kohtuuttoman korkeat viitehinnat ottopisteille, joiden tekninen kapasiteetti on suuri, mutta kulutus pieni. Syöttö- ja ottopisteiden väliset etäisyydet ovat Suomessa suhteellisen pitkiä. CWD-laskentamenetelmästä johtuvat hintaerot ovat merkittäviä ja voisivat aiheuttaa joidenkin loppukäyttäjien kaasunkäytön lopettamisen kohtuuttoman korkeiden tariffien vuoksi, mikä vaikuttaisi negatiivisesti Suomen kaasunkulutukseen. Kulutuksen väheneminen tämän takia tarkoittaisi myös korkeampia hintoja jäljellä oleville kaasunkäyttäjille, koska tulot olisi kerättävä pienemmistä kaasumääristä, mikä nostaisi tariffien yksikköhintoja.

Koska CWD-menetelmä määrittää jokaiselle syöttö- ja ottopisteelle oman viitehinnan perustuen kyseisen syöttö- tai ottopisteen tekniseen kapasiteettiin, ennakoituun varattuun kapasiteettiin, etäisyyteen sekä kohtuulliseen tuottoon, ottovähytyksellä olisi erisuuruiset viitehinnat, mikäli ottovähytykettä ei klusteroitaisi yhdeksi ottopisteeksi. CWD-menetelmän myötä markkinatoimijat joutuisivat varaamaan jokaiselle ottopisteelle kapasiteettia erikseen ottopisteiden erisuuruisien hintojen vuoksi. Näin ollen markkinatoimija ei voisi varata kapasiteettia koko ottovähytykselle, vaan tämän tulisi varata kapasiteetti kulutuskohteilleen erikseen.

12 TAR NC, 26 artiklan 1 kohdan a alakohdan 2 alakohdan ii alakohta: Kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin TAR NC:n 9 artiklan nojalla tehtävien ehdotettujen mukautusten arvo

Tariffiverkkosäännön artiklassa 9 asetetaan vaatimukset tariffien mukautuksesta varastointilaitoksiin yhteydessä olevissa otto- ja syöttöpisteissä sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin ja eristyneisyyden päättävään infrastruktuuriin yhteydessä olevissa ottopisteissä.

Suomen kaasujärjestelmässä ei ole tällä hetkellä varastointilaitoksia. Kaasujärjestelmään on liitetty kaksi LNG-terminaalia.

Vuoden 2026 aikana ei ole tarkoitus soveltaa alennuksia edellä mainittuihin pisteisiin.

Päivitetty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1789 uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoista asettaa siirtoverkonhaltijoille perustavanlaatuisen velvoitteen soveltaa tariffialennusta uusiutuvan ja vähähiilisen kaasun syöttöpisteissä. Alennuksen ehdotetaan olevan 100 % uusiutuvalla kaasulla ja 75 % vähähiiliselle kaasulle, joka syötetään Suomen kaasujärjestelmään 1. tammikuuta 2026 alkaen.

13 Hyödykkeeseen perustuva siirtotariffi (TAR NC 26 artiklan c kohdan i alakohta)

Hyödyketariffi on virtausperusteinen tariffi, joka kerätään ottovyöhykkeeltä. ITC-sopimuksen vuoksi alueellisesta virtauksesta (poisvienti Balticconnectorin kautta) aiheutuvat kompressorikustannukset korvataan sopimuksen mukaisesti. Suurin osa virtausperusteisista kustannuksista aiheutuu kompressoriasemista – tarkemmin sanottuna kompressoriyksiköiden kaasun ja sähkönkäytöstä, joita käytetään omaan käyttöön. Virtausperusteinen maksu tarjoaa tavan kattaa näihin liittyvät kustannukset shippereiltä kustannusvastaavalla tavalla.

Hyödykepohjainen tariffi on tarkoitus asettaa siten, että se kattaa kotimaisen kaasunkulutuksen virtausperusteiset kustannukset. Vuodelle 2026 hyödyketariffilla kerättävä tavoitetulo on 3,26 M€. Suurin osa kustannuksista arvioidaan aiheutuvan paineenvähennysasemien hyödykekompensaatioista sekä Insoon kompressoriyksikön käytöstä.

Kaasukäyttöisten kompressoriasemien kulutus Suomessa on ollut vähäistä. Näistä tekijöistä aiheutuvat kustannukset veloitetaan suhteellisesti shippereilta virtausperusteisen hyödykemaksun kautta.

Hyödykemaksun laskennassa arvioidaan, että kotimainen kaasunkulutus olisi 12 TWh. Tämä johtaa hyödykemaksuun 0,00027143 €/kWh (= 0,27143 €/MWh) vuonna 2026.

14 Kustannusten jakoa koskeva arvio (Cost Allocation Assessment (CAA), TAR NC 5 artikla)

Määräajoin järjestettävän kuulemisen osana tehdään kaksi kustannusten jakoa koskevaa arviointia tariffiverkkosäännön artiklan 5 mukaisesti. Yhdessä arvioinnissa tarkastellaan kapasiteettiin perustuvia maksuja ja toisessa hyödykkeeseen perustuvia maksuja. Arvioinneissa tehdään TAR NC:n 5 artiklan mukaiset laskelmat, jotka perustuvat ennakoituihin tuloihin, kapasiteettivarauxiin, virtoihin ja kustannustekijöihin sekä mahdollisesti historiatietoihin. Gasgrid Finland, Elering AS ja Conexus Baltic Grid muodostavat yhteisen tariffivöhykkeen. Siksi rajat ylittävät kauttakulkuvirtaukset Suomen kaasujärjestelmän kautta ovat edelleen sisäisiä virtauksia yhteisen tariffialueen näkökulmasta, koska Balticconnectorin syöttö- ja ottotariffit poistetaan. Tässä kuulemisessa kauttakulkuvirtauksen määritelmää käytetään kuvaamaan suomalaisen kaasujärjestelmään saapuvia ja BC:n kautta poistuvia virtauksia. Yhteisen tariffialueen myötä Suomen kaasujärjestelmän läpi virrannut kaasuerä voidaan siirtää Latviaan Incukalnsin kaasuväliin ja myöhemmin siirtää takaisin Suomeen loppukulutusta varten niin, että syöttömaksu peritään syötettäessä kaasuerä yhteiseen tariffivöhykkeeseen ja ottomaksu peritään sitten, kun kaasu siirretään loppukäyttöön. ITC-sopimuksen myötä Suomen ja Viron sekä Viron ja Latvian välillä ei ole tariffeja.

14.1 Kapasiteettiin perustuvien tariffien kustannusten jakoa koskeva arvio

Kapasiteettiin perustuvilla siirtotariffeilla katettavasta siirtopalvelujen tuotosta tehtävä kustannusten jakoa koskeva arvio perustuu yksinomaan yhteen seuraavista kustannustekijöistä:

- i. tekninen kapasiteetti;
- ii. ennakoitu sovittu kapasiteetti;
- iii. tekninen kapasiteetti ja etäisyys;
- iv. ennakoitu sovittu kapasiteetti ja etäisyys

Suomessa arviointi tehdään ennakoidun sovitun kapasiteetin perusteella, mikä tarkoittaa annualisoitua arvioitua kaasun vuosikulutusta.

Balticconnector on Suomen ainoa ottopiste, josta kaasua voi viedä vierekkäiseen kaasujärjestelmään. Siksi BC:n varattu ottokapasiteetti on yhtä kuin järjestelmien välinen käyttö (kauttakulkuvirtaus).

Kustannusten jakoa koskevassa arviossa käytetään ennakoitua sovittua kapasiteettia. Tämä lähestymistapa heijastaa järjestelmän sisäisen ja järjestelmien välisen käytön odotettuja tuloja. Laskelmissa on käytetty ehdotettua viitehintamenetelmää, eli postimerkkimenetelmää.

Järjestelmän sisäinen kapasiteettisuhde lasketaan seuraavan kaavan mukaan:

$$Ratio_{cap}^{intra} = \frac{Revenue_{cap}^{intra}}{Driver_{cap}^{intra}}, \text{ missä}$$

$Revenue_{cap}^{intra}$ on kapasiteettiin perustuvilla tariffeilla saatava ja järjestelmän sisäisestä verkon käytöstä veloitettavat tulot

$Driver_{cap}^{intra}$ on järjestelmän sisäistä verkon käyttöä koskevan yhden tai useamman kapasiteettiin liittyvän

kustannustekijän arvo, kuten kussakin järjestelmän sisäisessä ottopisteessä ja kussakin järjestelmän sisäisessä syöttöpisteessä tai niiden ryppäissä sovittujen ennakoitujen keskimääräisten vuosikapasiteettien summa.

Järjestelmien välinen kapasiteettisuhde lasketaan samalla tavalla kuin järjestelmän sisäinen kapasiteettisuhde seuraavasti:

$$Ratio_{cap}^{cross} = \frac{Revenue_{cap}^{cross}}{Driver_{cap}^{cross}}, \text{ missä}$$

$Revenue_{cap}^{cross}$ on kapasiteettiin perustuvilla tariffeilla saatava ja järjestelmien välisestä verkon käytöstä veloitettavat tulot

$Driver_{cap}^{cross}$ on järjestelmien välistä verkon käyttöä koskevan yhden tai useamman kapasiteettiin liittyvän kustannustekijän arvo

Edellä laskettujen suhteiden välinen kapasiteetin kustannusten jakoa koskeva vertailuindeksi lasketaan seuraavan kaavan mukaan:

$$Comp_{cap} = \frac{2 * |Ratio_{cap}^{intra} - Ratio_{cap}^{cross}|}{Ratio_{cap}^{intra} + Ratio_{cap}^{cross}} * 100\%$$

Laskelma perustuu virtausskenaarioon, jossa Suomen kotimainen vuosikulutus on 12 TWh ja kauttakulkuvirtaus Suomesta Viroon on 5,1 TWh/vuosi. Siirtopalvelujen kapasiteettimaksuilla kerättävä arvioitu vuosittainen tulo on 62,1 M€/vuosi, ja se on jaettu syöttö- ja ottokapasiteettimaksujen välillä perustuen aiemmin tässä kuulemisessa tapauksen 1 yhteydessä esitettyjen annualisoitujen vuosittaisten syöttö- ja ottokapasiteettien arvojen ja tariffien perusteella, ITC-sopimuksen ollessa voimassa.

Laskenta antaa seuraavat tulokset:

Taulukko 25. Kapasiteettiin perustuvien tariffien kustannusten jakoa koskevan arvion laskelmien muuttujat.

Kapasiteettitulot	62 067 227	€
Syöttöosuus	9 %	%
Otto-osuus	91 %	%
Syöttötulot	5 476 484	€
Ottotulot	56 590 743	€
Järjestelmän sisäiseen käyttöön jyvitetyt syöttötulot	5 476 484	€
Järjestelmien väliseen käyttöön jyvitetyt syöttötulot	0*	€
Järjestelmän sisäiseen käyttöön jyvitetyt ottotulot	56 590 743	€
Järjestelmien väliseen käyttöön jyvitetyt ottotulot	0**	€
Järjestelmän sisäinen tulo	62 067 227	€

Järjestelmien välinen tulo	0*	€
Järjestelmän sisäisen syötön kustannustekijä	14 000 982	MWh
Järjestelmän sisäisen oton kustannustekijä	15 733 680	MWh
Järjestelmän sisäinen kustannustekijä	29 734 662	MWh
Järjestelmien välisen syötön kustannustekijä	4 000 281	MWh
Järjestelmien välisen oton kustannustekijä	6 743 006	MWh
Järjestelmien välinen kustannustekijä	10 743 286	MWh
Suhde, sisäinen	2,09	
Suhde, järjestelmien välinen	0	
CAA (Comp _{cap})	200	%

* Gasgrid Finland ei saa kauttakulkuvirtauksista tuloja ITC-sopimuksen ja BC:n tariffien poistamisen takia.

** Balticconnector-yhdysputkessa ei ole ITC-sopimuksen johdosta tariffia.

CAA antaa arvoksi 200 %. TAR NC -asetuksen 5 artiklan 6 kohdassa todetaan, että jos kustannusten jakoa koskevien vertailuindeksien tulokset ylittävät 10 prosenttia, kansallisen sääntelyviranomaisen on perusteltava kyseiset tulokset päätöksessään. Syy 10 prosentin rajan ylittymiseen kustannusten jakoa koskevassa arvioissa on ITC-sopimus, ja sen myötä tariffiton Balticconnector sekä kauttakulkuvirtauksesta kerättyjen syöttökapasiteettitulojen uudelleenjakaminen, minkä johdosta Gasgrid Finland ei saa tuloja kauttakulkuvirtauksesta lainkaan.

Yhteisen syöttötariffivöhykkeen mahdollistavalla ITC-sopimuksella on merkittävä vaikutus CAA-laskelmiin seuraavista syistä:

- 1) Kaikki kauttakulkuvirtauksesta kerättävä tulo jaetaan uudelleen siten, ettei Gasgrid Finland saa tuloja kauttakulkuvirtausten kapasiteettitariffeista, koska nämä tuotot kerätään syöttötulojen pooliin.
- 2) Balticconnectorin ottopiste on ainoa järjestelmien välisessä käytössä oleva ottopiste, eikä sillä ole lainkaan tariffia.

Gasgrid Finland, Elering AS ja Conexus Baltic Grid muodostavat yhteisen tariffivöhykkeen. Tässä kuulemisessa kauttakulkuvirtauksella tarkoitetaan Suomen kaasujärjestelmään syötettäviä ja BC-yhteenliitäntäpisteen kautta siitä poistuvia kaasuvirtoja. Koska nämä kolme siirtoverkonhaltijaa ovat muodostaneet yhteisen tariffivöhykkeen, käsitettä "kauttakulkuvirtaus" ei voida soveltaa siten, kuin sitä yleisesti Euroopassa käytetään, koska kauttakulkuvirtauksesta huolimatta kaasu pysyy tariffialueen sisällä. Suomen kaasujärjestelmän läpi virrannut kaasu voi palautua takaisin Suomen kaasujärjestelmään.

Kustannusten jakoa koskevan arvion tulos on korkea, koska Gasgrid Finland ei saa lainkaan tuloja kauttakulkuvirtauksista, mutta kauttakulkuvirtauksista ei myöskään aiheudu kustannuksia kompensatiomekanismin vuoksi. Tämä lähestymistapa edistää rajat ylittävää kauppaa, koska tariffien poistaminen Balticconnector-yhdysputkelta ja syöttötulojen uudelleenjakaminen mahdollistavat markkinaosapuolten toiminnan suuremmalla markkina-alueella, jolla on enemmän markkinaosapuolia ja vaihtoehtoisia syöttöpisteitä. Tämä lähestymistapa myös eliminoi tariffien kumuloitumisen ("pancaking"-ilmiö) kahden erillisen tasealueen välisellä rajalla – tässä tapauksessa Suomen tasealueen ja Viro-Latvia-tasealueen välillä. Ilman yhteistä tariffivöhykettä syöttö- ja ottotulot kerättäisiin samalla tavalla sekä kauttakulku- että sisäisistä virroista. Jos Balticconnectorista kerättäisiin järjestelmien välisiä tuloja, mikä tarkoittaa, että

yhteistä tariffivyyhykettä ei ole, sitä pidetään tekijänä, joka hidastaa kaasumarkkinoiden ja kilpailun kehitystä Suomessa, koska rajat ylittävä kauppa todennäköisesti vähenisi Balticconnectorin syöttö- ja ottotariffien vuoksi.

14.2 Hyödykkeeseen perustuvien tariffien kustannusten jakoa koskeva arvio

Hyödykkeeseen perustuvien tariffien kustannusten jakoa koskevassa arviossa verrataan järjestelmän sisäisestä ja järjestelmien välisestä verkon käytöstä hyödykkeeseen perustuvilla maksuilla kerättäviä tuloja kustannustekijät huomioon ottaen. Arviossa verrataan järjestelmän sisäistä hyödykesuhdetta järjestelmien väliseen hyödykesuhteeseen.

Hyödykkeeseen perustuva tariffi asetetaan Suomen ottovyyhykkeelle. Koska Balticconnectorissa ei ole tariffia, sen ottopisteessä ei myöskään veloiteta hyödykkeeseen perustuvia maksuja. Järjestelmien väliset, hyödykkeeseen perustuvat kulut katetaan ITC-sopimuksessa esitetyllä mekanismilla. Mekanismi on kuvattu tämän kuulemisdokumentin luvussa 5. Kauttakulkuvirtauksesta aiheutuvat kulut on sisällytetty laskelmiin siten, että se siirtoverkonhaltija, jonka järjestelmän kautta kaasu siirretään, saa kulut korvattua vähentämällä ne yhteisestä syöttötulopoolista.

Hyödykkeeseen perustuvan tariffin tavoiteltu tulo on 3,26 M€. Kauttakulkuvirtauksen kustannukset otetaan huomioon tavoitetuoton määrittämisessä siten, että hyödykkeeseen perustuvista maksuista saatavaa kokonaistuloa oikaistaan järjestelmän sisäisen käytön virtojen mukaisesti, koska kauttakulkuvirtauksista aiheutuvat kustannukset katetaan ITC-sopimuksen kautta.

Koska järjestelmien välisessä ottopisteessä (BC) ei ole hyödykemaksukomponenttia lainkaan, CAA:n tulos on 200 %. Syynä 10 % arvonn ylittämiseen on ITC-sopimus, joka ei aseta Balticconnectorille tariffia ja virtausperusteiset syöttötulot jaetaan kansallisen kulutuksen perusteella yhteisen tariffivyyhykkeen siirtoverkonhaltijoiden kesken.

15 TAR NC -asetuksen 30 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukainen yksinkertaistettu tariffimalli

Yksinkertaistettu tariffimalli on nähtävissä Gasgrid Finlandin verkkosivuilla: <https://gasgrid.fi/palvelumme/siirto-ja-palveluhinnasto>

16 Siirtotariffit (30 artiklan 2 kohdan mukaiset suuntaa-antavat tiedot)

Tässä luvussa on esitetty ehdotetut siirtotariffit. Lopulliset tariffit julkaistaan 30 marraskuuta 2025 mennessä.

Alla olevassa hinnastossa on kuvattu esitetyt tariffikautta 2026 koskevat siirto- ja palveluhinnat. Siirtopalveluiden tavoiteliikevaihdon arvioidaan olevan vuonna 2027 n. 6,7 M€ suurempi kuin vuonna 2026 (n. 75,3 M€ vs n. 82 M€). Siirtohinnoitteluun vaikuttaa kuitenkin kaasun käyttötasot sekä markkinanäkymät tulevina vuosina, minkä johdosta arvio pitää sisällään merkittäviä epävarmuuksia.

Siirtotariffit tariffikaudella 2026 (1.1.2026 07:00 EET – 1.1.2027 07:00 EET)

Suomessa sovelletaan postimerkkiviitehintamenetelmää. Postimerkkimenetelmässä syöttö- ja ottopisteiden välinen etäisyys tai tekninen siirtokapasiteetti eivät vaikuta syöttö- tai ottokapasiteetin yksikköhintaan, vaan syöttö- tai ottokapasiteetin tariffi on sama kaikille syöttö- tai ottopisteille.

Kiinteät kapasiteettituotteet

Vuosikapasiteettituotteen hinta (= viitehint)	
Syöttökapasiteetti (entry)	
Balticconnector	– €/kWh/päivä/vuosi
Biokaasun virtuaalinen syöttöpiste	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi (0,39115 €/MWh)
Hamina LNG:n syöttöpiste	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi
Inkoo LNG:n syöttöpiste	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi
Imatra	0,14277 €/kWh/päivä/vuosi
Ottokapasiteetti (exit)	
Balticconnector	– €/kWh/päivä/vuosi
Suomen ottovyöhyke	1,31283 €/kWh/päivä/vuosi (3,59679 €/MWh)

Syöttökapasiteettituotteiden hintakertoimet	
Syöttökapasiteettituote	Kerroin
Vuosi (= viitehint)	1,00
Kvartaali	1,10
Kuukausi	1,25
Päivä	1,50
Päivänsisäinen	1,70
Kapasiteetin ylitysmaksu	$1,5 \times 1,7 = 2,55$

Ottokapasiteettituotteiden hintakertoimet	
Ottokapasiteettituote	Kerroin
Vuosi (= viitehint)	1,00
Kvartaali	1,10
Kuukausi	1,25
Päivä	2,00
Päivänsisäinen	2,50
Kapasiteetin ylitysmaksu	$1,5 \times 2,5 = 3,75$

Lyhyiden kapasiteettituotteiden hinnat saadaan kertomalla viitehint (vuosikapasiteettituotteen hinta) lyhyiden kapasiteettituotteiden hintakertoimella.

Esimerkki: Ottovyöhykkeen kuukausikapasiteettituotteen hinta:

$$Tariffi = (1,31283 \times 1,25) \text{ €/kWh/päivä/kuukausi} = 1,64104 \text{ €/kWh/päivä/kuukausi}$$

Tehomaksu

Tehomaksun yksikköhinta 1730,40 €/MW.

Tehomaksu perustuu shipperin ottovyöhykkeen toimitussalkun tarkasteluvuoden korkeimpaan piikkitehotuntiin. Shipperin tulee ilmoittaa järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle arvioimansa tilausteho järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan verkkosivulta löytyvällä tilausteholomakkeella joulukuun 15. päivään mennessä tai 15. päivän osuessa viikonloppuun, seuraavaan arkipäivään mennessä, jota käytetään alustavan laskutuksen perustana tarkasteluvuoden aikana. Tarkasteluvuoden päätyttyä laskut tasataan tasauslaskutuksessa Shipperin ottovyöhykkeen toimitussalkun todelliseen korkeimman toteutuneen yksittäisen tunnin piikkitehototeumaan perustuen. Tarkempi kuvaus tehomaksun säännöistä löytyy tämän kuulemisaineiston luvusta 9.7.

Hyödykemaksu

Hyödykemaksu (= *energiamaksu*) maksetaan Suomen ottovyöhykkeellä.

Veloitetaan siirretyn kaasumäärän mukaisesti

0,00027143 €/kWh (0,27143 €/MWh)

Keskeytyvä kapasiteetti

Inkoo LNG:n ja Hamina LNG:n syöttöpisteissä sekä biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteessä keskeytyvän kapasiteetin alennusta ei ole, koska Gasgrid Finland arvioi pystyvänsä vastaanottamaan laatuvaatimukset täyttävää LNG:tä ja biokaasua ilman rajoituksia tarjoten vain kiinteää kapasiteettia. Myöskin Suomen ottovyöhykkeellä tarjotaan vain kiinteää kapasiteettia.

Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteessä kapasiteetti jaetaan implisiittisesti perustuen hyväksyttyihin nominaatioihin. Näin ollen kaikki Balticconnectorissa tarjottava syöttö- ja ottokapasiteetti on kiinteää kapasiteettia.

Imatran syöttöpisteessä keskeytyvän kapasiteetin hinta on 5 % vastaavan kestoisia kiinteitä kapasiteettituotteita matalampi. Imatran syöttöpisteessä kapasiteetti ei kuitenkaan ole markkinaosapuolten käytettävissä.

Kapasiteetin ylitysmaksu

Kapasiteetin ylitysmaksu

Varatun kapasiteetin ylittävältä määrältä peritään puolitoista (1,5) kertaa päivänsisäisen kiinteän kapasiteetin mukainen yksikköhinta. Kapasiteetin ylitysmaksu on siten:

Kapasiteetin ylitysmaksu = kapasiteetin viitehintaa $\times$ 1,5 $\times$ päivänsisäisen kapasiteettituotteen hinta

Kapasiteetin ylitysmaksua maksetaan Suomen ottovyöhykkeellä, Inkoo LNG:n syöttöpisteessä sekä biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteessä.

Suomen ottovyöhyke: Mikäli shipperin verkosta otto Suomen ottovyöhykkeellä ylittää lopullisen taseselvityksen tulosten perusteella shipperin yhteenlasketun kaasupäiväkohtaisen kapasiteetin ottovyöhykkeellä, shipperin on maksettava kapasiteetin ylitysmaksua siltä osin, kun verkosta otto ylittää shipperin varaaman ottovyöhykkeen kapasiteetin.

Biokaasun virtuaalinen syöttöpiste: Mikäli shipperin verkkoon syöttö biokaasun virtuaalisessa syöttöpisteessä ylittää lopullisen taseselvityksen tulosten perusteella shipperin yhteenlasketun kaasupäiväkohtaisen kapasiteetin kyseisessä syöttöpisteessä, shipperin on maksettava kapasiteetin ylitysmaksua siltä osin, kun verkkoon syöttö ylittää shipperin varaaman biokaasun virtuaalisen syöttöpisteen kapasiteetin.

Inkoo LNG:n syöttöpiste: Mikäli shipperin verkkoon syöttö Inkoo LNG:n syöttöpisteessä ylittää lopullisen taseselvityksen tulosten perusteella shipperin yhteenlasketun kaasupäiväkohtaisen kapasiteetin kyseisessä syöttöpisteessä, shipperin on maksettava kapasiteetin ylitysmaksua siltä osin, kun verkkoon syöttö ylittää shipperin varaaman Inkoo LNG:n syöttöpisteen kapasiteetin.

Maksu kapasiteettioikeuksien siirrosta

Hinnoittelu: 0 €/siirtoilmoitus